BELGIE : 20 F
NEDERLAND : FL. 1,35
ABONNEES : FL. 1,20
2026
WEEKBLAD
40ste JAARG.
52 BLADZ. 10-2-1977

robbedoes

de FORD T bij Indianen!

iets nieuws!

SAM en de VERSCHRIKKELIJKE SNEEUWMAN

WOEFIE neemt vakantie... ...op de hak!

VRIJ VEL speelt op VOLLE ZEE

de MOHIKAAN begint LINKS en eindigt RECHTS

Lagas Deliège

SULTANINO
«SPRINT»
EN
"TRIMMERS" VAN TOPKLASSE ...

WAT HEB JIJ NOU, JOH?
ZERE VOETEN! AUW...

PROBEER 'T MET SPRINT!
TJEE! DIE WEEGT HAAST NIKS!
VEDERLICHT

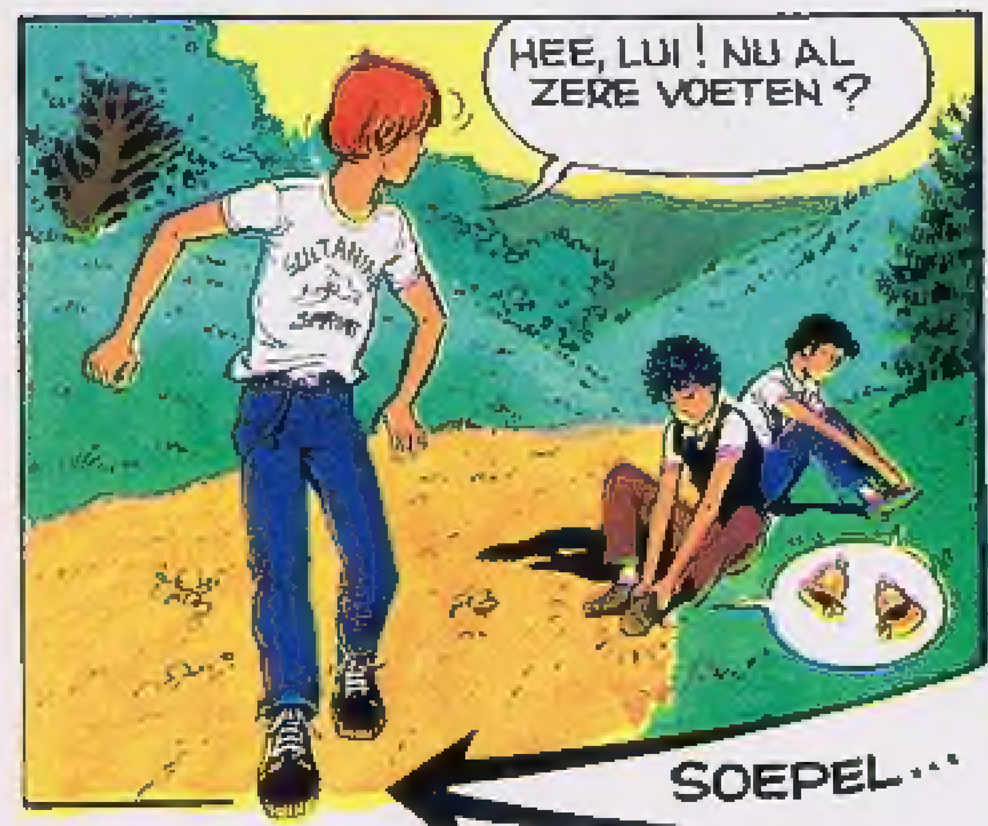

ECHTE OPPEPPERS!

SLIPVAST...

EEN STEUN VOOR JE VOETEN ...

LEKKER LUCHTIG...

EN IJZERSTERK!
WHAM
EN NOG VAN LEER OOK!

HEE, LUI! NU AL ZERE VOETEN?
SOEPEL...

HEE HEE! BIJ ELK PAAR SULTANINO SPRINT "TRIMMERS" KRIJG JE EEN T-SHIRT CADEAU!
EXCLUSIEF IMPORTEUR
ADOLPHE DE BEYNE EN C°
P.V.B.A.
M. Tacq

Poesie van Peyo door DESORGHER

Robbedoes is een weekblad van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., en wordt gedrukt in België.

Redaktie en administratie :
Voor België : Livornostraat 97, 1050 Brussel.
Voor Nederland : Industriestraat 13, Sittard.

ABONNEMENTEN OP ROBBEDOES

België : 1 jaar : 1.040 ; 6 maanden : 520 F ; 3 maanden : 260 F - P.R. 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis N.V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Groot-Hertogdom Luxemburg : 1 jaar : 1.080 F ; 6 maanden : 540 F ; 3 maanden : 270 F.

Nederland : 1 jaar : fl. 62,40 ; 6 maanden : fl. 31,20 ; 3 maanden : fl. 15,60 - Gironummer 211714 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., Industriestraat 13, Sittard.

Overige landen : 1 jaar : 1.700 F ; 6 maanden : 850 F ; 3 maanden : 425 F - P.R. 000-0362159-58 van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., Livornostraat 97, 1050 Brussel.

Een abonnement begint te lopen met het eerste nummer van de maand die volgt op de betaling, tenzij de abonnee dit uitdrukkelijk anders wenst.

IN DE ONDERSTE TREDE IS GROF EEN AFBEELDING GEKRAST DIE PAPYRUS ERG BEKEND VOORKOMT...
BIJ ALLE GODEN! DE SFINX MET DE HYENAKOP!

DE SFINX UIT DE WOESTIJN! VAST 'N TEKEN! ERHEEN! SNEL!

LATER...
THETI HOEFT NIET MEE. IK HANDEL DIT ZELF AF!

PAPYRUS VINDT DE WEG TERUG HEEL GEMAKKELIJK...
DIE SPOREN HEBBEN WIJ VANNACHT GEMAAKT!

EN INEENS...
BIJ RE!!

MIJN TOVERZWAARD! HOE IS 'T MOGELIJK?!

HEB DANK, PAPYRUS! IK WIST DAT JE ZOU KOMEN!
DE GIETER.
9

!

DE GIGANT ZONDER GEZICHT

DE GIETER

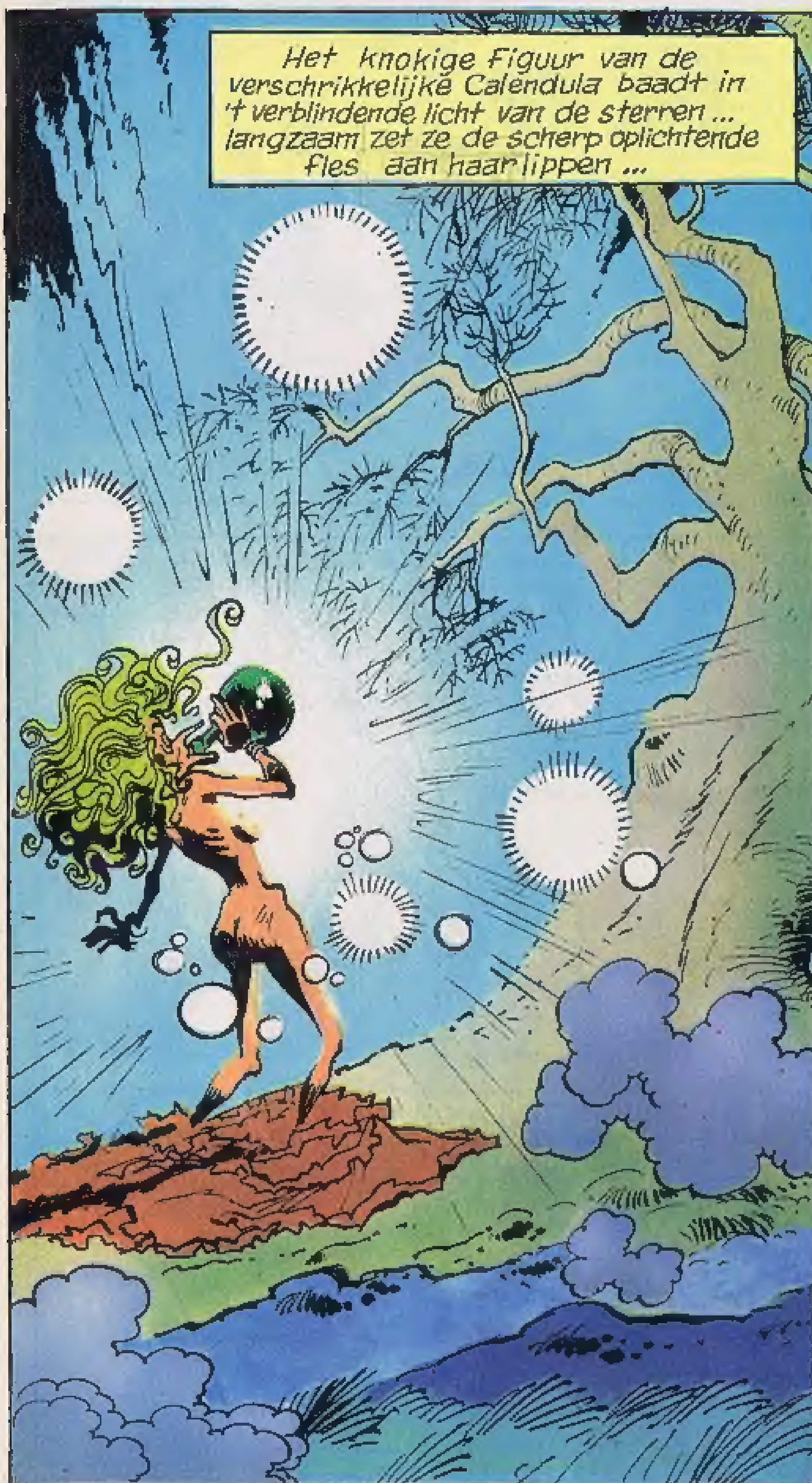

wordt vervolgd

Terwijl Oom Hermes een standbeeld van drie goudsmeden tot leven brengt, smeedt de boze Calendula plannen...

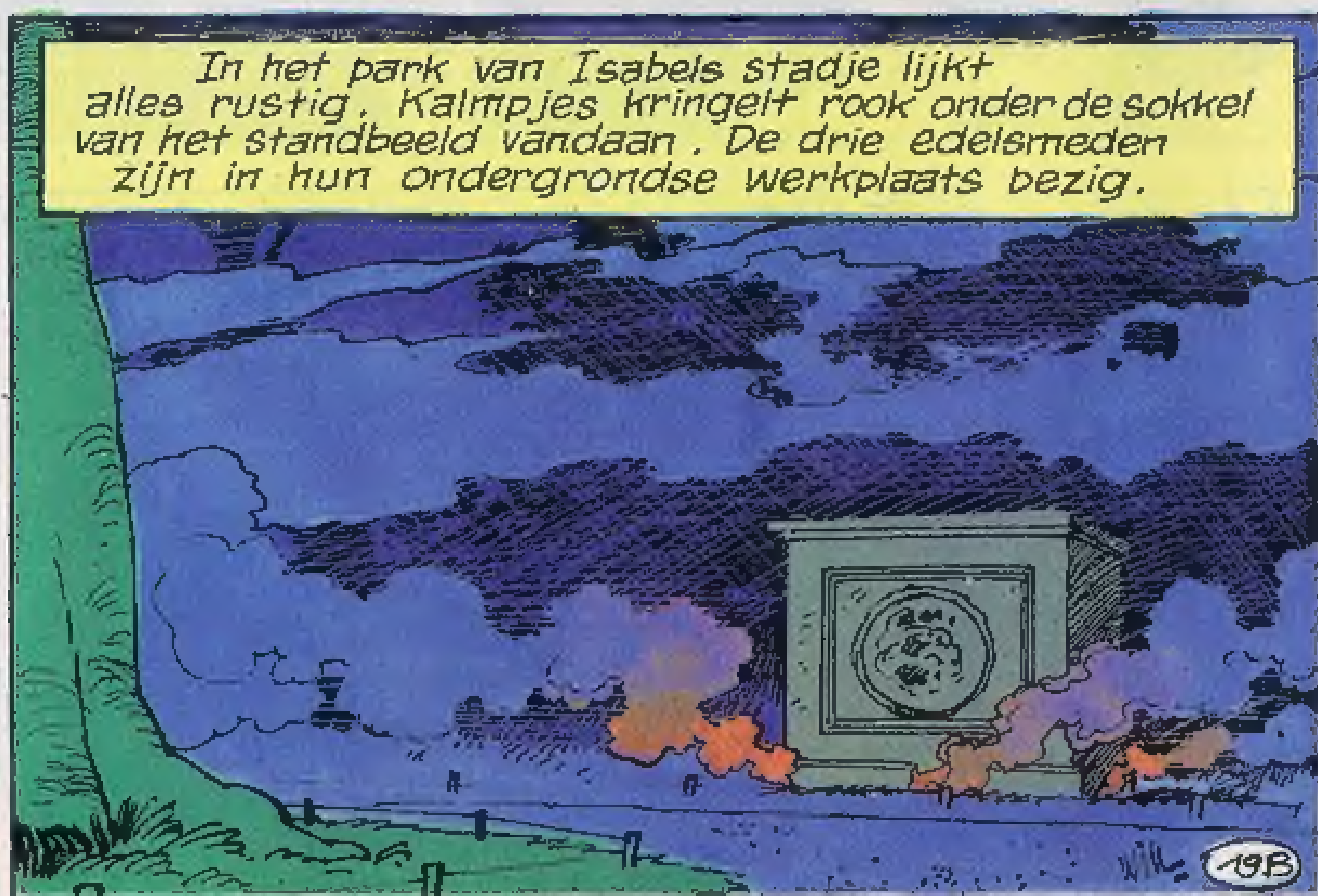
ISABEL

de ceintuur van Cassiopea

WILL · FRANQUIN · MACHEROT · DELPORTE

wordt vervolgd

Joris heeft bij gravin Maffetante een goudstaaf gevonden. Maar haar rare rentmeester mag Joris niet...

Joris Jasper tegen

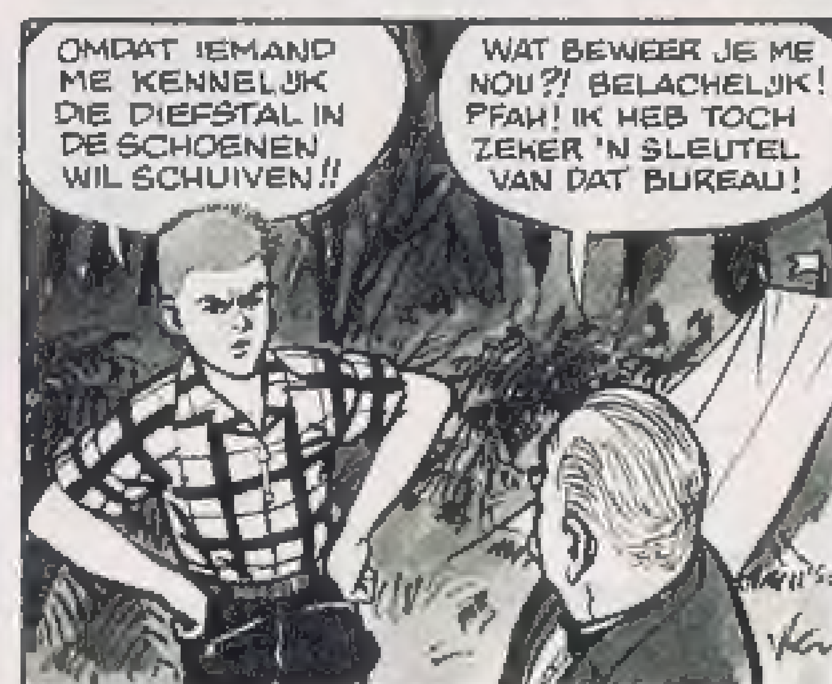

EEN TIJDJE LATER, BIJ DE TENT...
IK WEET ZEKER DAT IK M'N MES STRAKS NOG HAD! TOEN IK NAAR HET KASTEEL LIEP NOG!...
MISSCHIEN ONDERWEG VERLOREN!
IN DE TENT OF IN DE RUGZAK ZIT 'T IN ELK GEVAL NIET. TOCH VREEMD DAT 'T NET WEG RAAKT ALS ER BRAAK MEE IS GEPLEEGD!

MAAR INEENS...
HELA! WAT HEBBEN WE HIER?!...

KIJK EENS WAT IK IN DAT BOSJE VIND?..
HEE?! WAT VREEMD! DA'S PRECIES ZO'N ZAKJE ALS WAT OM DIE STAAF GOUD HEEN ZAT! IK HERKEN HET HEEL DUIDELIJK!...

NEE MAAR! IK HERKEN HET OOK! HOE KOMT DAT ZAKJE NOU HIER TERECHT?! DA'S OOK TOEVALLIG!!
DEZE JONGEMAN KAN ONS DAT ZEER ZEKER UITLEGGEN!
WELNEE! IK WEET NERGENS VAN! U DENKT TOCH ZEKER NIET DAT IK DAT GOUD HEB GESTOLEN ?!!

WAT HEB JE DAN VOOR VERKLARING VOOR HET FEIT DAT DIE ZAK, DIE 'N UUR GELEDEN ACHTER SLOT ZAT, NU IN DE BUURT VAN JE TENT WORDT GEVONDEN?

OMDAT IEMAND ME KENNELIJK DIE DIEFSTAL IN DE SCHOENEN WIL SCHUIVEN!!
WAT BEWEER JE ME NOU?! BELACHELIJK! PFAH! IK HEB TOCH ZEKER 'N SLEUTEL VAN DAT BUREAU!

KOM NOU, AGENT.. DIT IS TOCH DUIDELIJK BOZE OPZET! GA NOU NA... ALS IK DAT GOUD WERKELIJK HAD GESTOLEN ZOU IK DIE VERPAKKING ECHT WEL BEHOORLIJK ZOEK HEBBEN GEMAAKT! DIE VLAKBIJ WEGGOOIEN IS OM ONTDEKKING VRAGEN!
J.L.G 24 A

BOVENDIEN HAD IK DE GRAVIN DAN NIET AANGERADEN DIE STAAF ACHTER SLOT TE BERGEN, WAT DIEFSTAL ERVAN ZOU BEMOEILIJKEN... ALS IK DAT GOUD WERKELIJK HAD WILLEN STELEN, HAD IK DAT TOCH VEEL MAKKELIJKER KUNNEN DOEN TOEN IK HET IN DIE ROMMELKAMER ONTDEKTE?!
HM! DAT HOUDT STEEK!
DAT WEL JA... IK GEEF TOE DAT DAT OVERTUIGEND KLINKT. TOCH MOET JE MAAR IN DE BUURT BLIJVEN TOTDAT DE HELE ZAAK IS OPGEHELDERD!

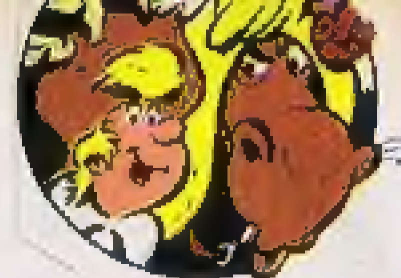

EN DAARVOOR KAMMEN WE JE SPULLEN EN JE TENT NOG EENS NAUWKEURIG UIT!...
GA UW GANG!

LATER...
NIKS! GEEN SPOOR VAN DAT GOUD. MISSCHIEN BEGRAVEN?!
IK HEB OVERAL GEPRIKT!!
WAAR HEB IK DAT GOUD TOCH GEVONDEN? OF HEB IK 'T GESTOLEN?!
IK HAD MEER MOETEN DOEN DAN DAT MES STELEN EN DIE VERPAKKING HIER NEERSMIJTEN. IK HAD HEM NOG VERDACHTER MOETEN MAKEN. NU ONTSPRINGT-IE DE DANS EN VERDENKT MIJ BOVENDIEN!

WELNEE, MEVROUW... ZOIETS HADDEN WE BESLIST GEHOORD... IK DENK EERDER AAN GOUDSMOKKELAARS DIE DIE STAAF PER ONGELUK ZIJN VERLOREN!...
SMOK... SMOKKELAARS ?!
J.L.G 24 B

De Spion vlucht over de daken. Wat heeft hij uit het paleis meegenomen ?

de Musketiers

INTUSSEN ...
VERVLOEKT! DE SCHURK IS 'M GEPIEPT!
MAAR IETS ZEGT ME DAT-IE NIET VER IS!

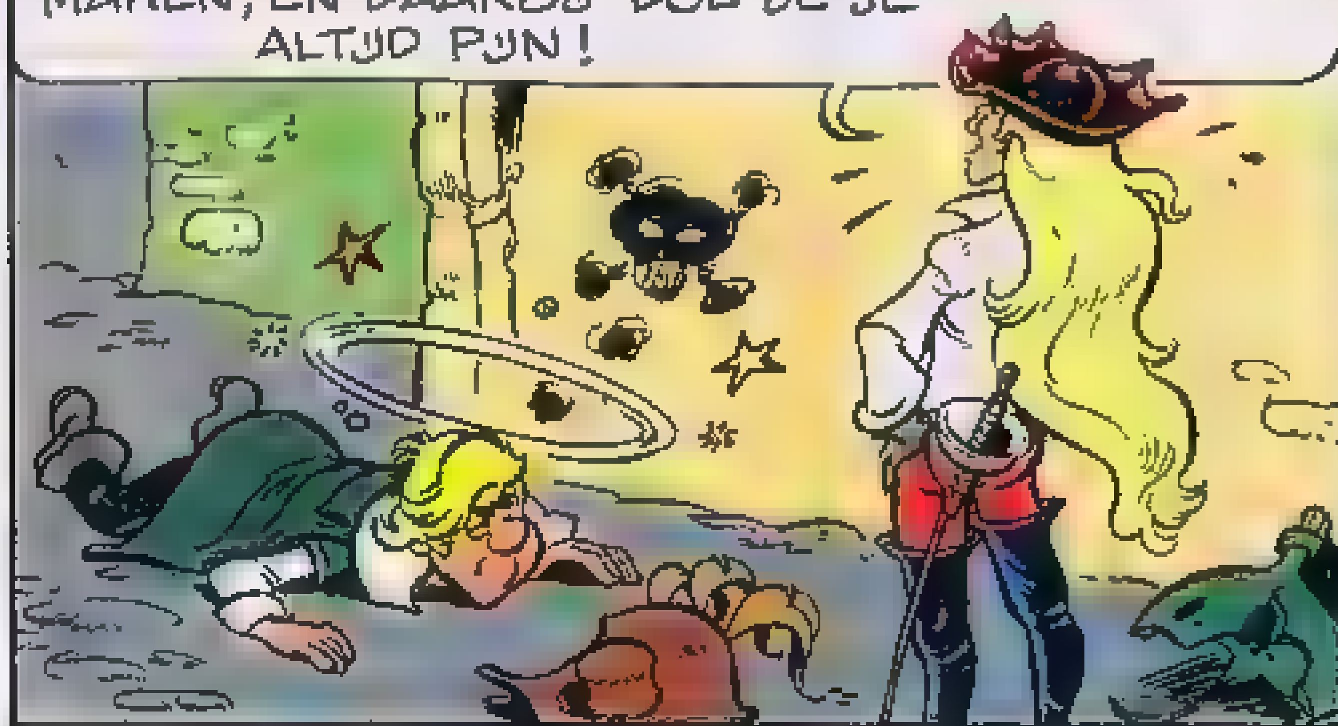

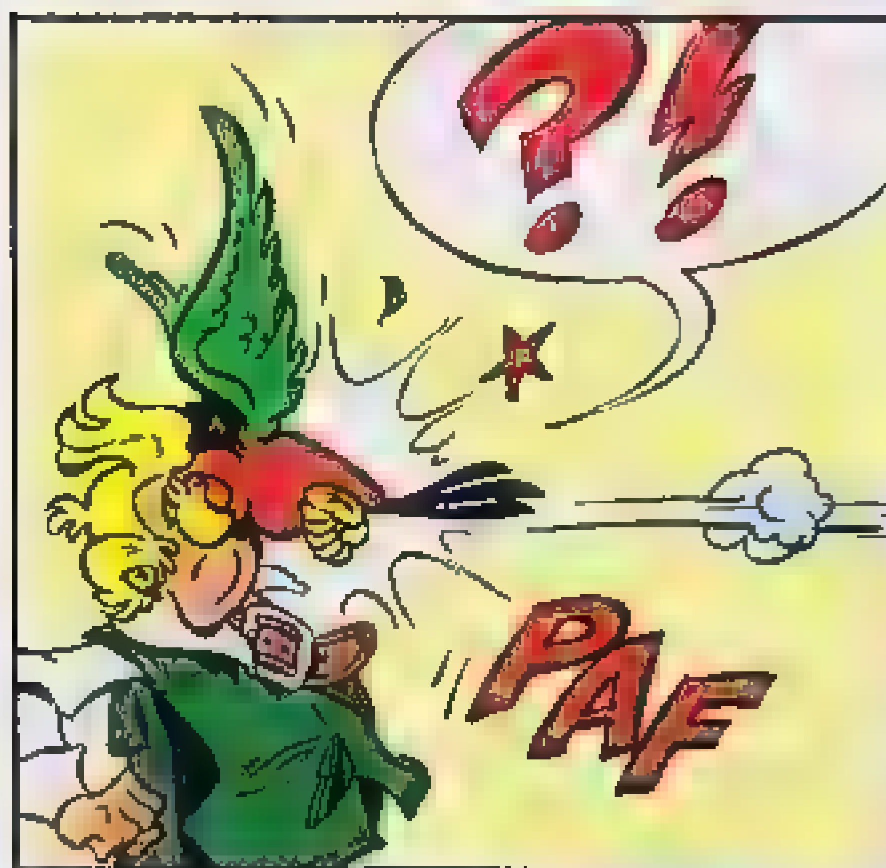

VERDRAG EN VERRAAD

MAZEL - CAUVIN

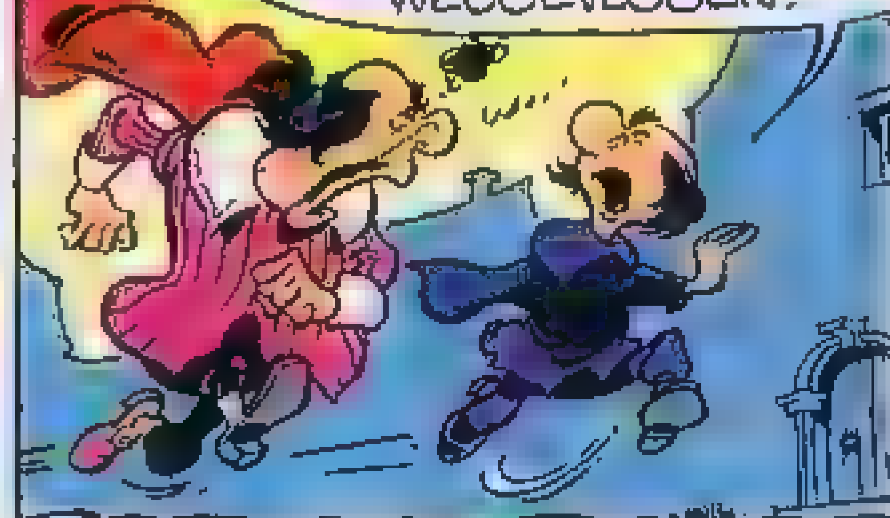

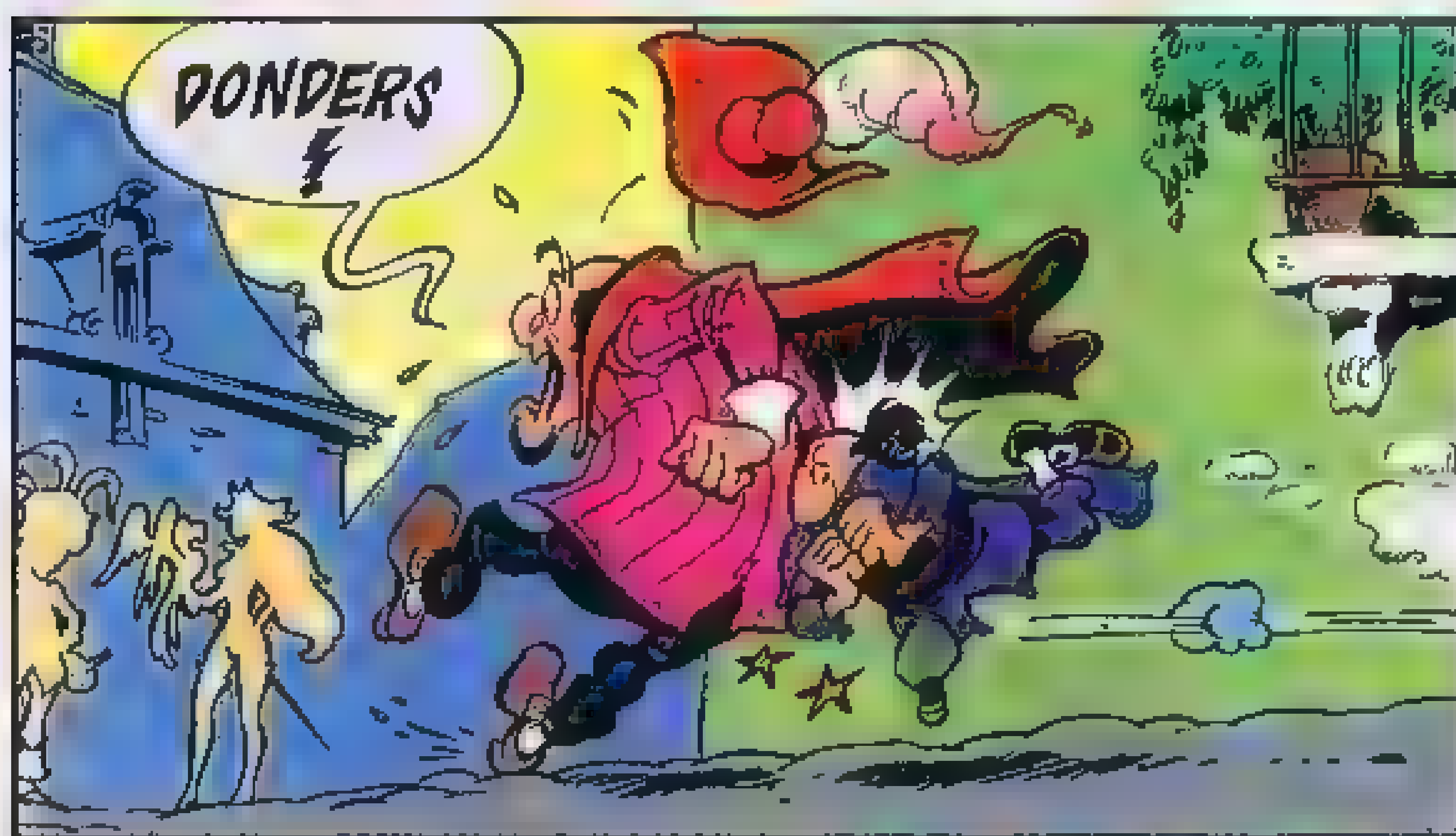

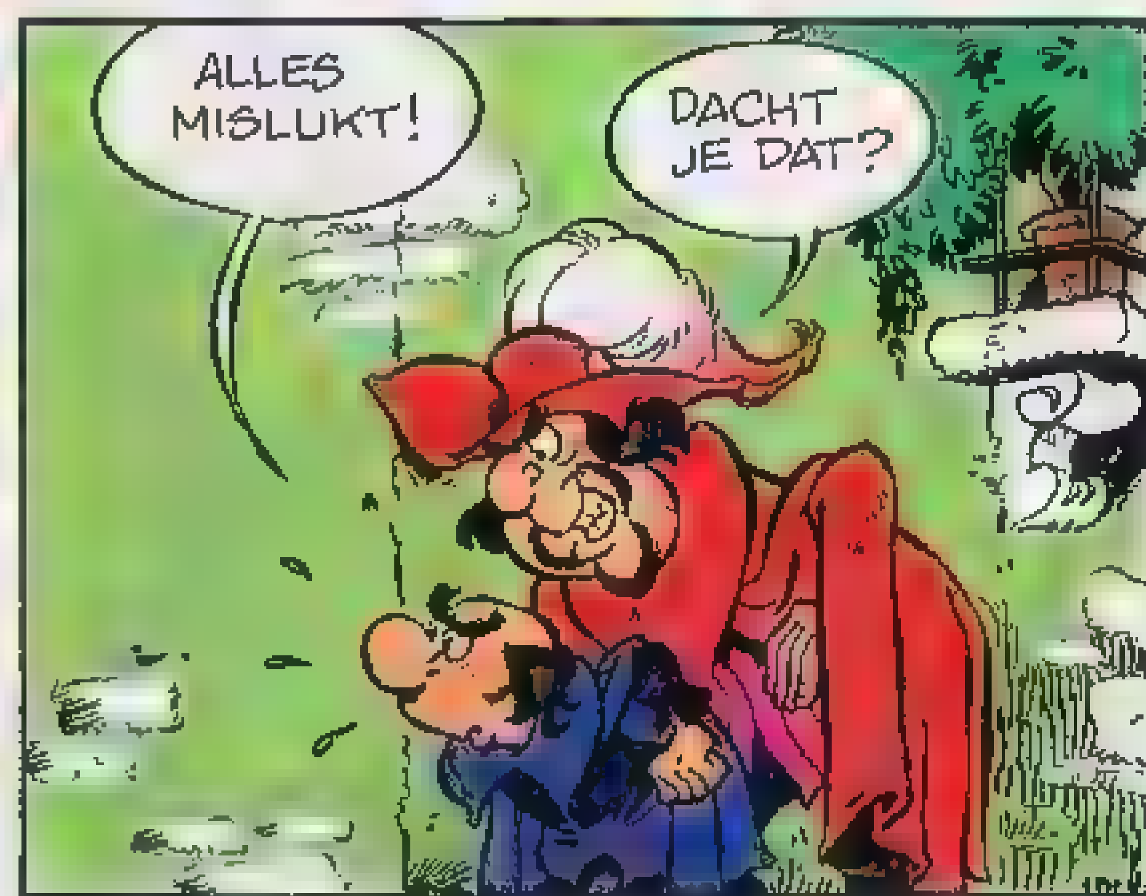

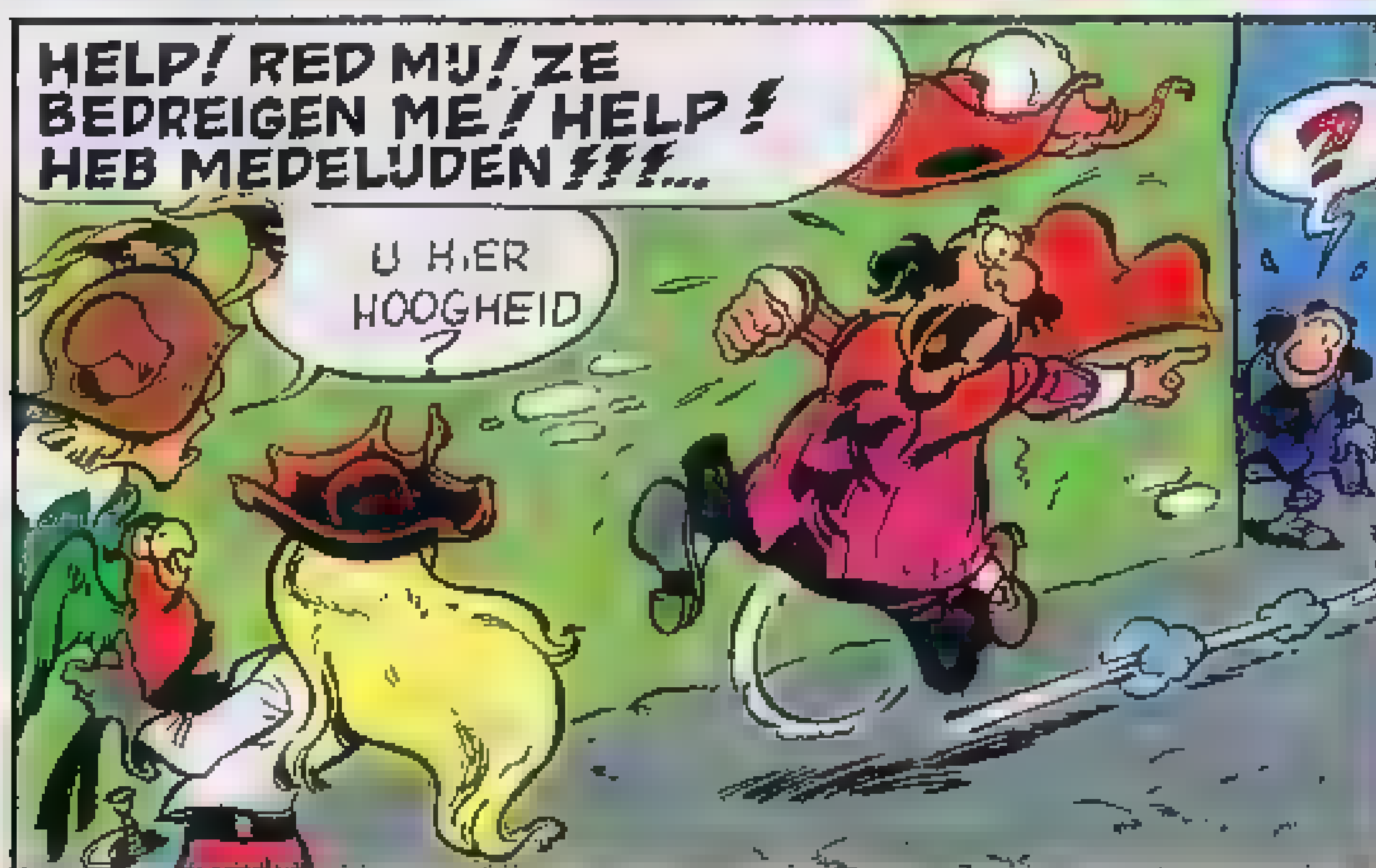

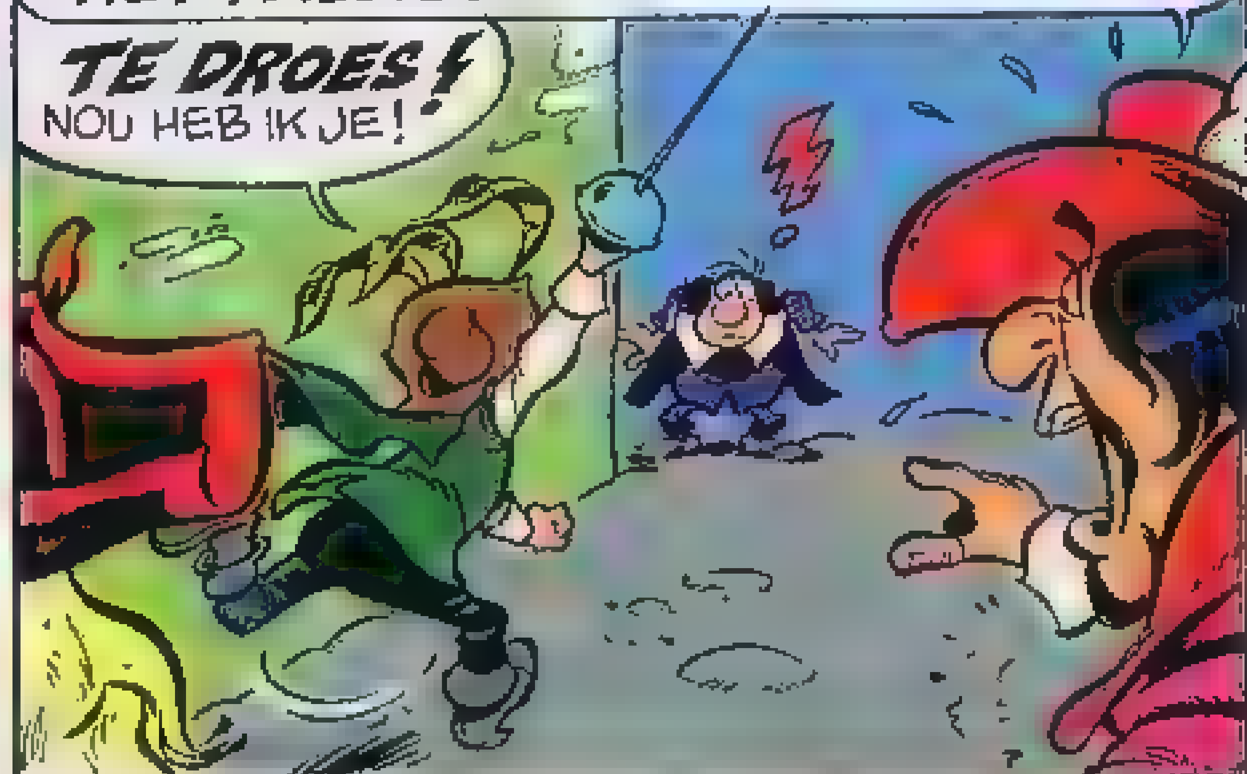
*OOK TOEN AL GANGBARE TERM.

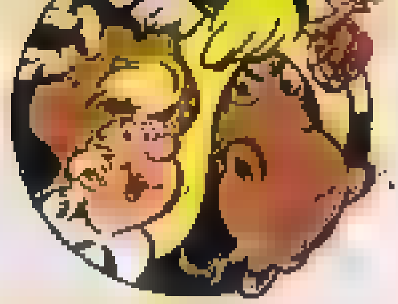

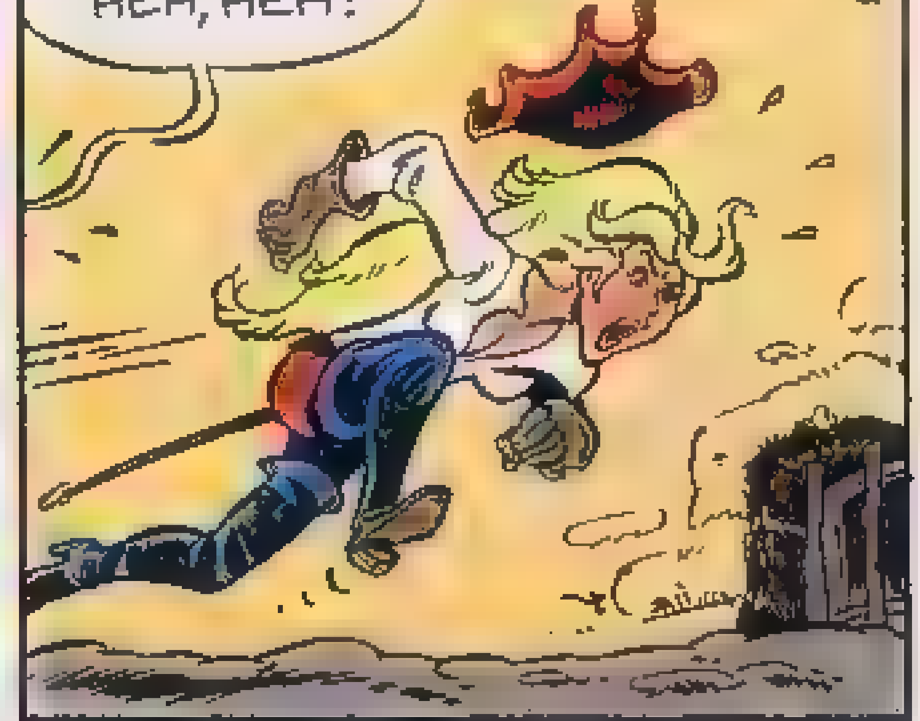

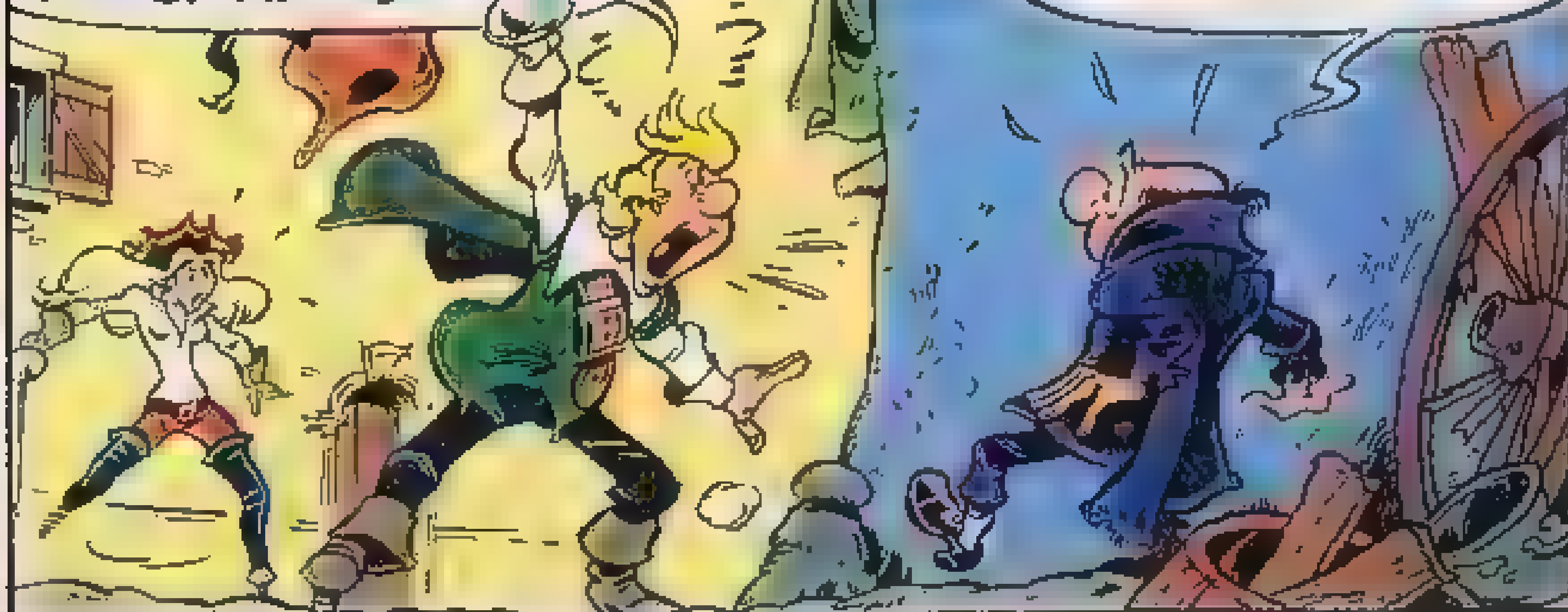
de Musketiers

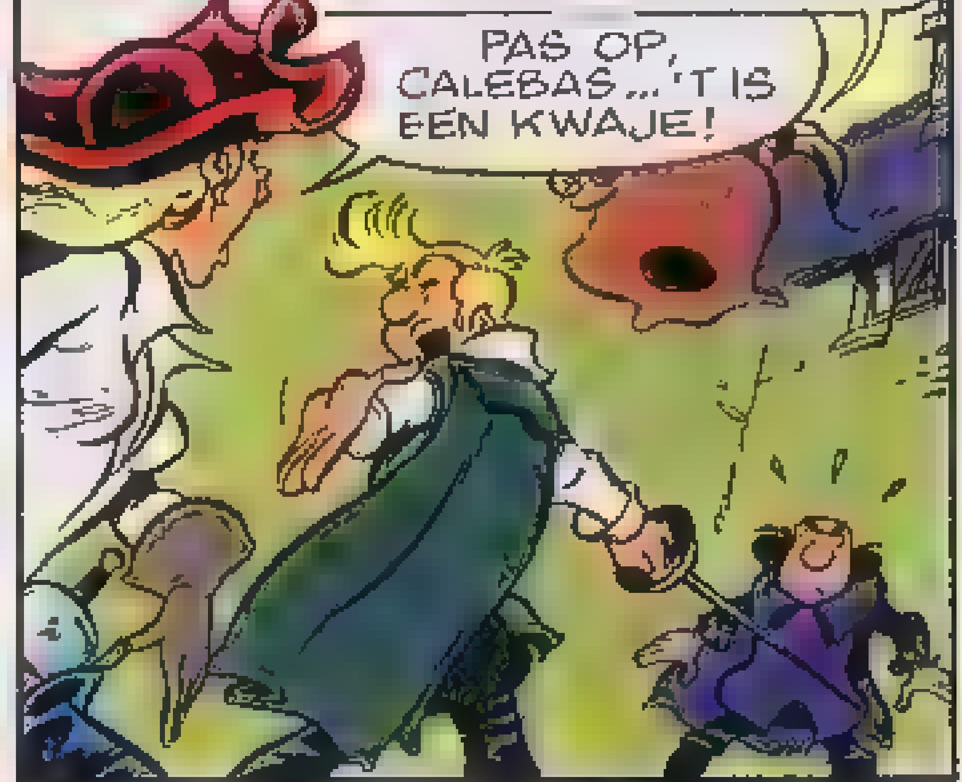

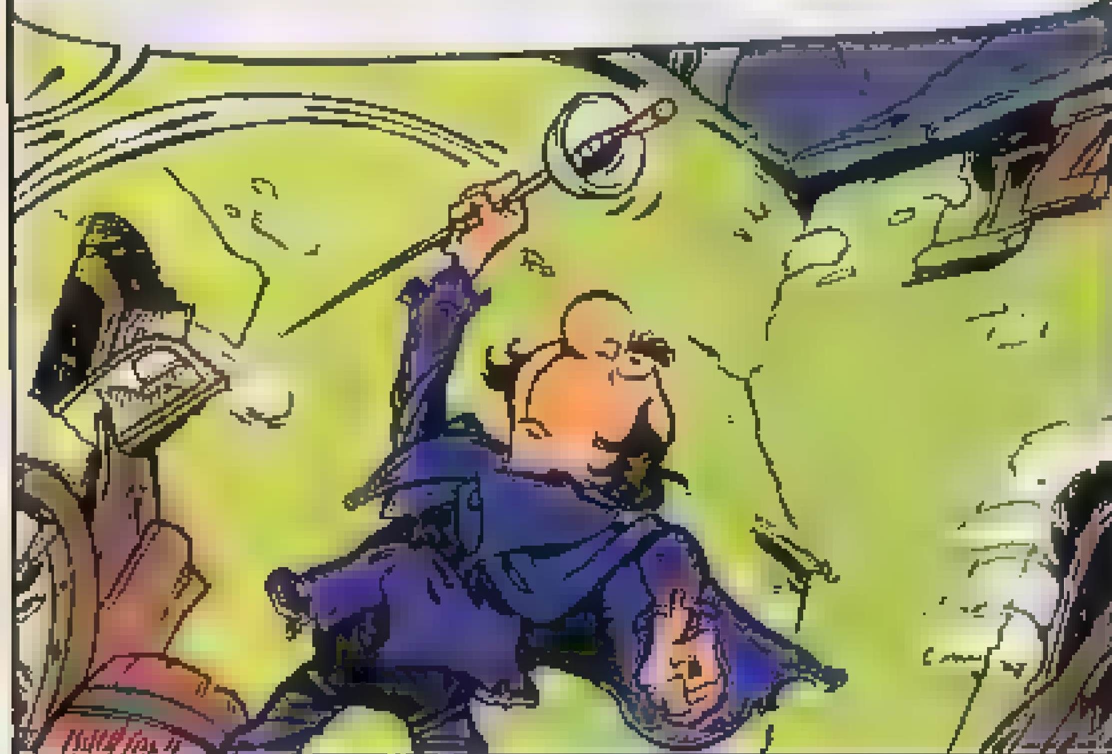

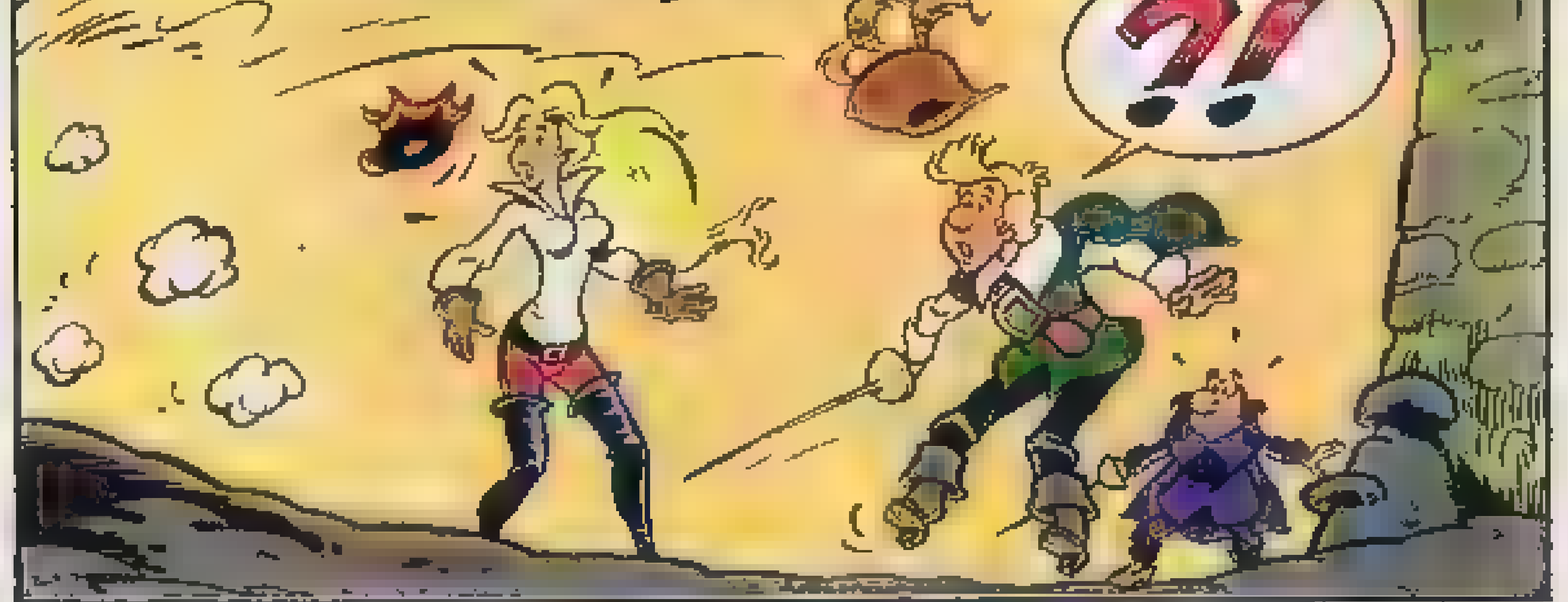

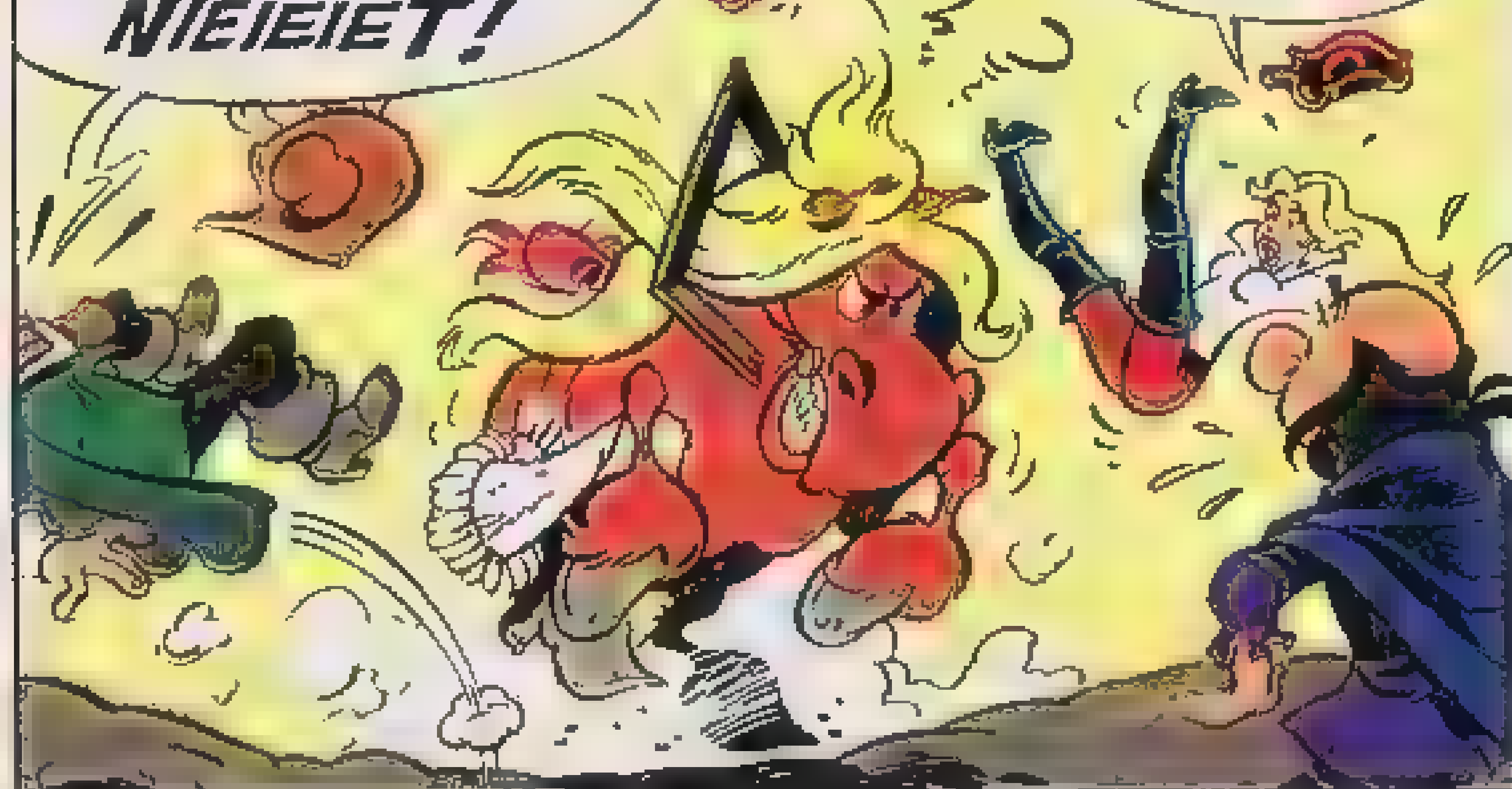

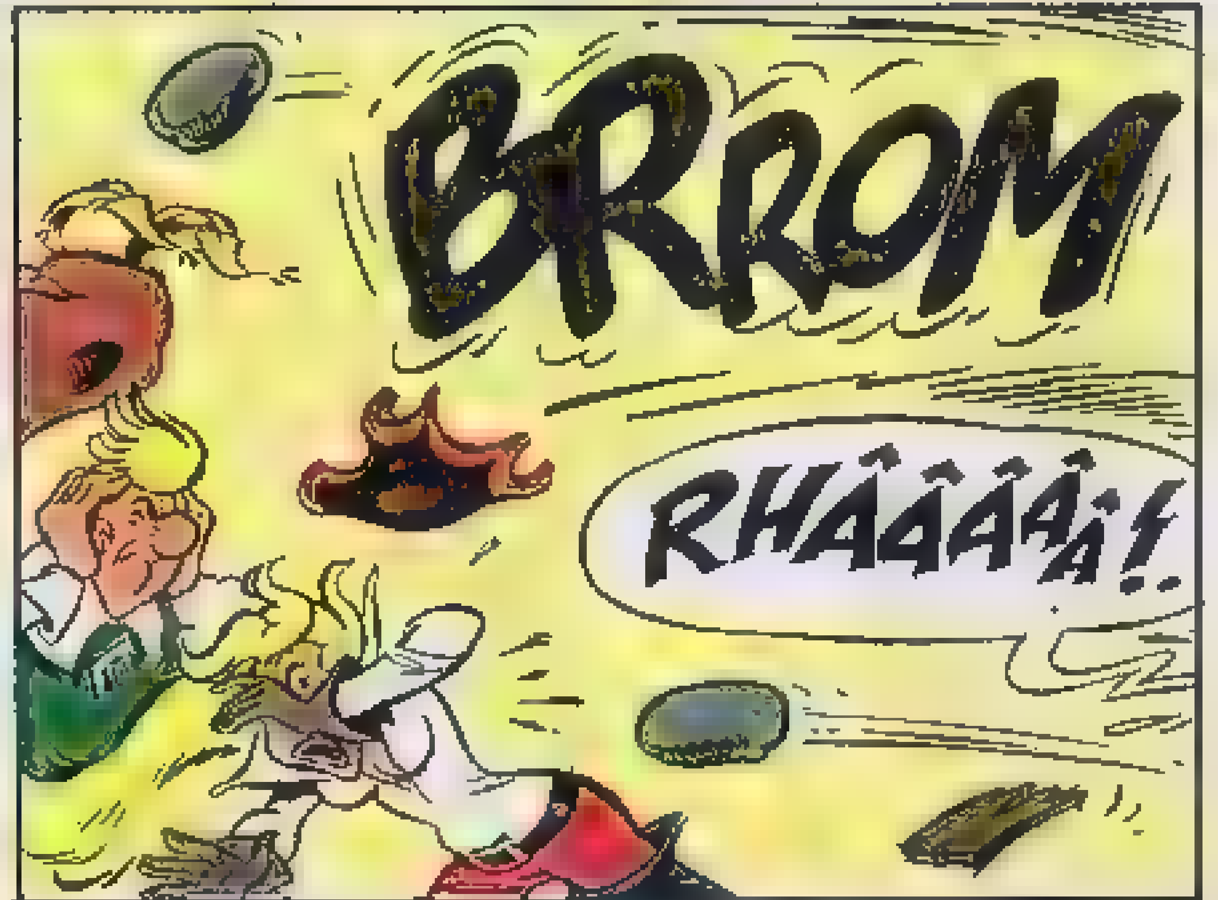

wordt vervolgd

De Turkse marine treedt op tegen het tweetal dat vanuit het duikbootwrak onze vrienden dwars zit...

Natasja

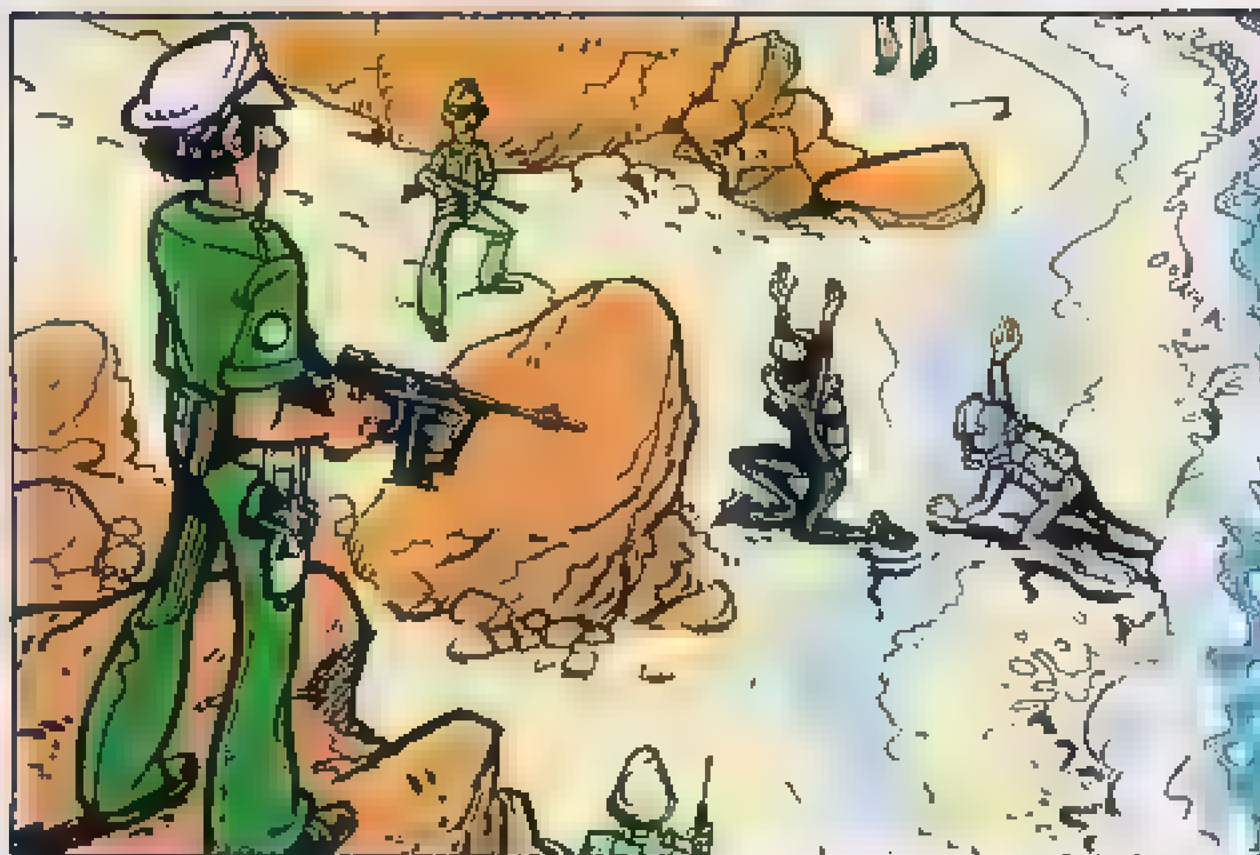

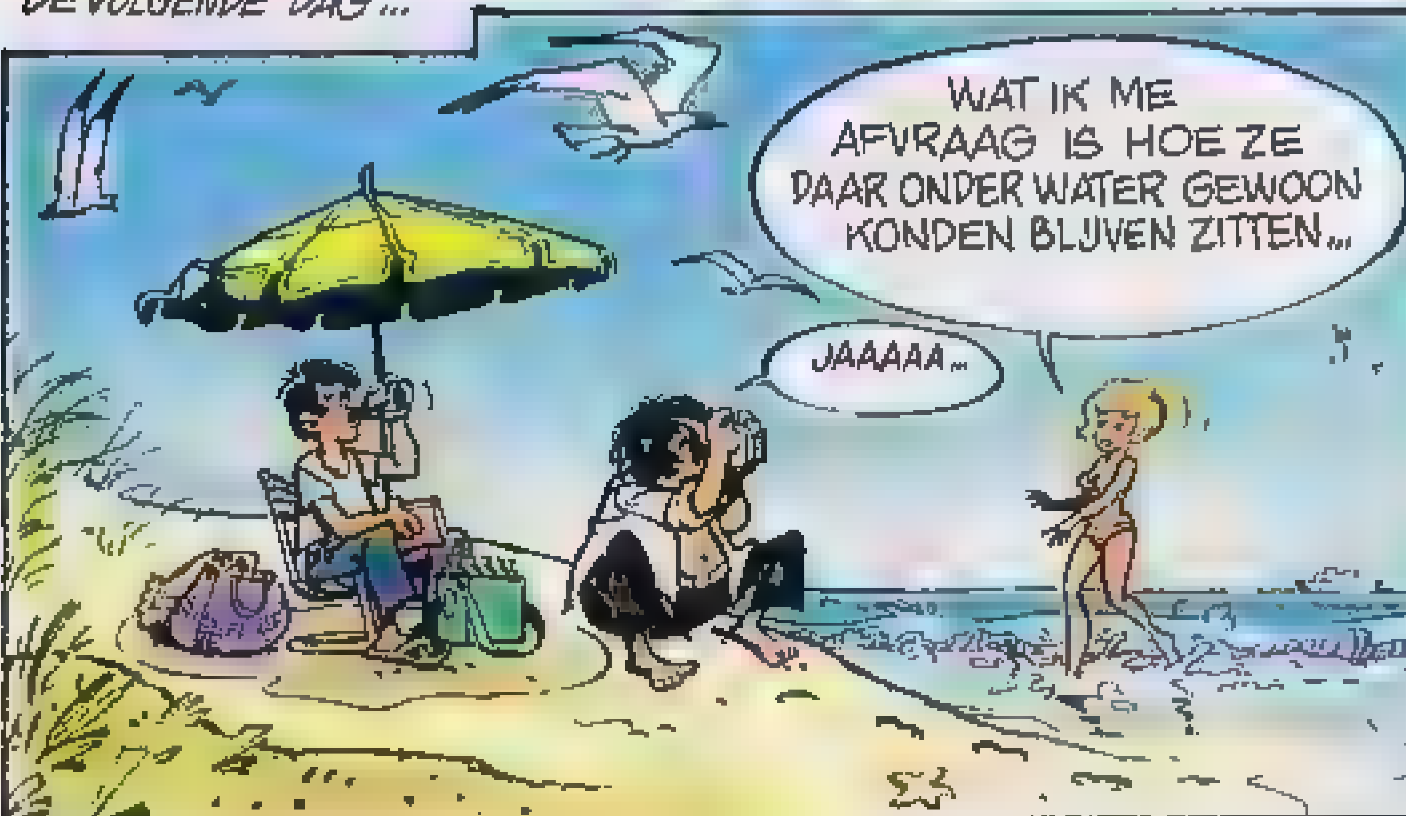

wordt vervolgd

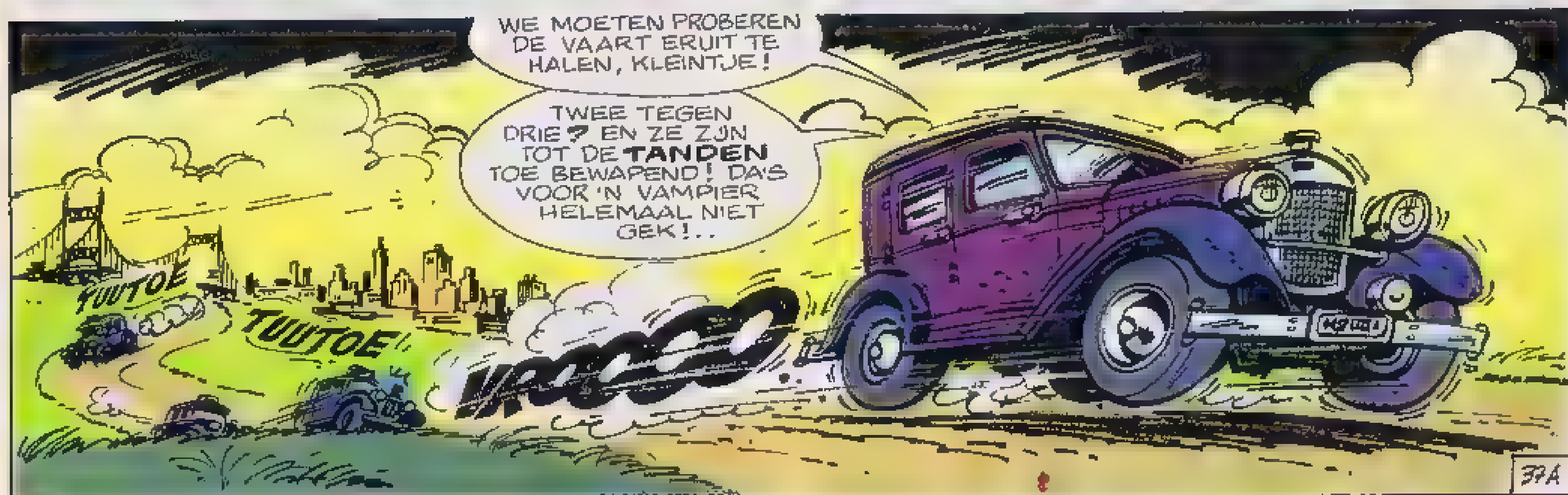
De bandieten zoeken hun heil buiten de stad. De politie gaat er achter aan

SAMMY

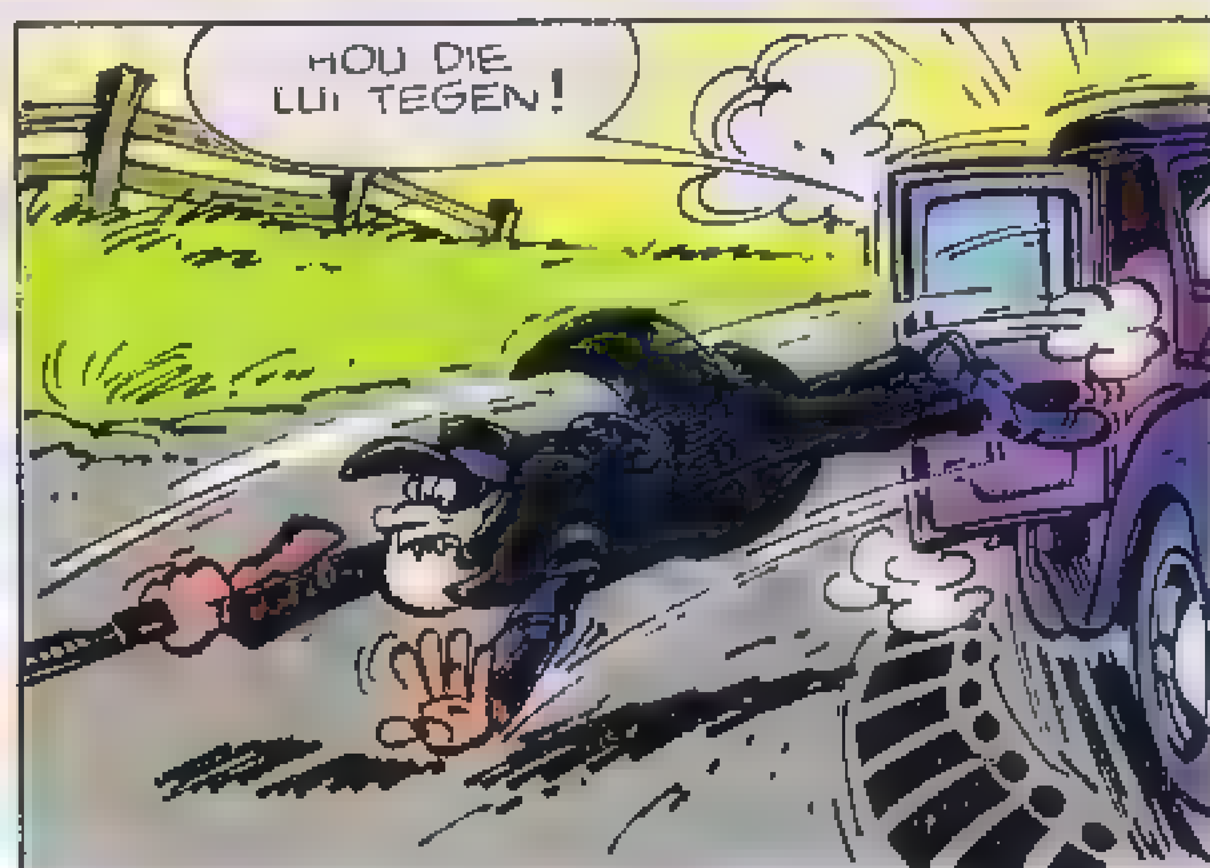

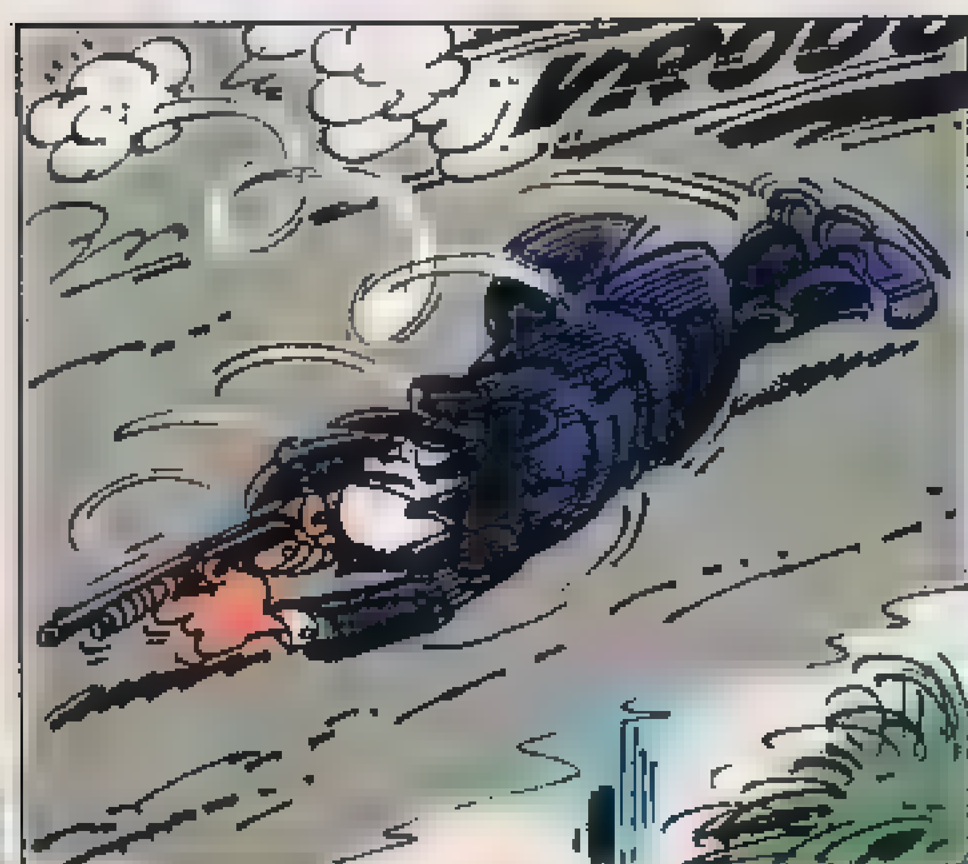

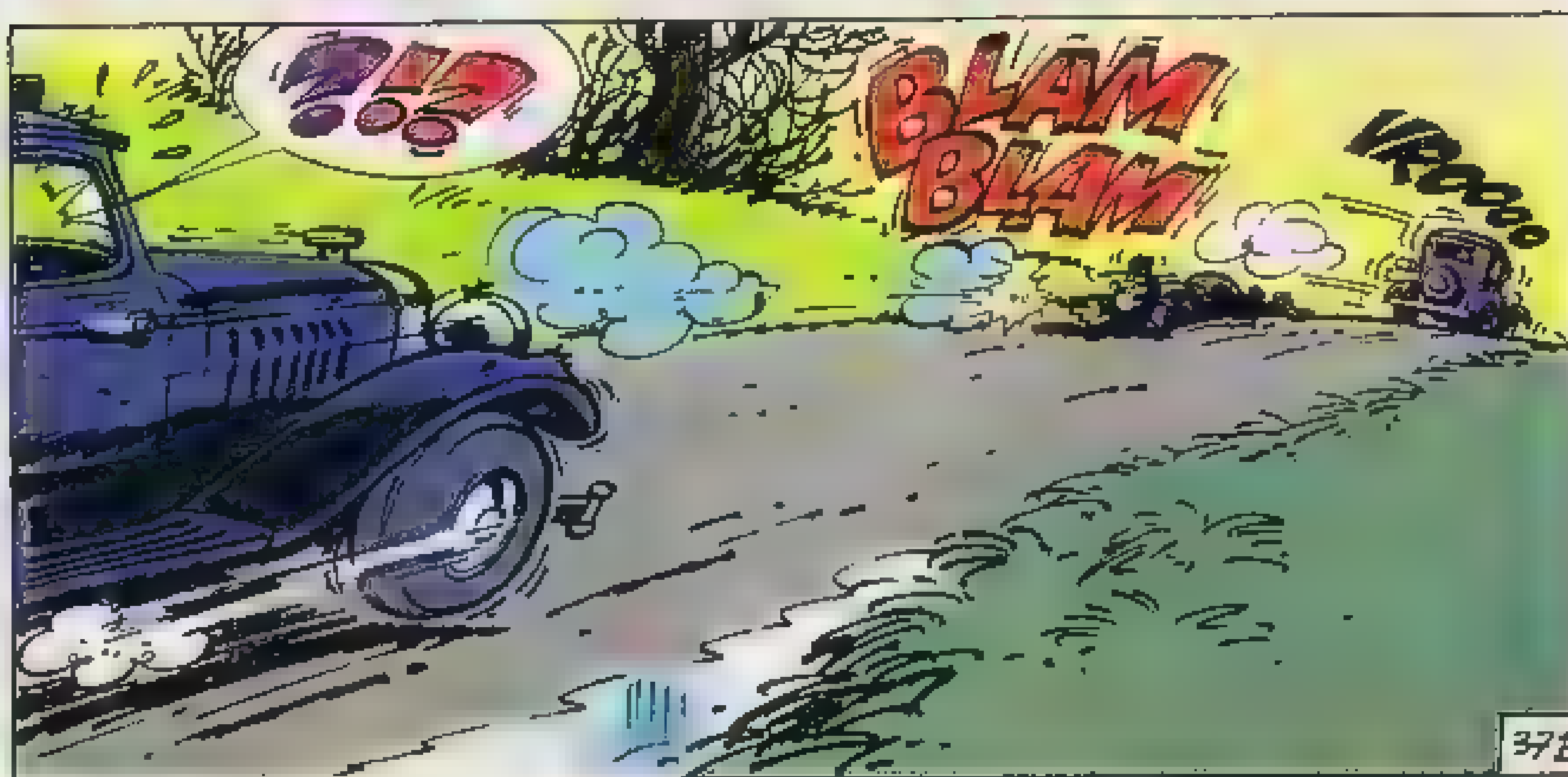

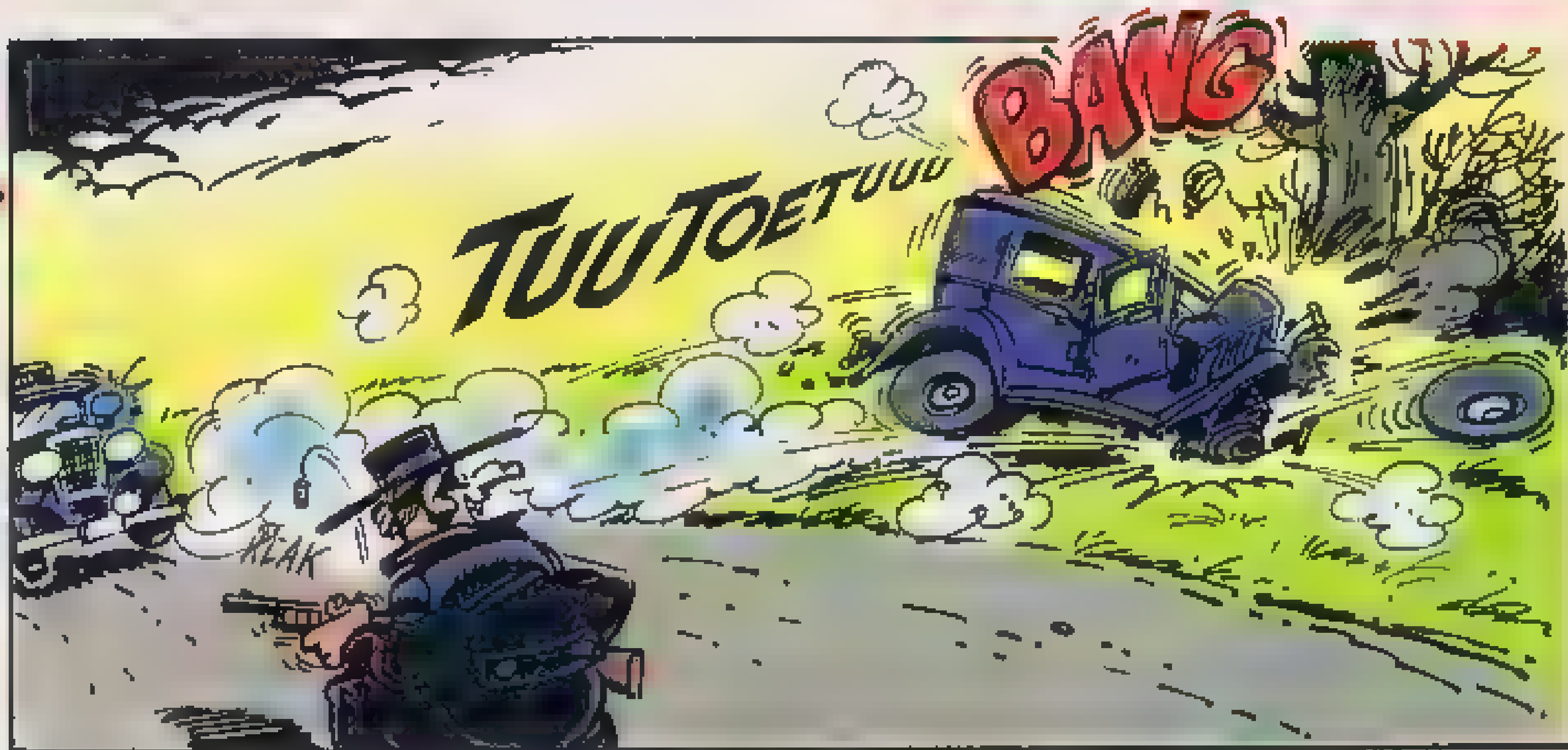

LIJFWACHTEN EN DRACULANTEN

BERCK - CAUVIN

BLAM
BLAM

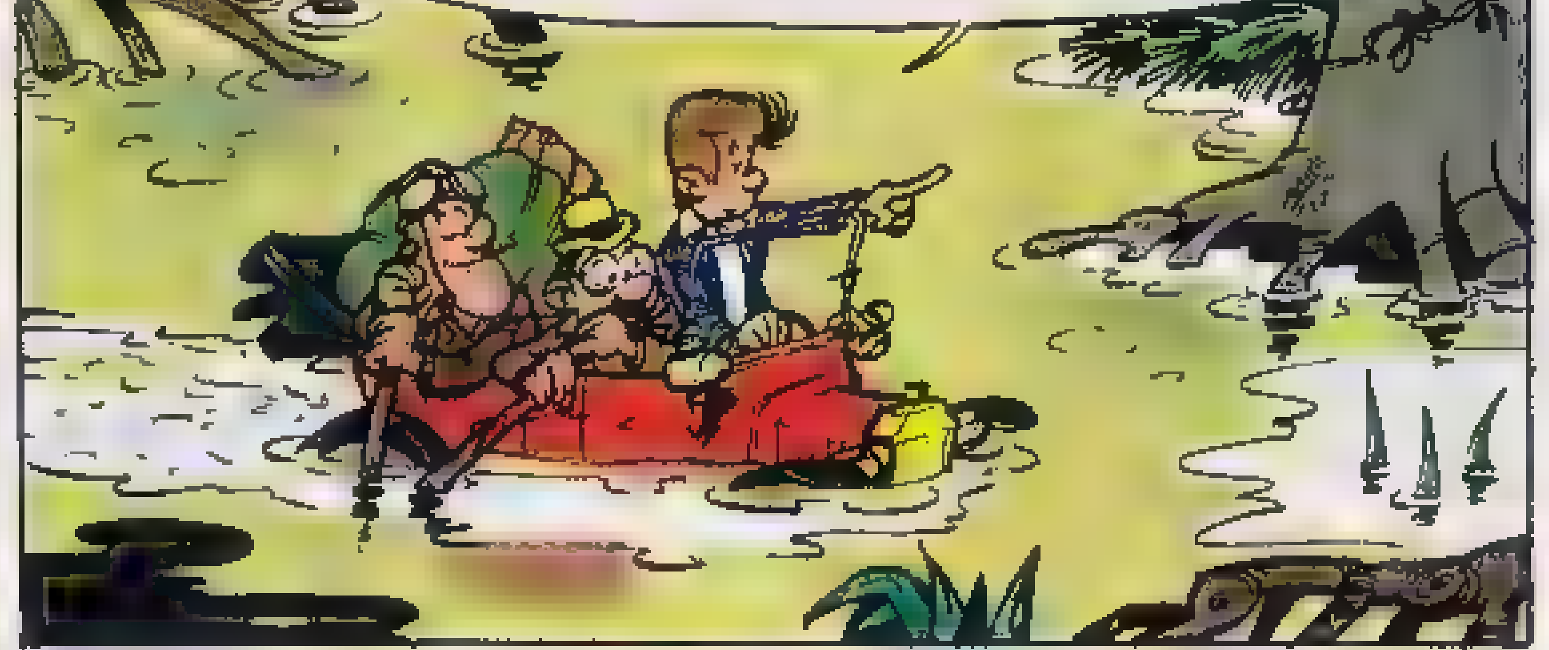
wordt vervolgd

De Ford T drijft door het overstroomde oerwoud

FORD T

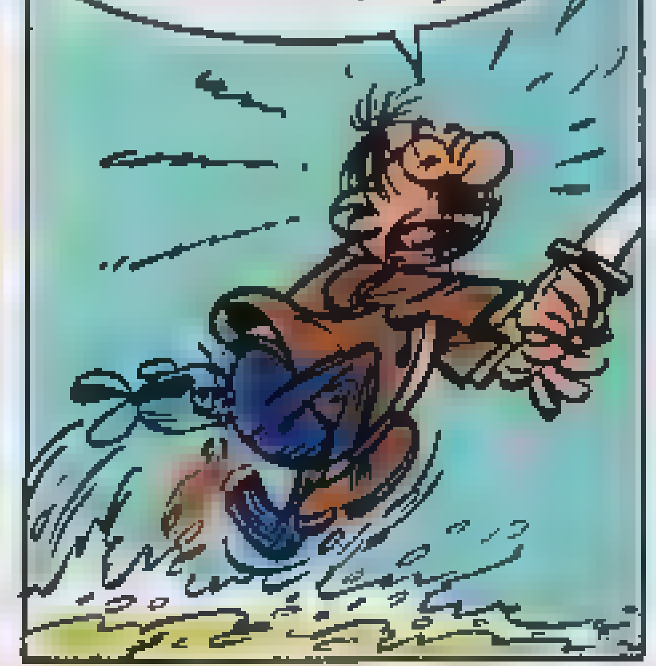

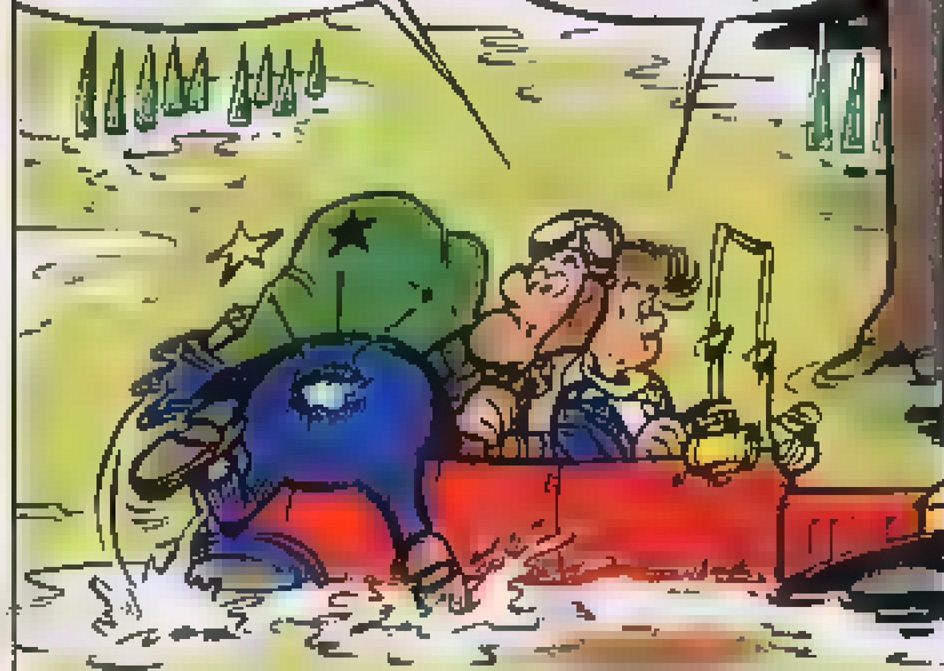

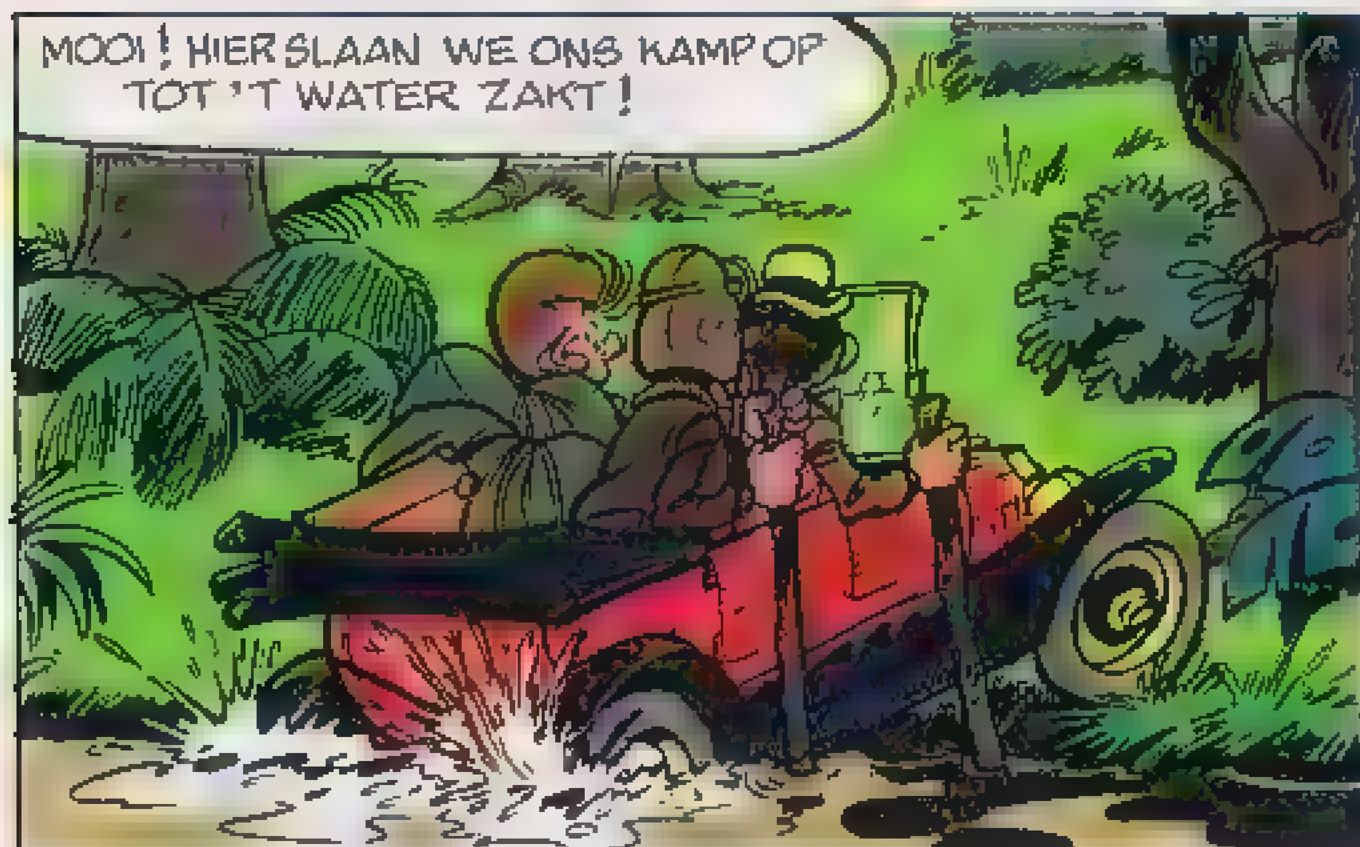

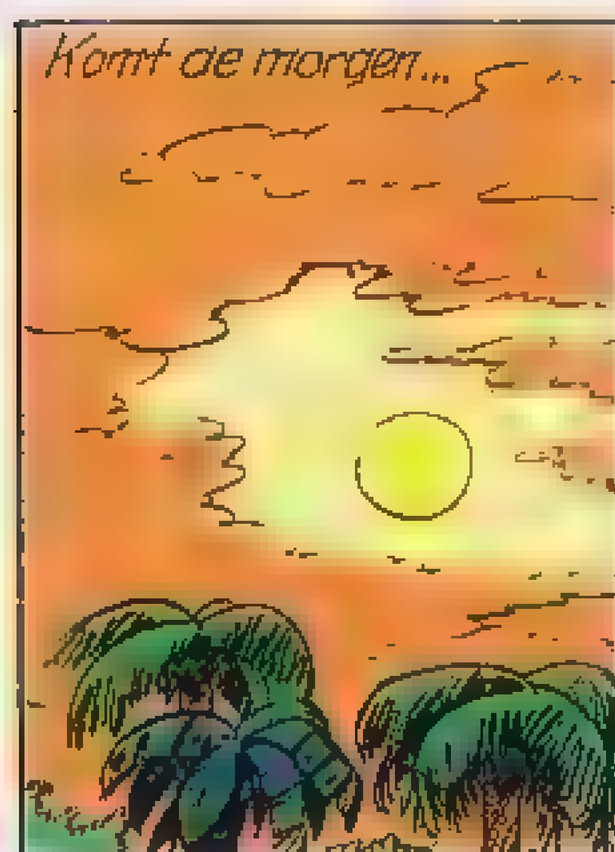

FORTISSIMO !...

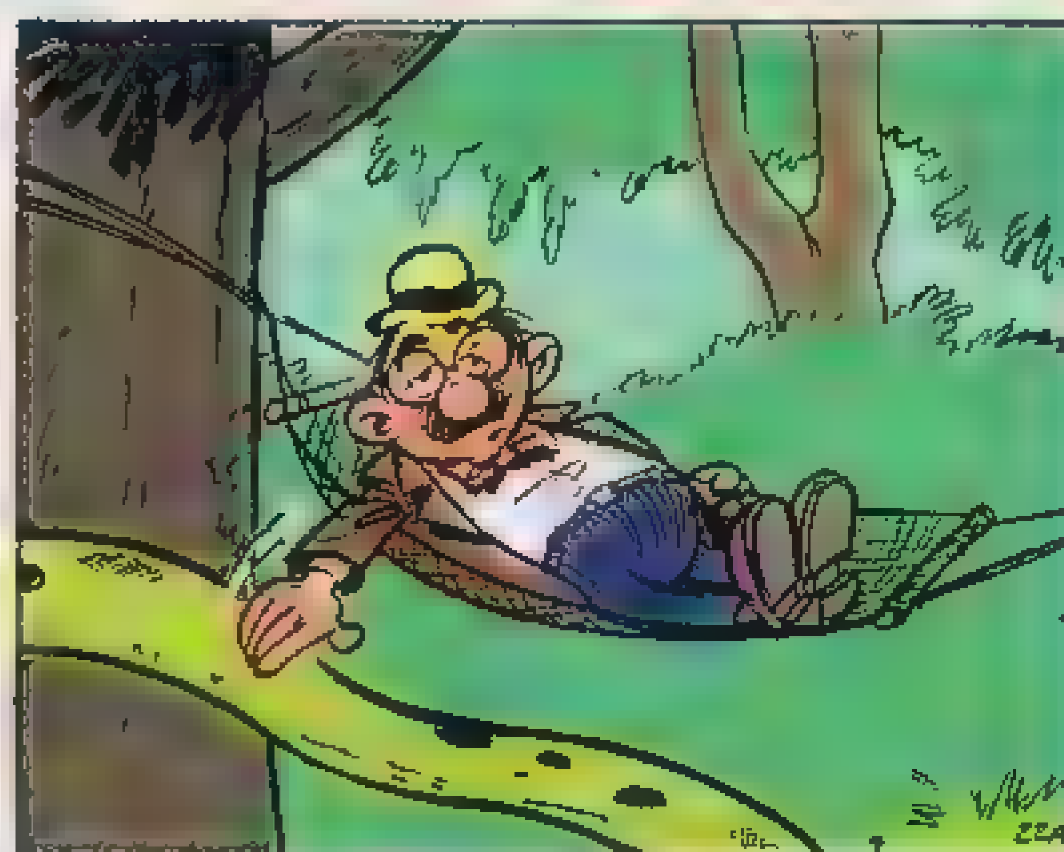
FRANCIS

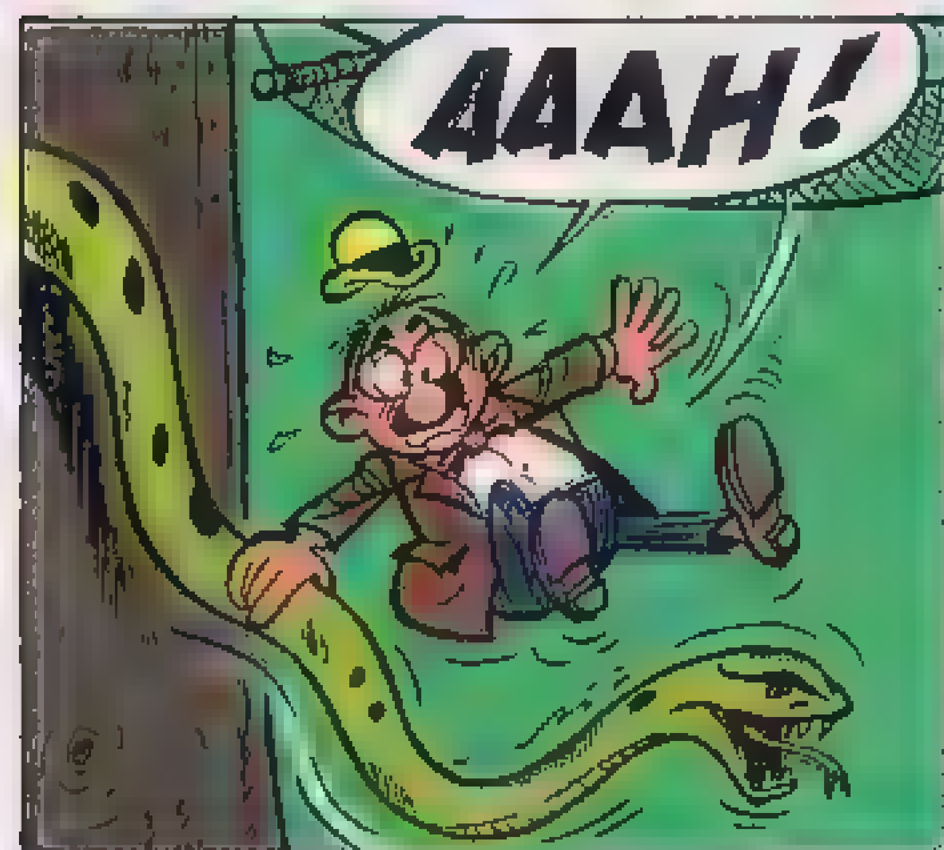

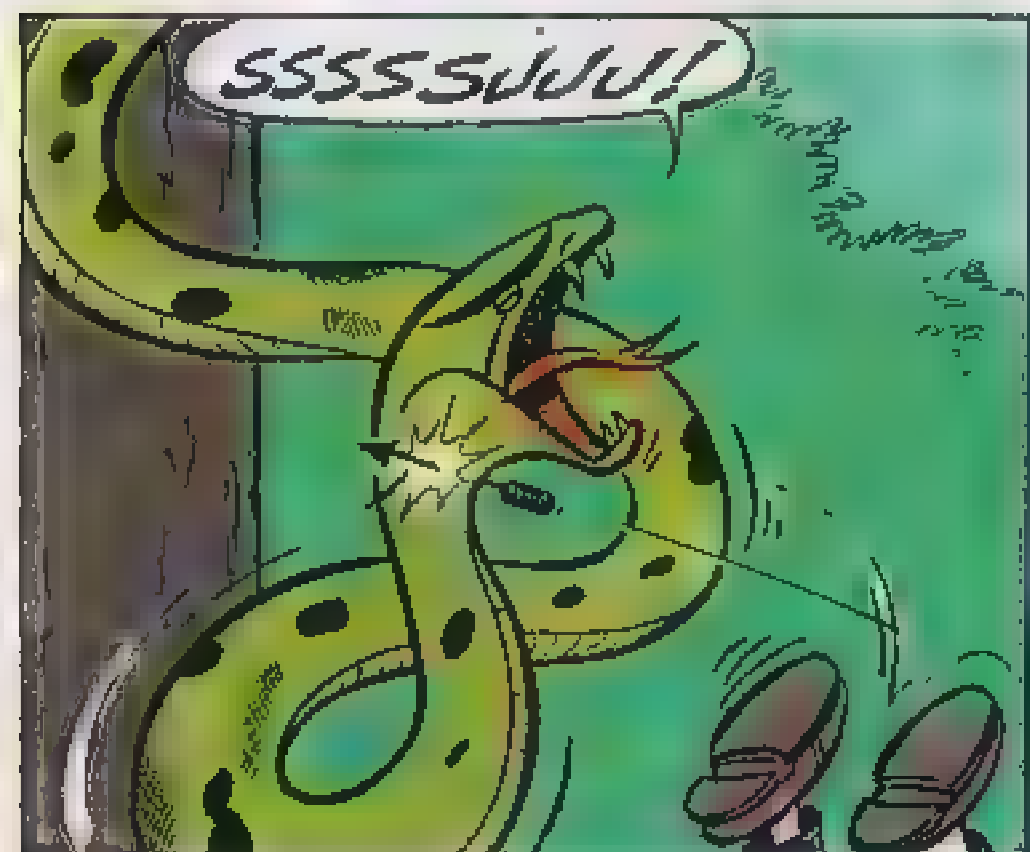

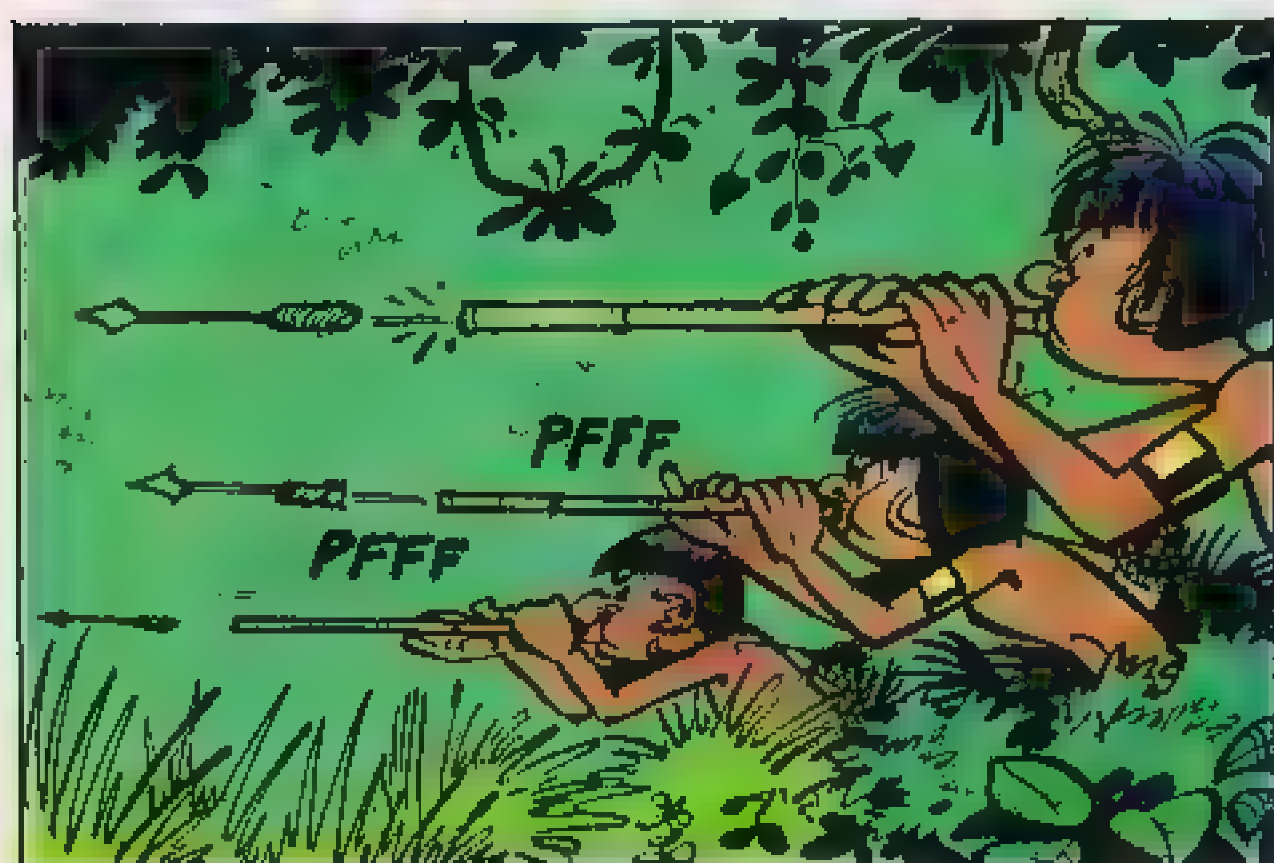

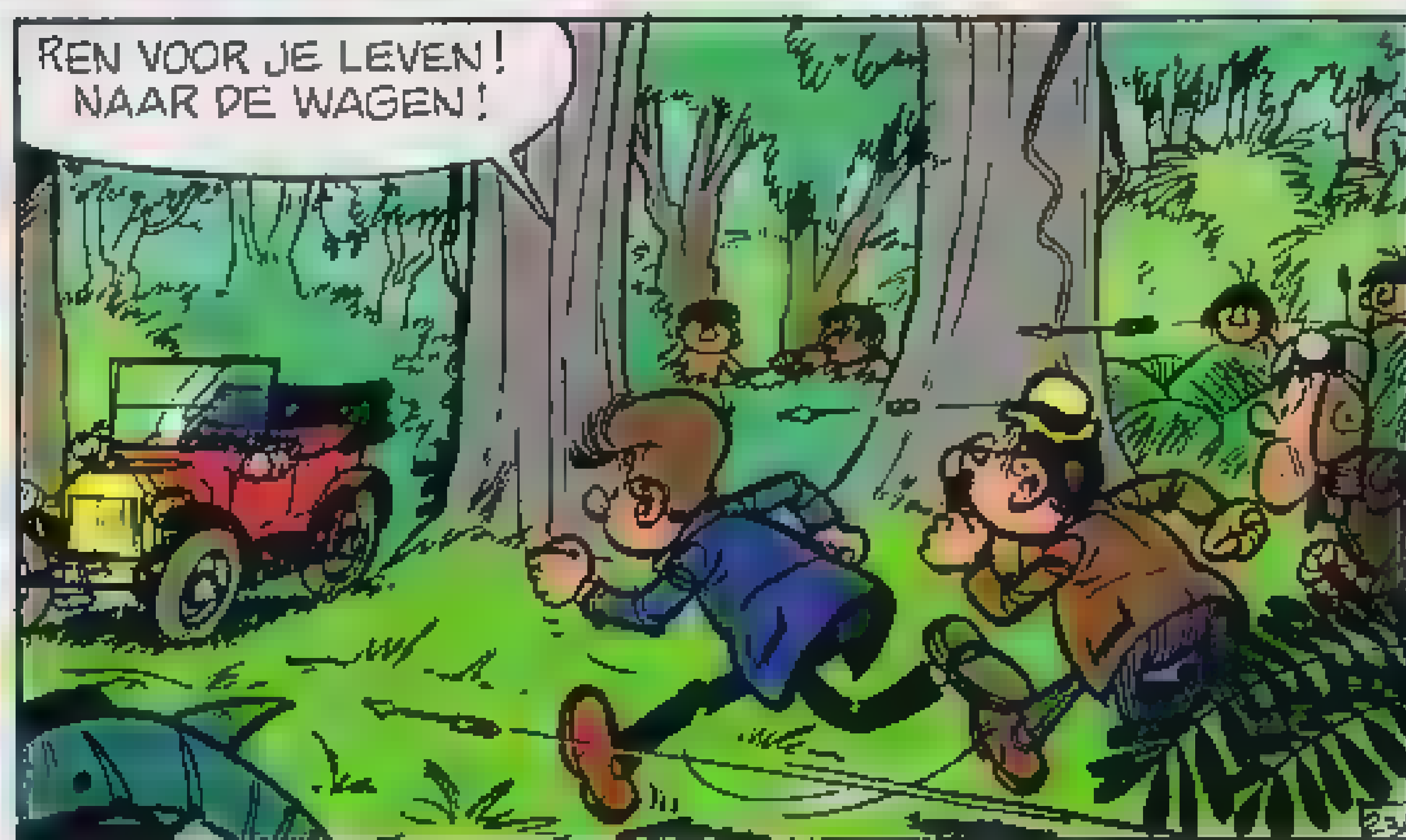
vervolg

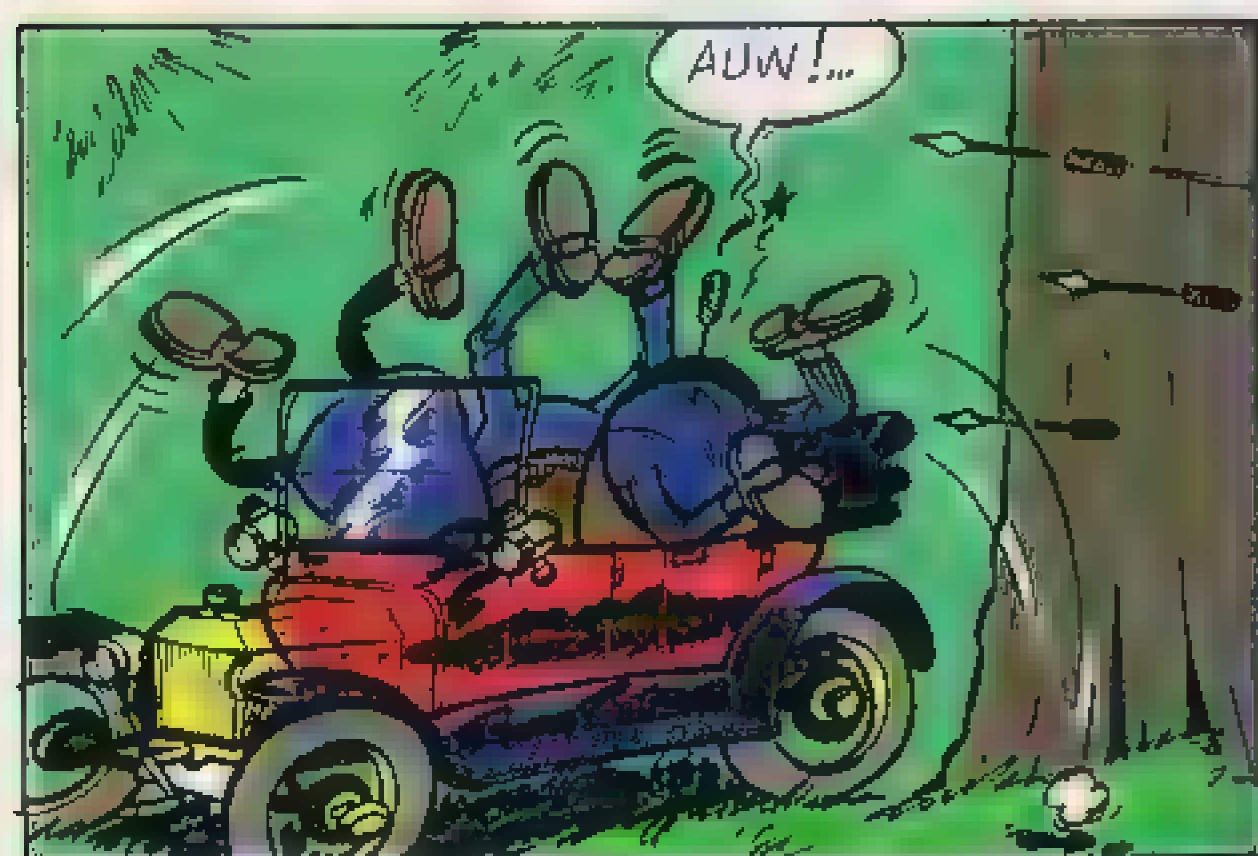

FORD T

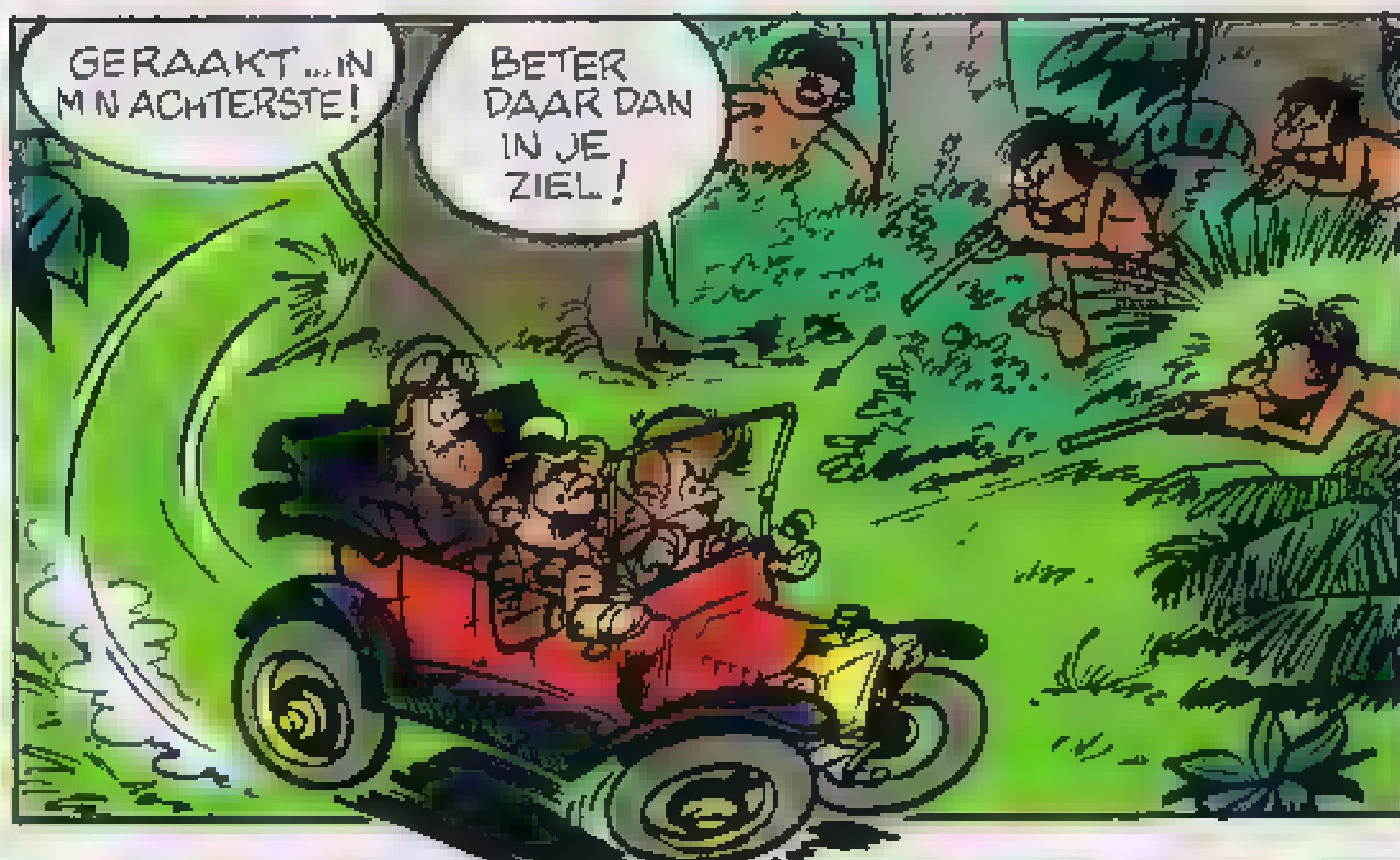

INDIANEN ?!... MAAR DAN ZIJN WE GERED! ZIJ KUNNEN ONS DE WEG WIJZEN!

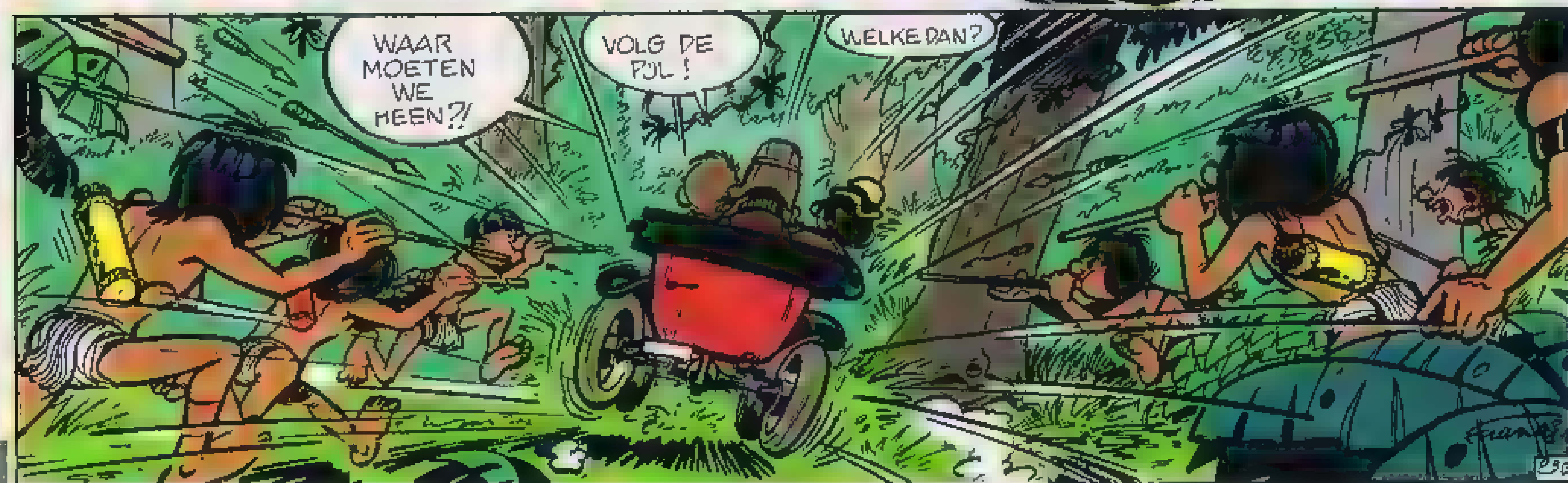

HOLA! ZE MIKKEN OP ONS!
REDDEN ZE ME 'T LEVEN OM ME TE DODEN ?!

PFFF
PFFF

REN VOOR JE LEVEN! NAAR DE WAGEN!

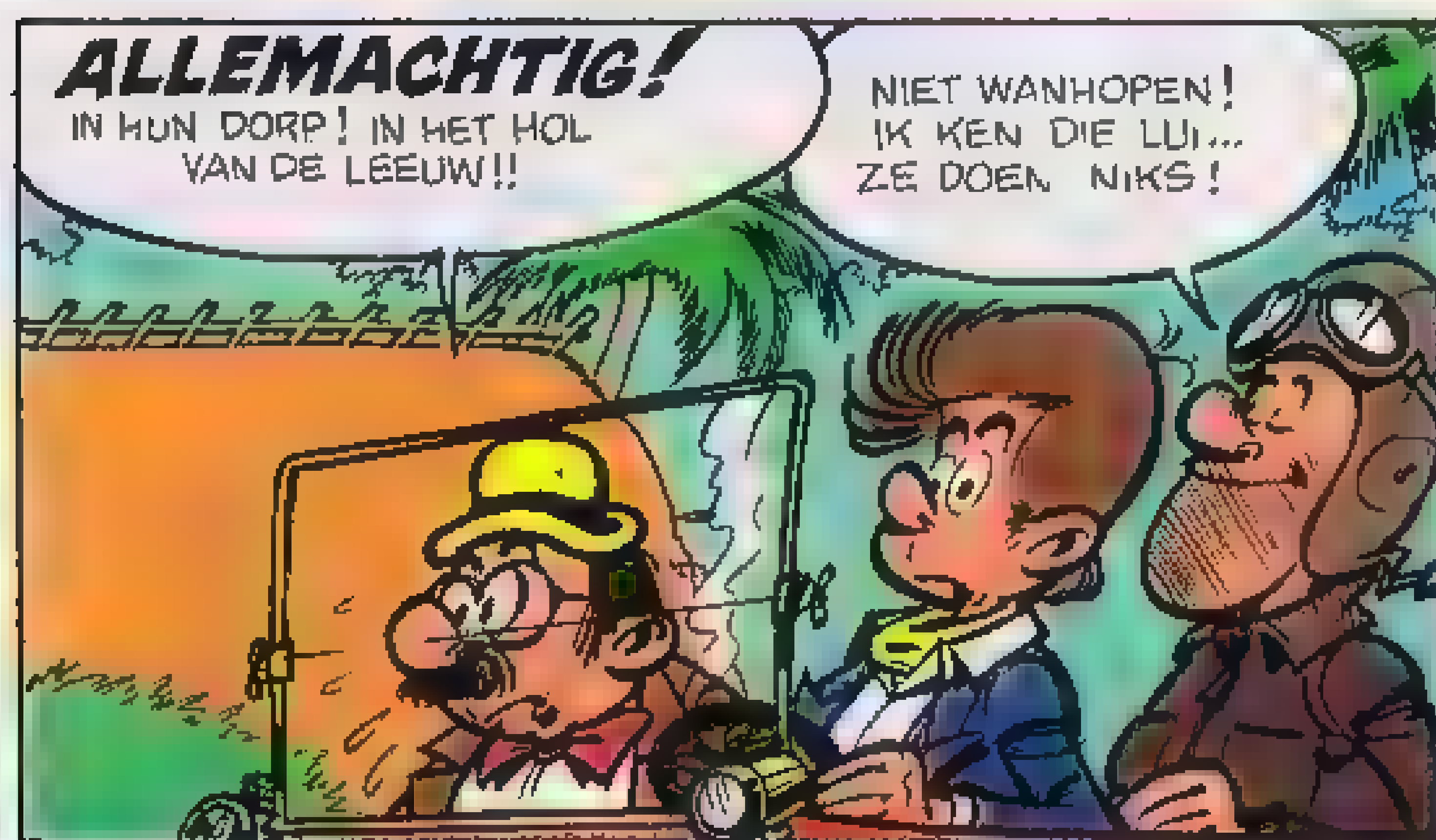

AUW!...

GERAAKT... IN M'N ACHTERSTE!
BETER DAAR DAN IN JE ZIEL!

WAAR MOETEN WE HEEN ?!
VOLG DE PIJL!
WELKE DAN?

FORTISSIMO !...

FRANCIS

wordt vervolgd

MEDEDELING

Bij deze willen wij onze verontschuldigingen aanbieden voor een aantal fouten die onze lezers in deze editie zullen aantreffen. Onbekenden zijn 's nachts, terwijl de redactionele kantoren onbeheerd stonden, deze kantoren binnengedrongen en hebben er gebruik gemaakt van enig aanwezig drukmateriaal. Daarbij hebben de onbekende indringers onder meer een pot blauwe drukinkt achtergelaten en daarmee de redactionele burelen danig besmeurd. Bovendien zijn enkele cylinders op onze rotatiepersen enigermate ontregeld. Ons technisch personeel hoopt de toegebrachte schade volgende week te hebben hersteld.

ZO PRATEN ECHTE ZEEROVERS...

Zwartbaard en zijn grootvader Bestevaar zijn twee bovenste beste gabbers, die als zeerovers aan de kost komen. Deze ruwe bonken kunnen best met mekaar opschieten, en als het soms tot handtastelijkheden komt, is dat gewoon om hun woorden 'n tikkeltje kracht bij te zetten. In dit 20ste album, een lel van een album, staan 8 komplete, indrukwekkende zeeroversverhalen.

" De nieuwe avonturen van Zwartbaard "

zijn net uit, en overal verkrijgbaar: 80 F - fl. 4,95. **Uitgeverij Dupuis.**

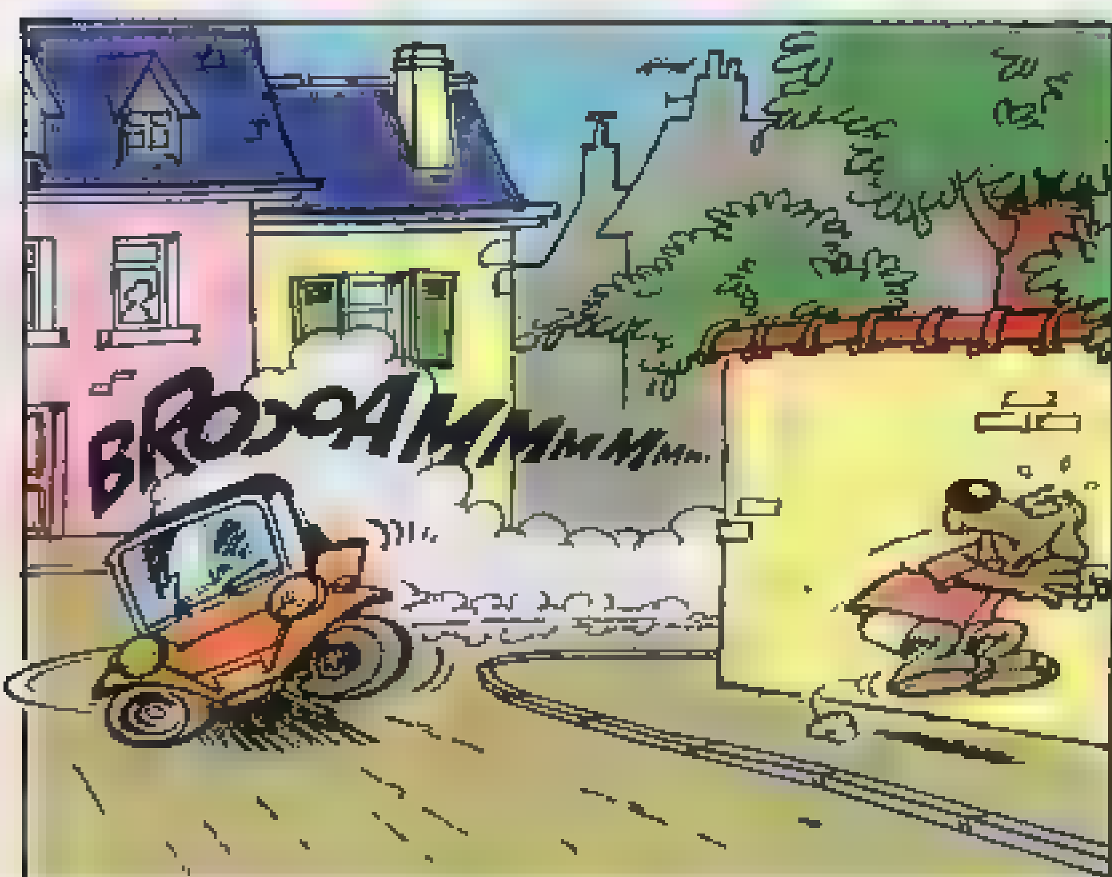

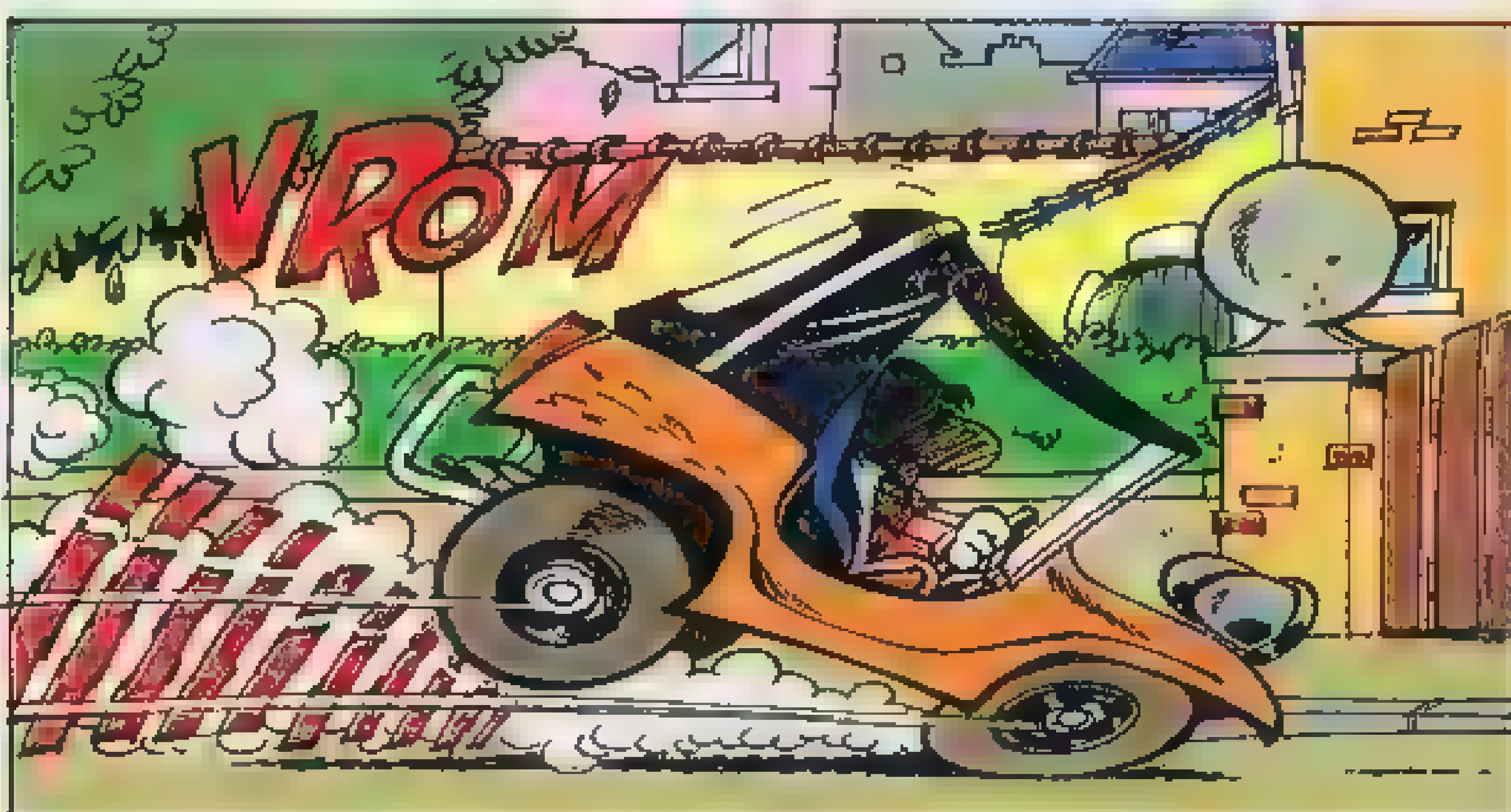

Zwartbaard en Bestevaar varen onder de vlag van het stripblad Robbedoes.

Woefie EN DE VAKANTIE

BLESTEAU

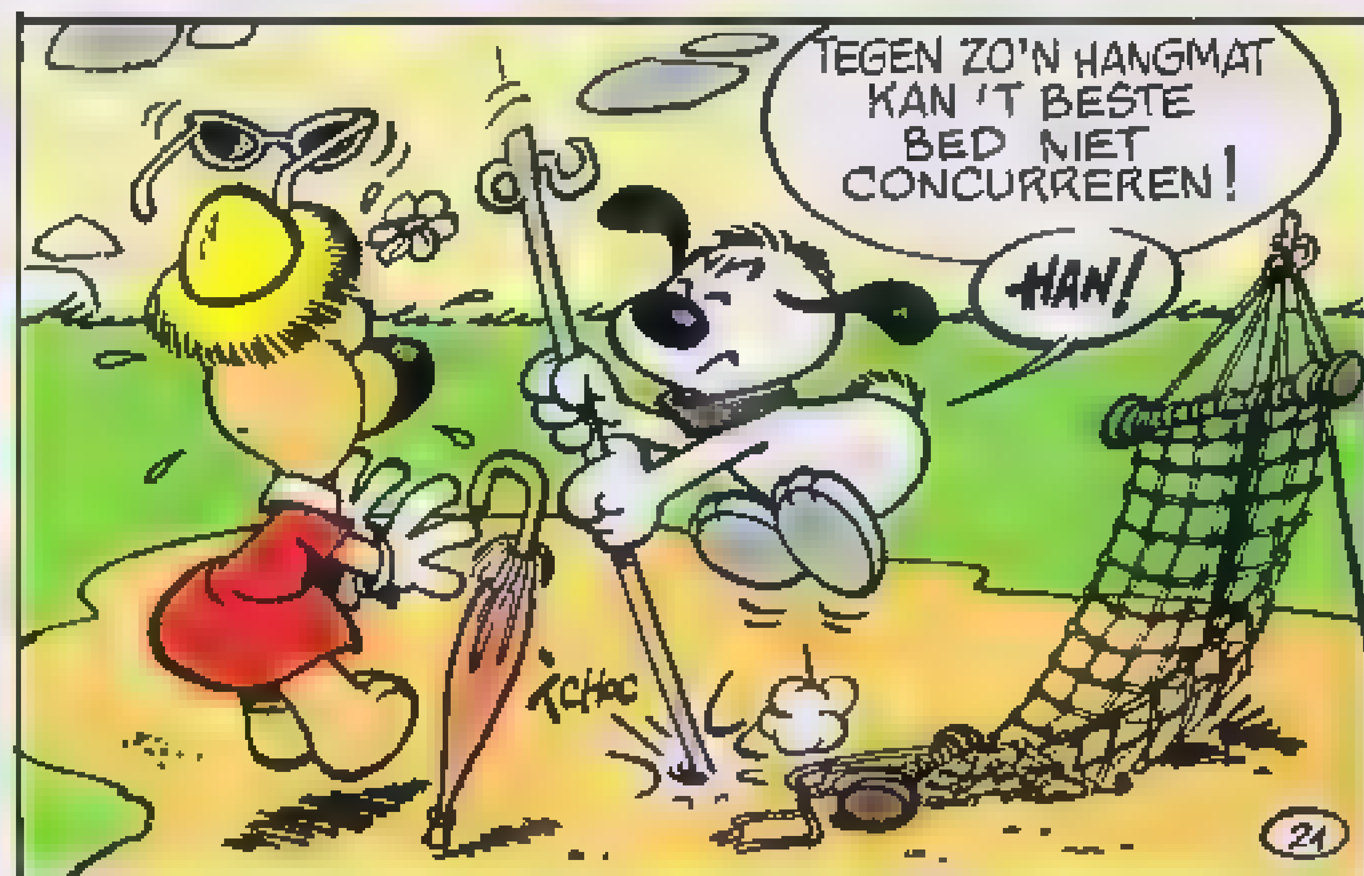
vervolg

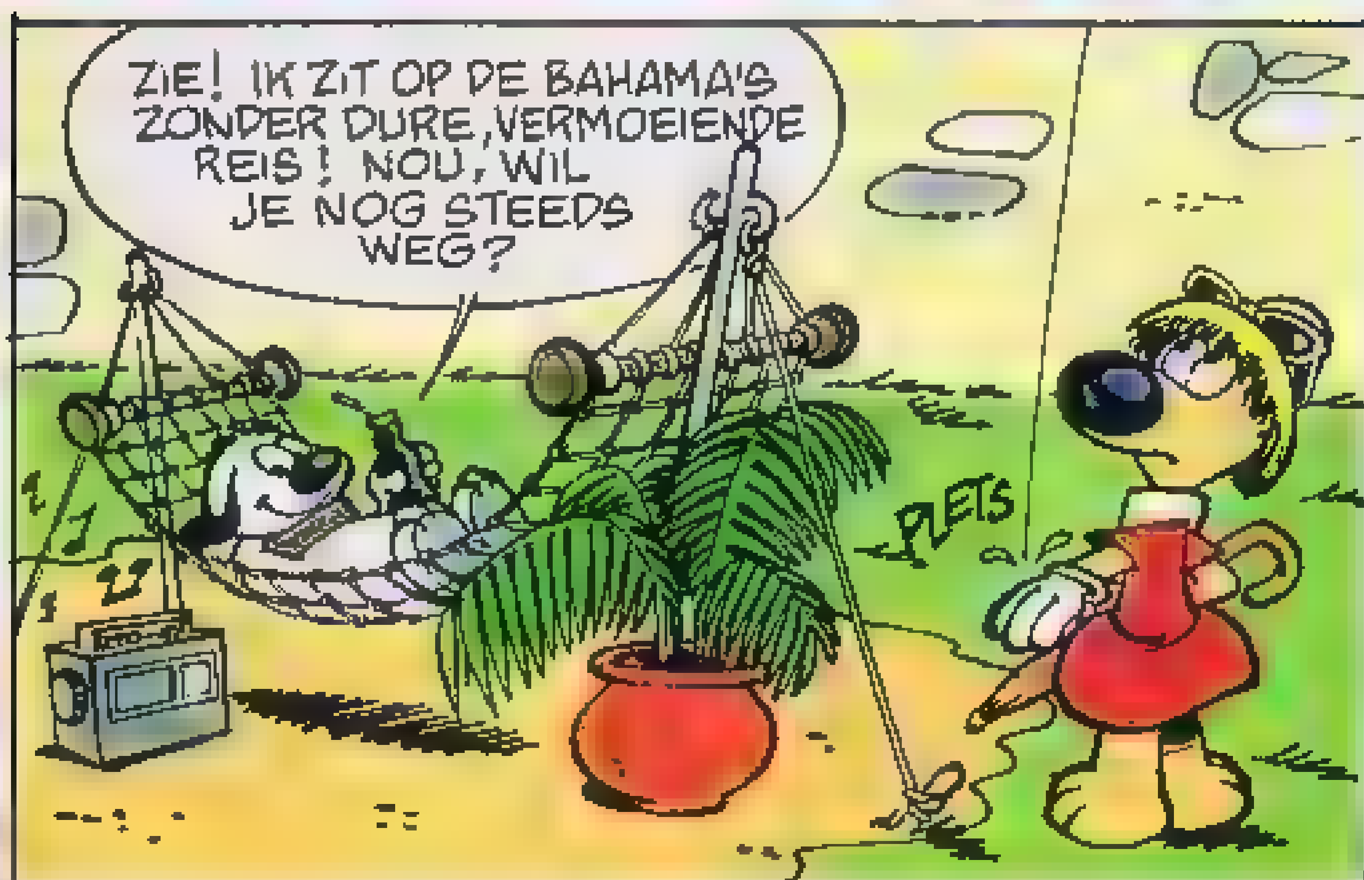

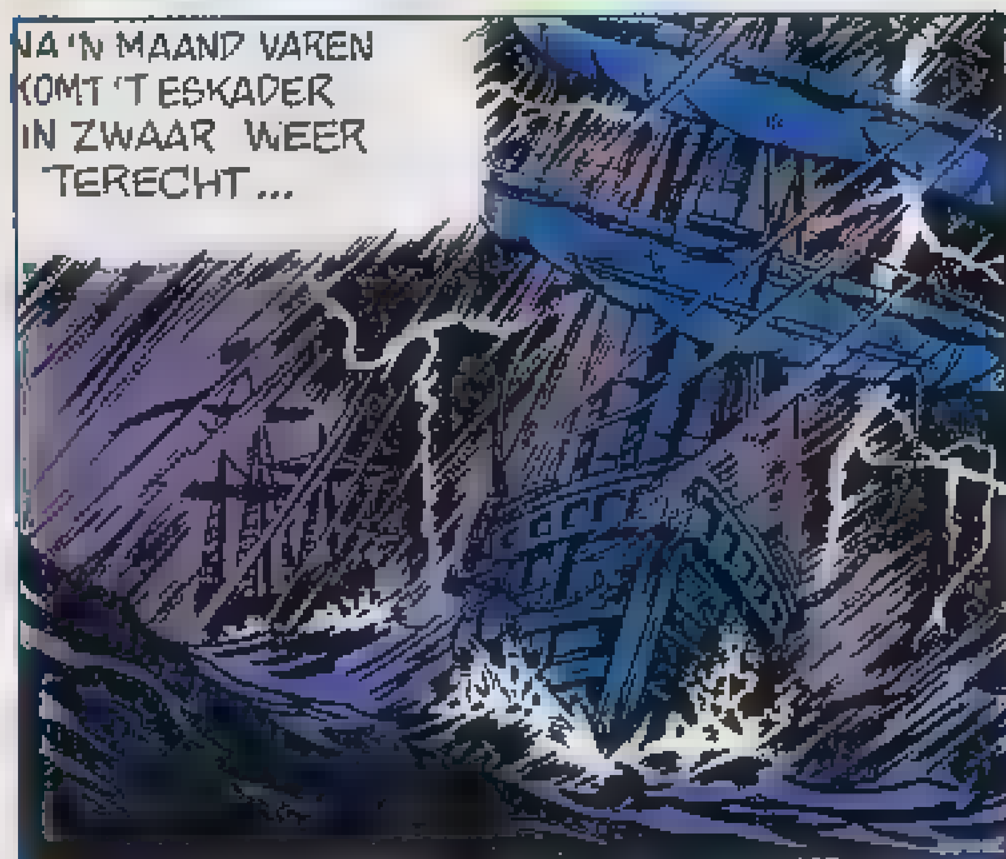
einde

Blesteau

robbedoes
VOOR
VALNY

PALOS 1527.. IN HET SPOOR VAN CORTES BAANT ZICH EEN NIEUWE GOLF CONQUISTADORES EEN OVERZEESE WEG RICHTING NIEUWE WERELD EN HAAR RIJKDOMMEN ...

OP VOLLE ZEE OVERVALT ONGERUSTHEID DE MATROZEN, SOLDATEN EN AANVOERDERS...
IK VOEL DAT WE SPANJE NIET GAUW MEER TERUGZIEN!

NA 'N MAAND VAREN KOMT 'T ESKADER IN ZWAAR WEER TERECHT...

WANHOPIG KAMPEN DE SCHEEPJES TEGEN DE GEZAMENLIJKE KRACHTEN VAN WIND EN WATER. OP DE "EL DORADO"...
KAPITEIN! 'T SCHIP LUISTERT NIET MEER NAAR 'T ROER! DAT IS VAST STUK!
VOLHOUDEN! IK KOM!

DAGENLANG STRIJDT DE "EL DORADO" STUURLOOS TEGEN HET NATUURGEWELD...
KAPITEIN! WE ZIJN VER AFGEDREVEN! VAN DE ANDERE SCHEPEN GEEN SPOOR!...
14.

DE AVOND VAN DE ZESDE DAG GLIJDT HET SCHIP EENZAAM OVER EEN RUSTIGE ZEE...

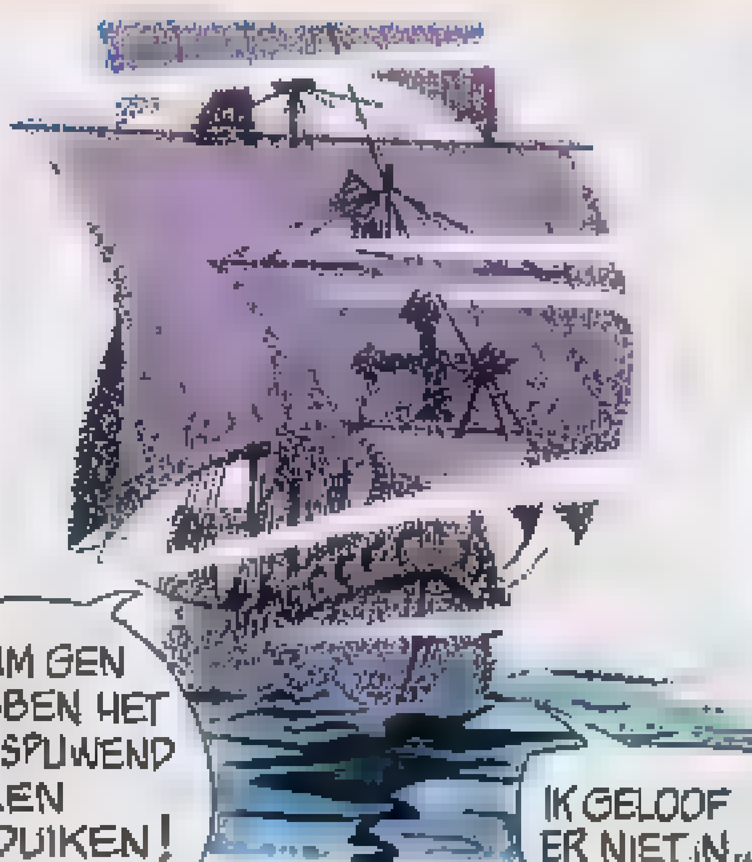

HIER ZITTEN WE NU, KAPITEIN! WE ZIJN NOORDWAARTS AFGEDREVEN ...
DAN HOUDEN WE EEN ZUID-WEST KOERS AAN OM DE KUST EN DE ANDEREN TERUG TE VINDEN.

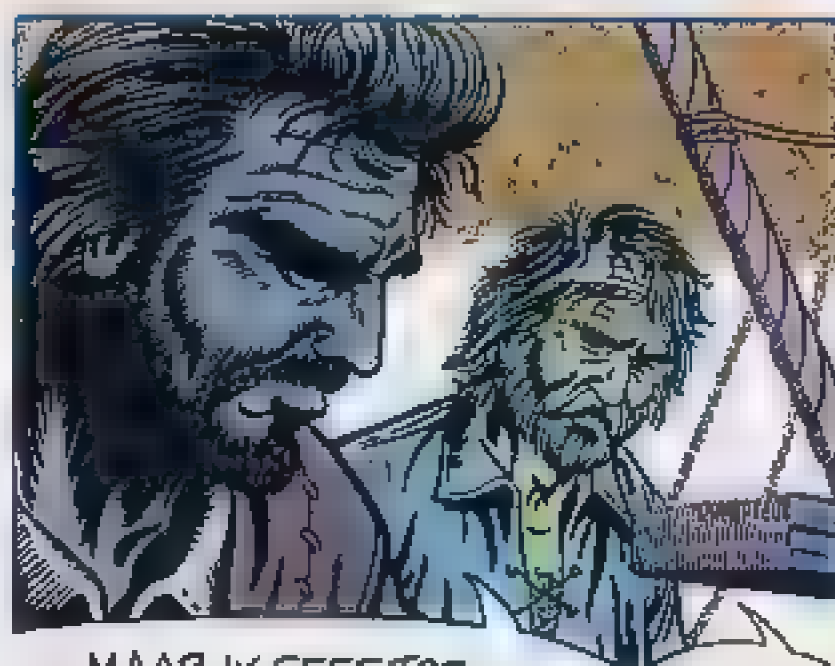

DOOR DE REPARATIE VAN HET ROER HEBBEN WE VEEL TIJD VERLOREN. BOVENDIEN IS EEN DEEL VAN DE VOORRADEN AANGETAST..
DAN ZETTEN WE ALLE ZEILEN BIJ. OVER DRIE DAGEN KUNNEN WE BIJ DE KUST ZIJN ...

... DEO VOLENTE ...
ALLE ZEILEN STAAN BIJ! MET DEZE SNELHEID DOORVAREN DOOR MIST EN DUISTER IS ZELFMOORD!
DE KAPITEIN WIL HET ZO... WE HEBBEN HAAST!...

... EEN AANVARING ZIT ER TOCH NIET IN ... DEZE ZEEËN ZIJN VERLATEN!
VERLATEN? WAT BAZEL JE?! JE WEET WELK ENORM GEVAAR WE LOPEN!...
18.

HET MONSTER!

M7

VALNY 76

2B

van links naar rechts op deze pagina...

DE DWAASTE DER MOHIKANEN

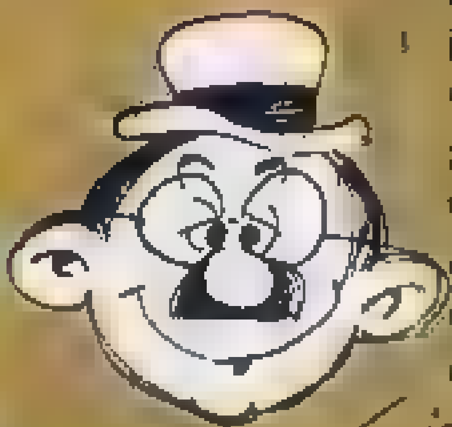
AAN UW LINKERZIJDE IN TEGENSTELLING TOT AAN UW RECHTERZIJDE...

... staan tekeningen die door de geestelijke vader van het personage, zoals dat zo mooi heet, zijn vervaardigd met de linkerhand. Van de geestelijke vader. Niet die van het personage. Keurig idee van Mazel (musketiers, ramtamtam & kierikieli) die zich, leep als-ie is, zelf niet aan z'n eigen idee heeft gewaagd. Het resultaat van wie het wèl aandurfde, zie je hier afgedrukt. Met een wat eigenwijze versie van Malik op de volgende bladzijden.

LINKERHAND RECHTERHAND

RECHTS LINKS · LINKS RECHTS

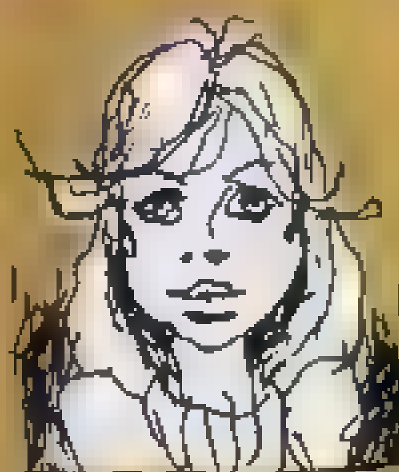

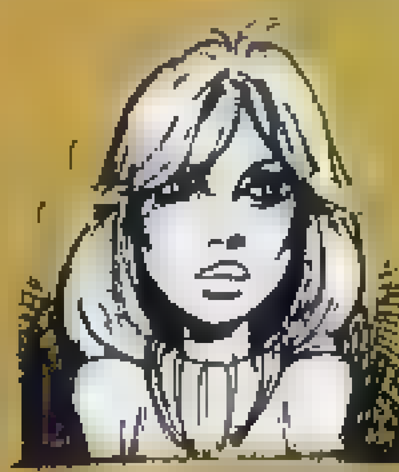

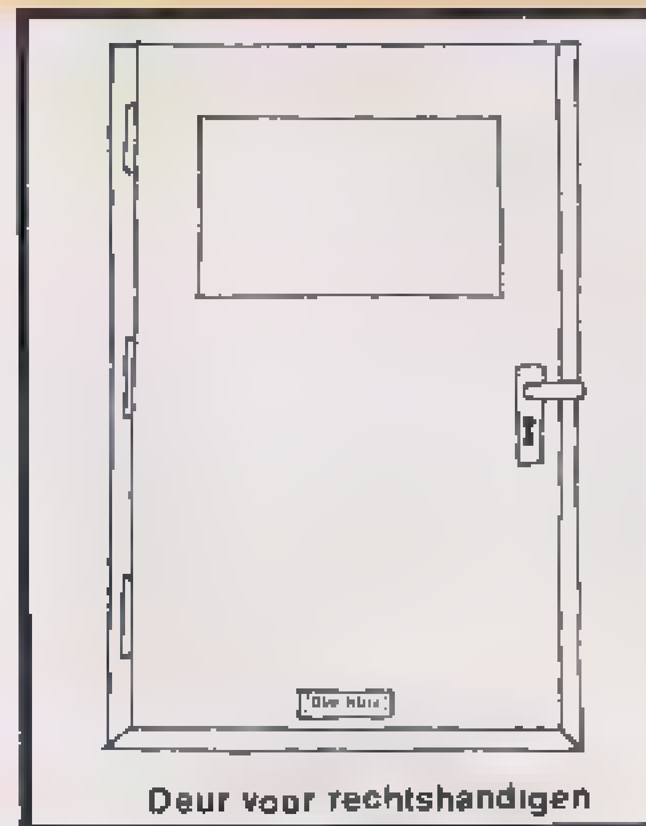
maakt 't met LINKS!

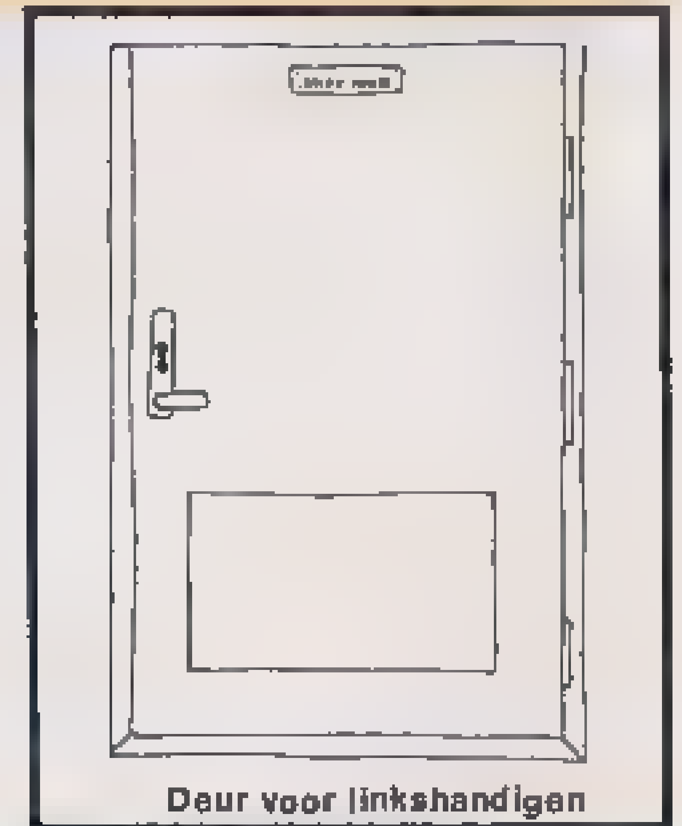

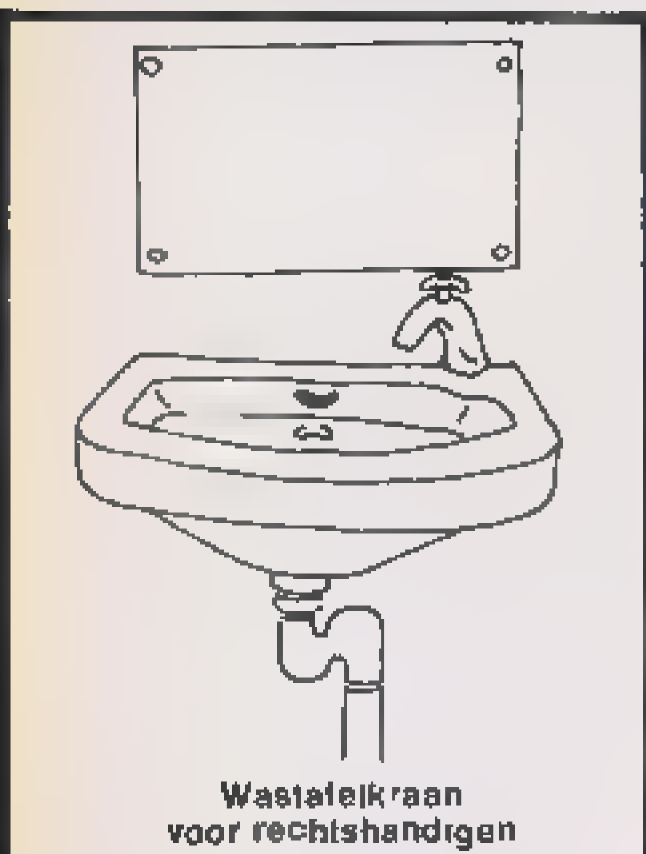

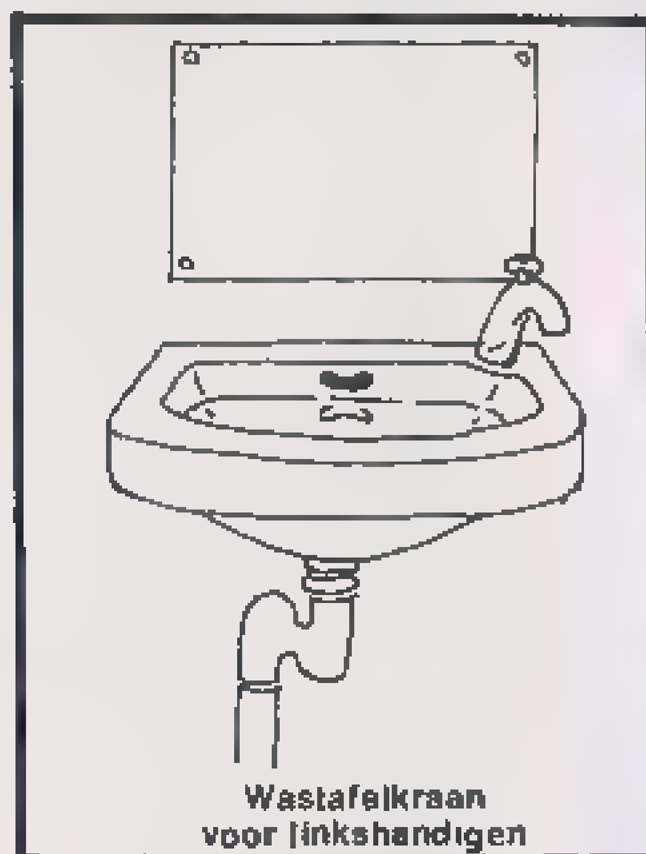
MEER RECHT VOOR LINKS!

Linkshandigen hebben het in deze, toch zo kommerciële wereld, nog altijd behoorlijk zwaar. Waar aan de noden van minderheden op z'n minst ruime aandacht wordt besteed, blijven de linkshandigen, hoe groot in getale ook, een vergeten groep. De Mohikaan, altijd begaan met het lot van de zwakkeren en nooddruftigen, wil hen een helpende hand (naar keuze rechts of links) bieden. Hier een aantal suggesties die het gewone, alledaagse leven voor linkshandigen al een stuk lichter en draagbaarder zouden kunnen maken. Dank je, Mohikaantje !

Deur voor rechtshandigen

Deur voor linkshandigen

Wastafelkraan voor rechtshandigen

Wastafelkraan voor linkshandigen

Kam voor rechtshandigen

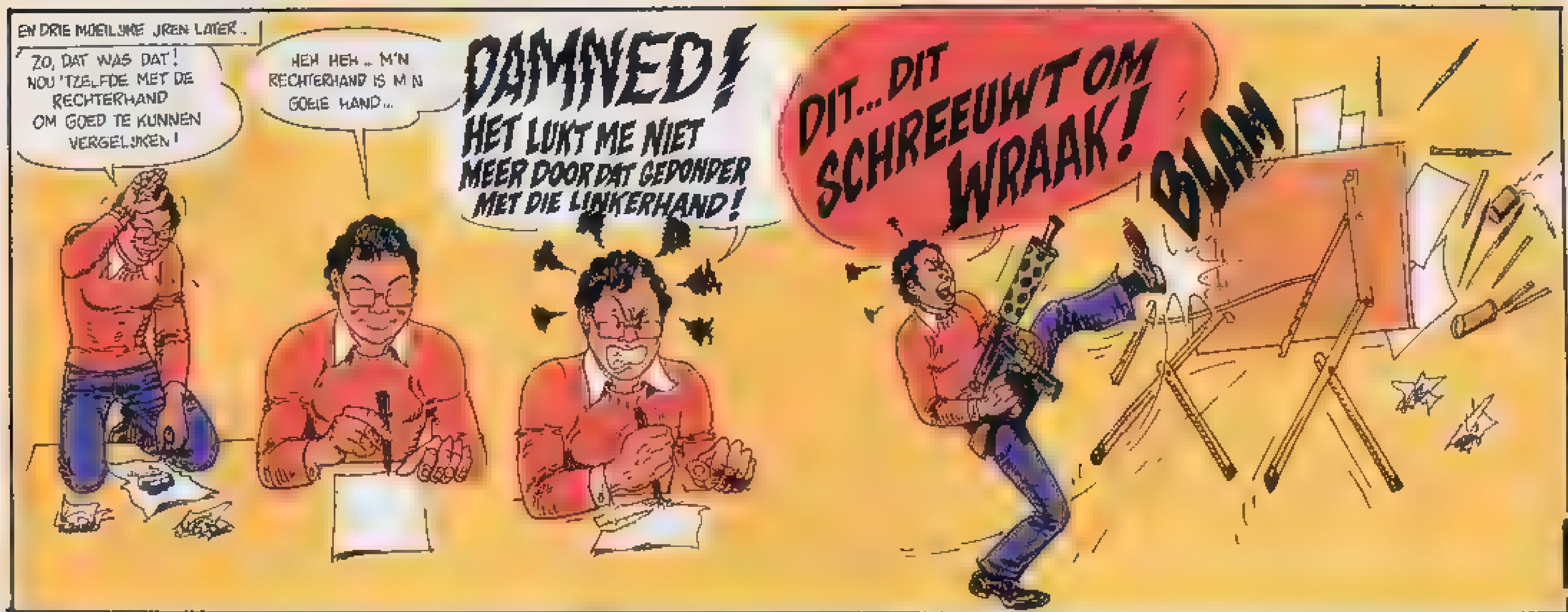

Kam voor linkshandigen

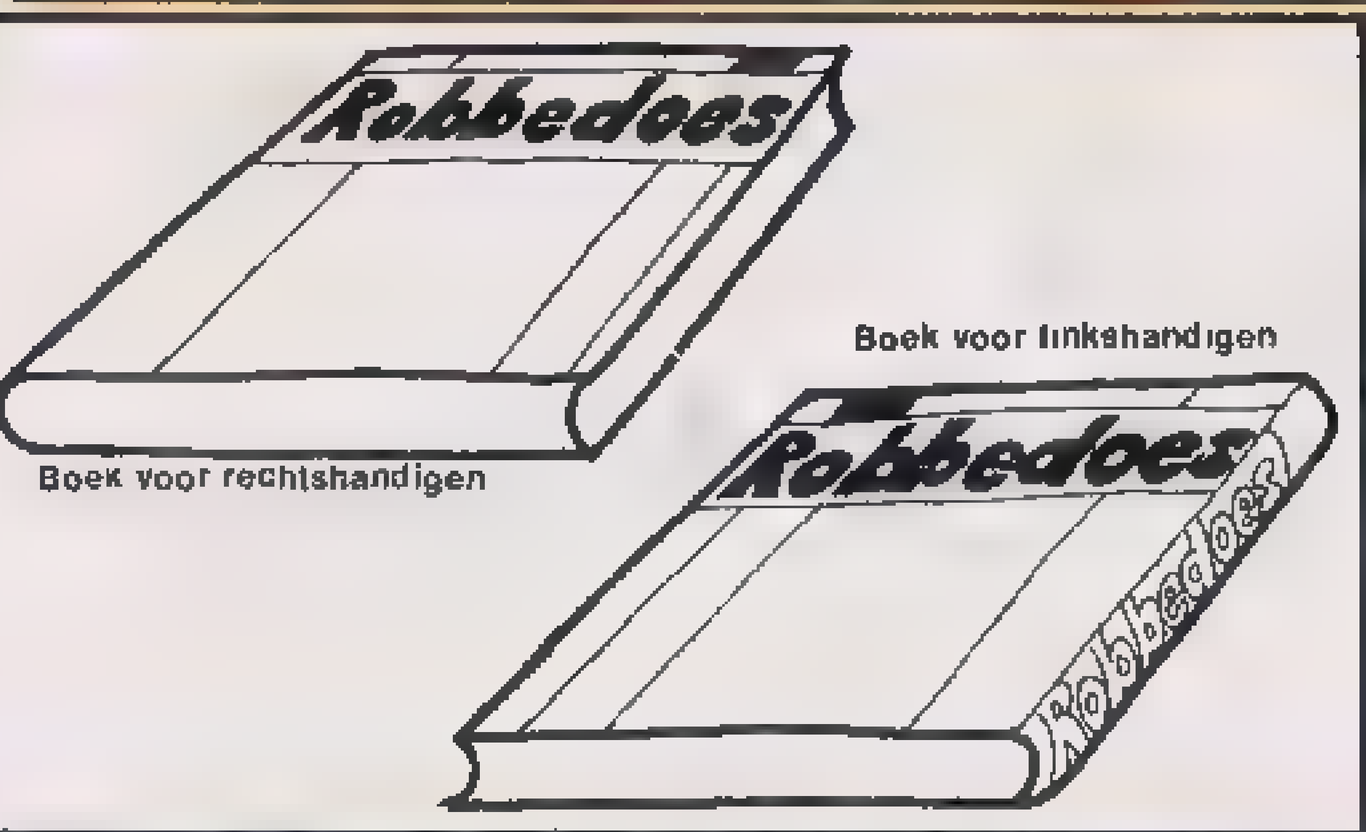
KIJK EENS AAN...

In deze rubriek breekt de Dwaaste der Mohikanen geregeld een lans voor de argeloze consument die in de lokkende consumptiejungle dreigt te worden verscheurd. Met het oog op de nu al weer naderende vakanties leek het de Mohikaan nu al wel tijd om eens een artikel onder de loep te nemen dat vooral bij trekkende en rondzwervende broeders in gebruik is : de portable wigwam. Getest model is van een revolutionair ontwerp, gebouwd uit vederlichte materialen en heeft zeer bestudeerde afmetingen. Aan de uitslag van de test willen we geen woorden vuilmaken. De beelden spreken boekdelen. Hier volgt dan het beeldverslag van de test van

een REIS-WIGWAM
(draagbaar)

EEN TESTENDE MOHIKAAN!

DEZE AFLEVERING VAN DE MOHIKAAN...

... had niet tot stand kunnen komen zonder de welwillende medewerking van de Heer **W. Mann**, Hyacintenstraat 93 bis te Schavegem die zo vriendelijk is geweest een **OVERSTAPJE** te verkopen aan degene die in dit bedrijf de **VERZENDING** verzorgt. Zonder dat **overstapje**, recht gevend op gebruik van tramlijn 32 en, na **overstappen** op station LUXEMBURG, vervolgens van tram lijn 91, zou genoemde medewerker van ons bedrijf niet op **TIJD** op voornoemd bedrijf zijn gearriveerd. Daardoor zou alle **redactionele** materiaal dat op **verzending** naar de drukkerij lag te wachten, te **laat** zijn geweest! Stilstaande **persen**, boze **directies**, tijdelijk **werkeloos** drukkerijpersoneel en **lege** pagina's zijn door het gebaar van de heer W. Mann vermeden! Wij **danken** hem hiervoor **HARTELIJK**!

rd...Heb je al gehoord...Heb je al

OM TE BEGINNEN:
EEN MEDEDELING.

ABUSIEVELIJK MELDDEN WIJ IN ONZE VORIGE EDITIE DAT AFGELOPEN ZATERDAG DE GENERAAL **SANCHEZLAAN** IN SANTIAGO VOOR ALLE GEMOTORISEERDE VERKEER WAS AFGESLOTEN. DIT HAD ECHTER DE GENERAAL **GOMEZLAAN** MOETEN ZIJN. ONZE VERONTSCHULDIGINGEN VOOR VOOR DEZE **VERGISSING**.

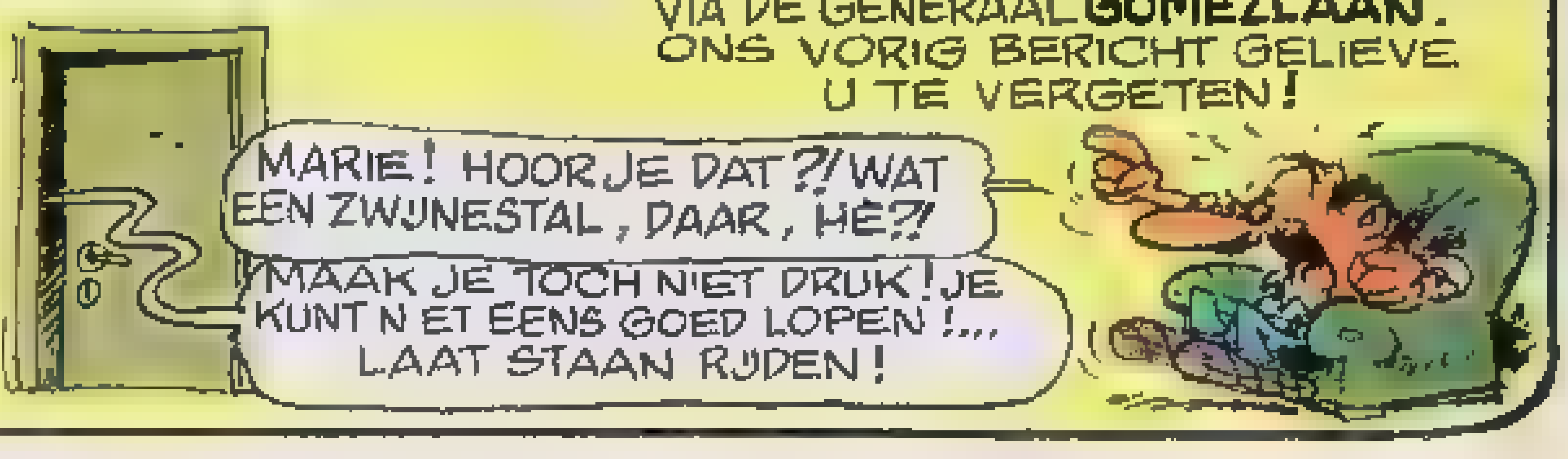
IK **RUIL** EEN MEDALJE VAN DE 40 KM TIJDENS DE NIJMEEGSE **VIERDAAGSE** TEGEN EEN VOLLEDIGE PARTIJ KOPEREN UNIFORMKNOPEN I.Z.G.S.

Kinkeus **KOGELVRIJE VESTEN** *voor dagelijks gebruik de beste!*

BELANGRIJKE MEDEDELING

BIJ HET TER PERSE GAAN VAN DEZE EDITIE BEREIKTE ONS HET BERICHT DAT HET **TOCH** DE GENERAAL **SANCHEZLAAN** WAS DIE AFGELOPEN ZATERDAG IN SANTIAGO VOOR ALLE GEMOTORISEERDE VERKEER WEGENS WERKZAAMHEDEN WAS AFGESLOTEN. HET VERKEER IS DUS TOCH OMGELEID VIA DE GENERAAL **GOMEZLAAN**. ONS VORIG BERICHT GELIEVE U TE VERGETEN!

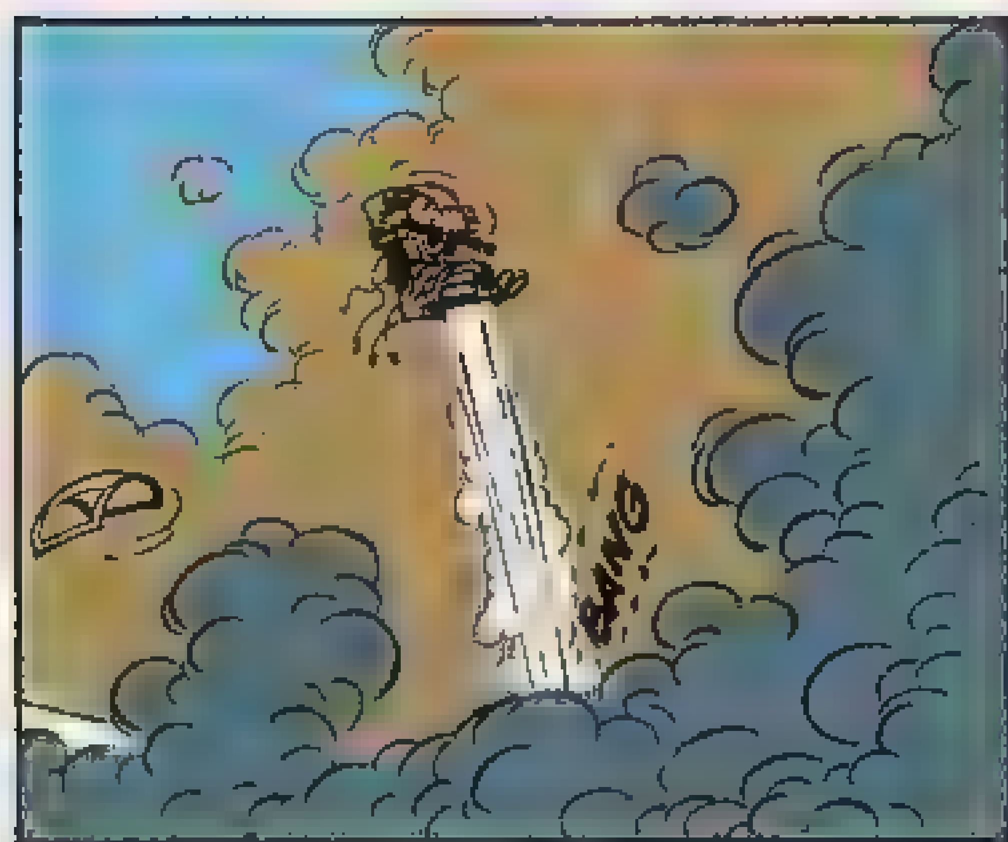

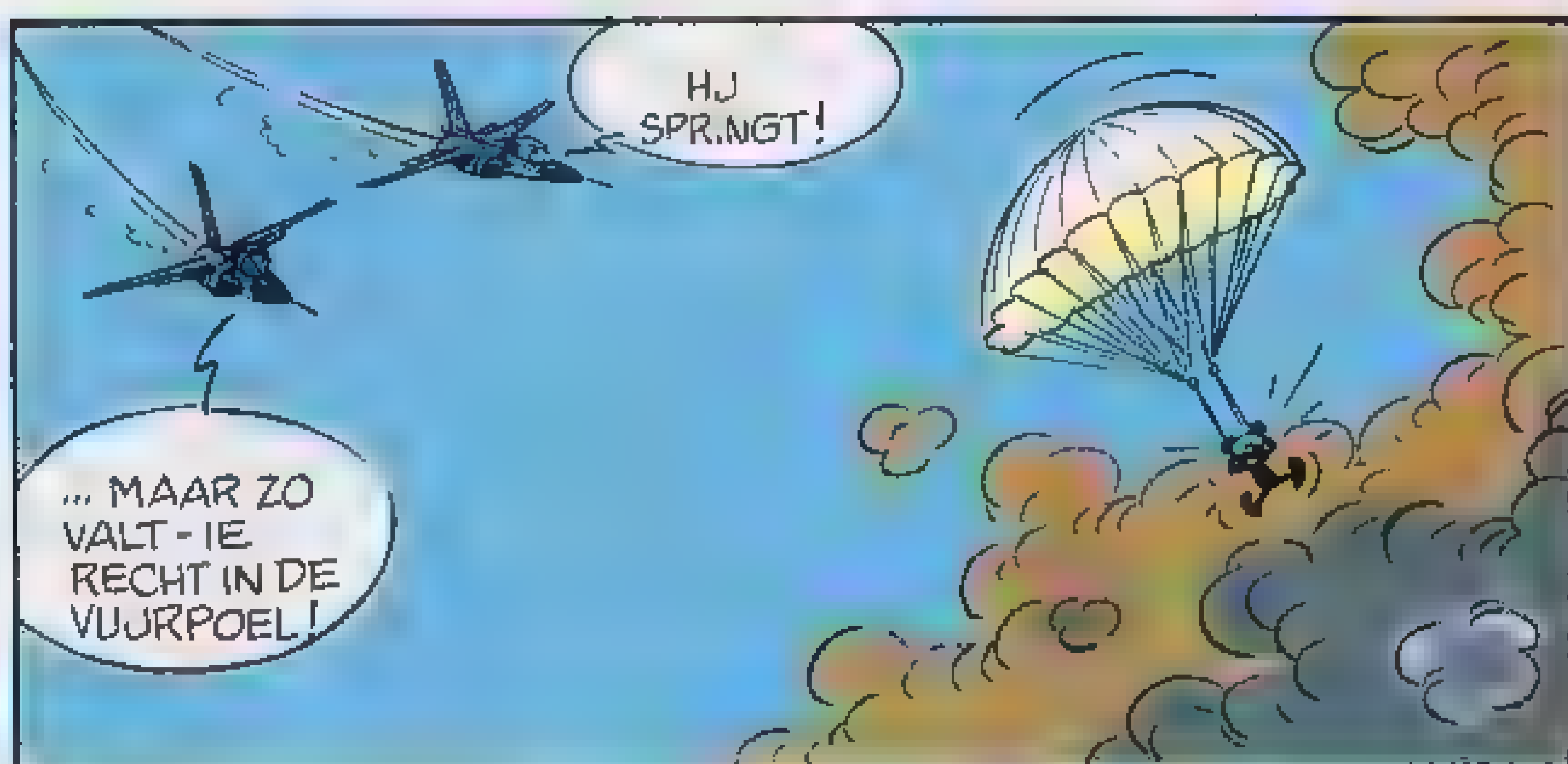
Het leger boekt geen successen tegen de grijpplanten. Kunnen de Minimensjes er iets tegen ondernemen ?

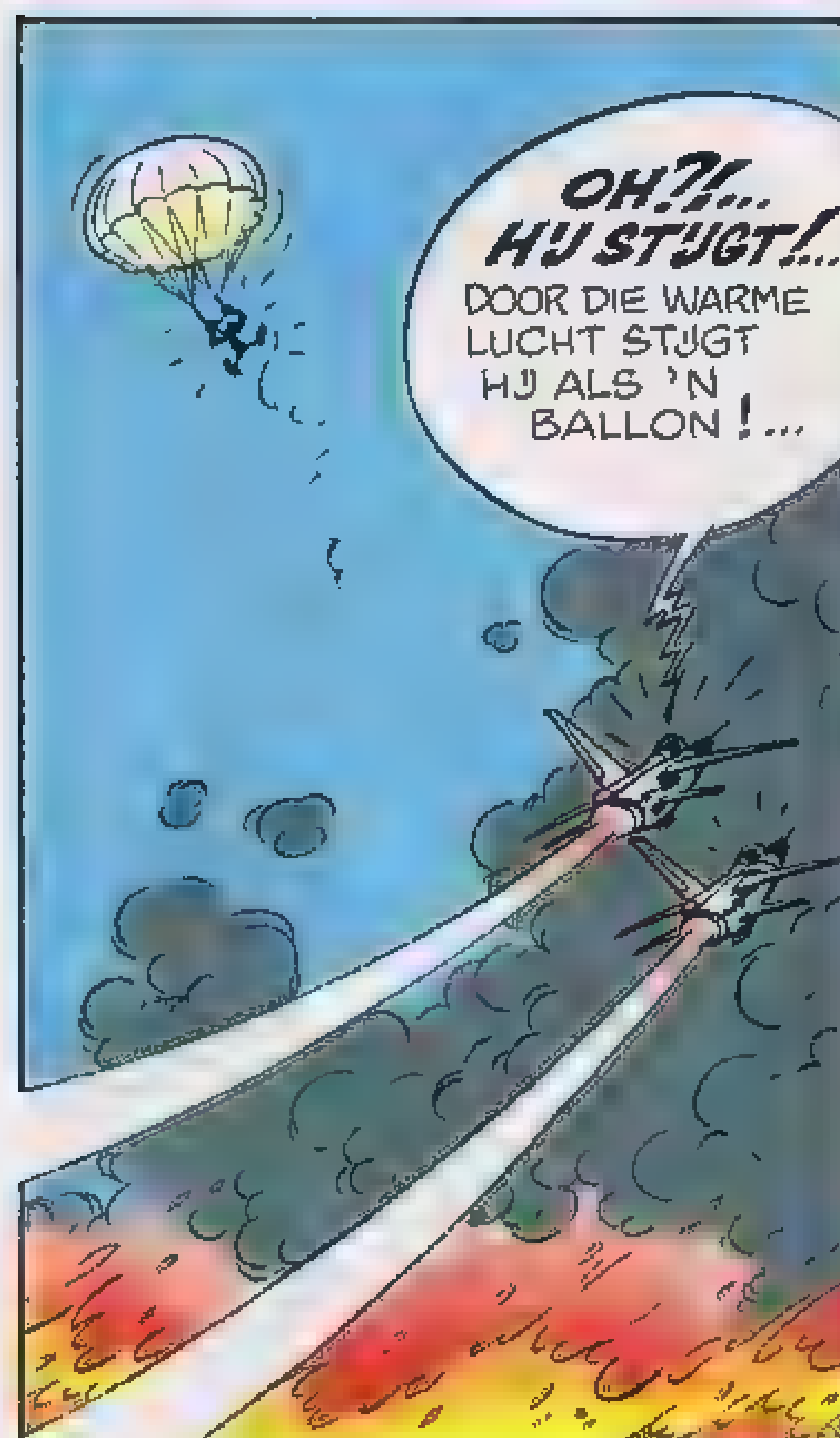
de mini-mensjes

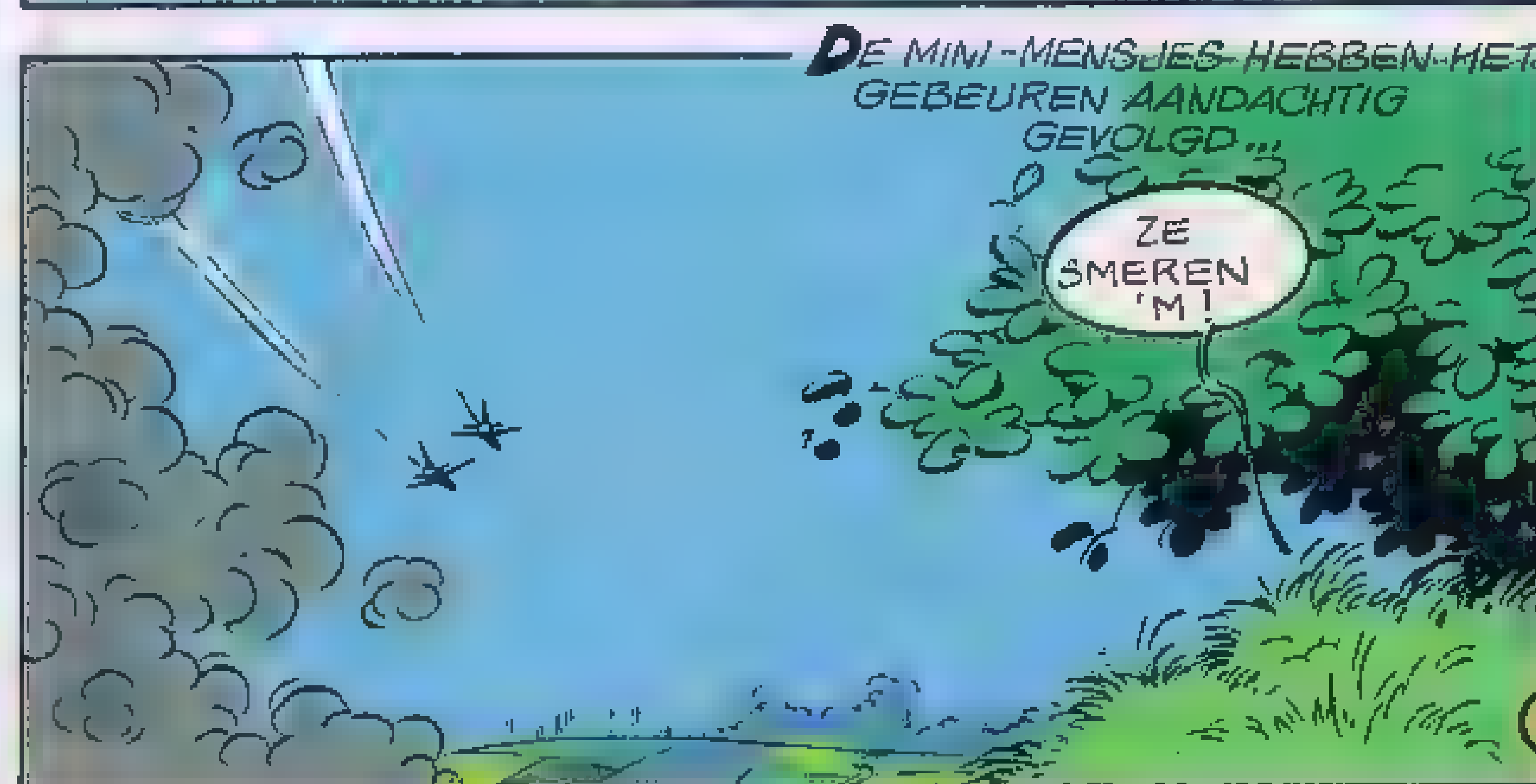

vervolgd

de mini-mensjes

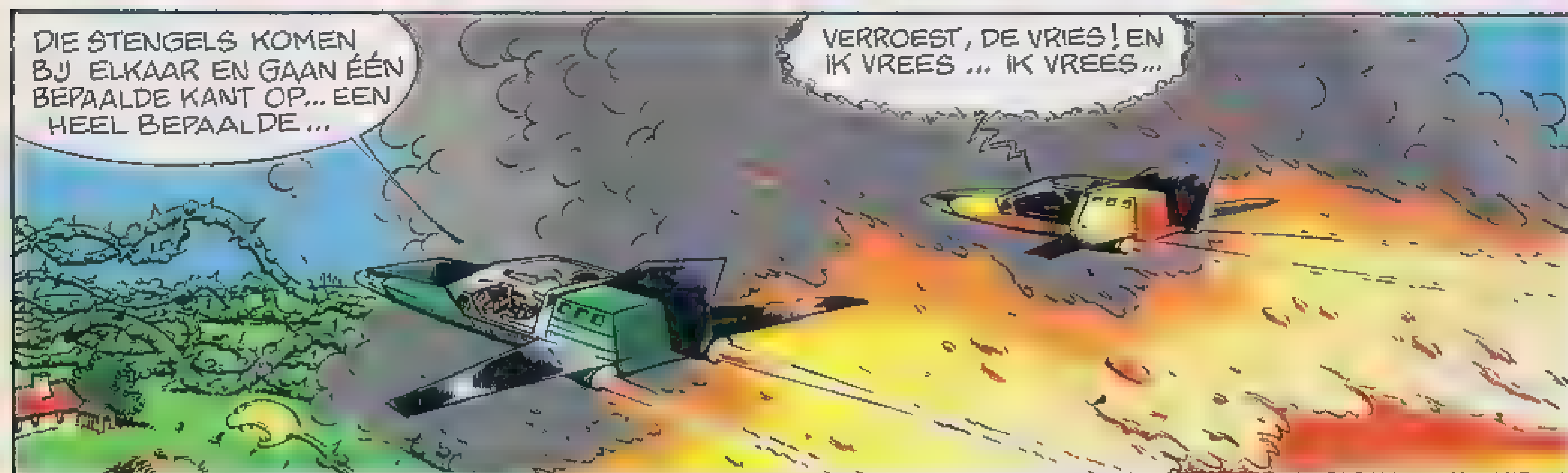

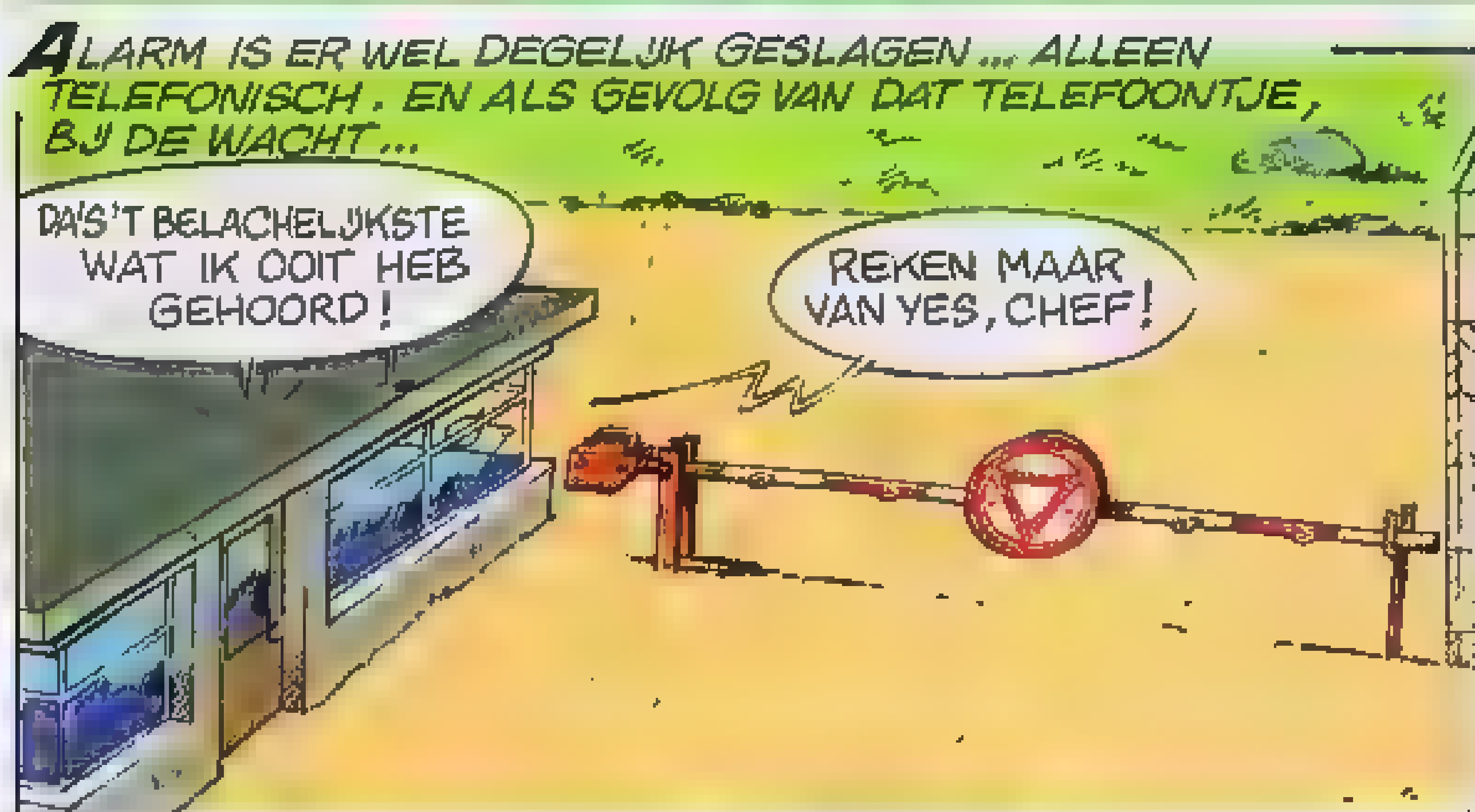

'T ATOOMONDERZOEKCENTRUM ! DAAR GAAN ZE OP AF ! EN WAAROM HEBBEN ZE DAAR NOG GEEN ALARM GESLAGEN ?!

GEEN IDEE !

vervolg

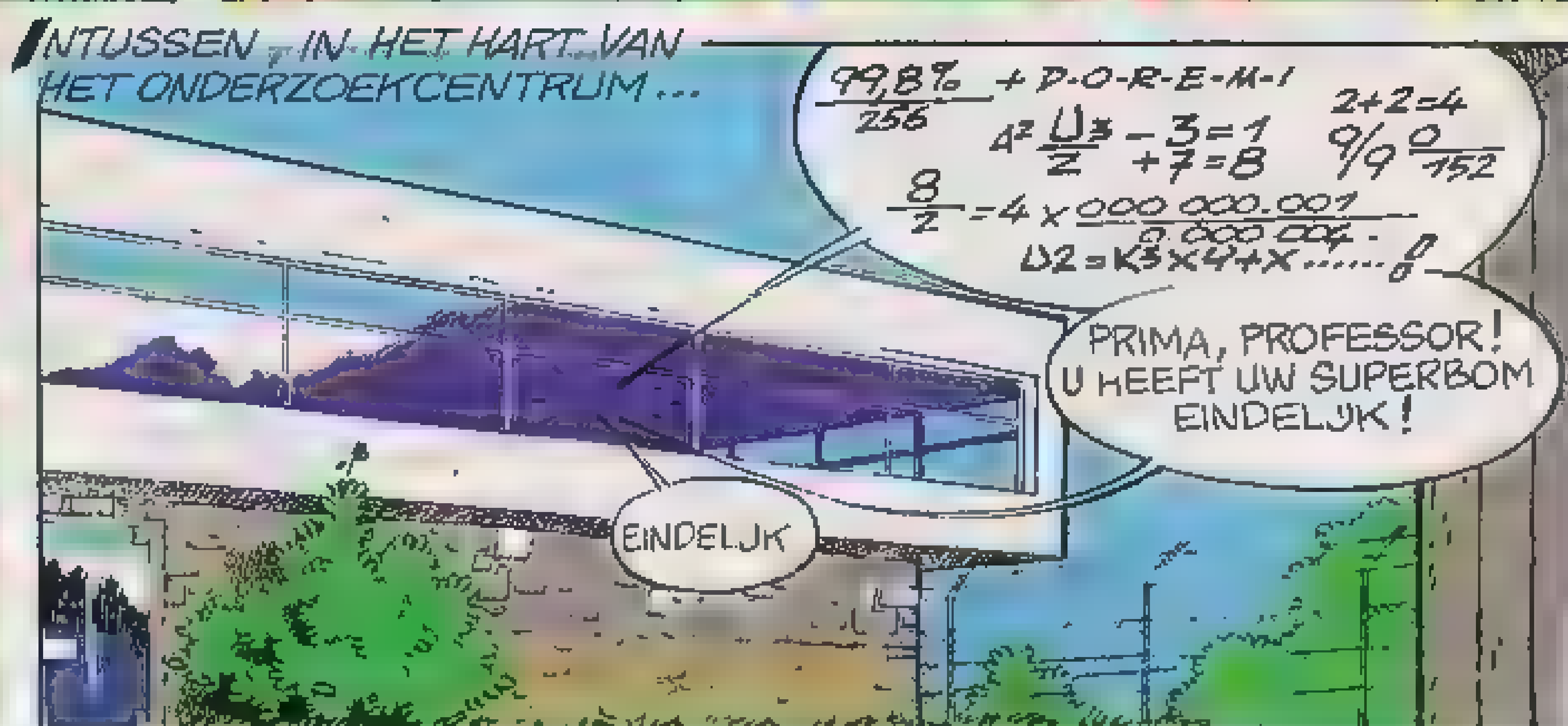
de mini-mensjes

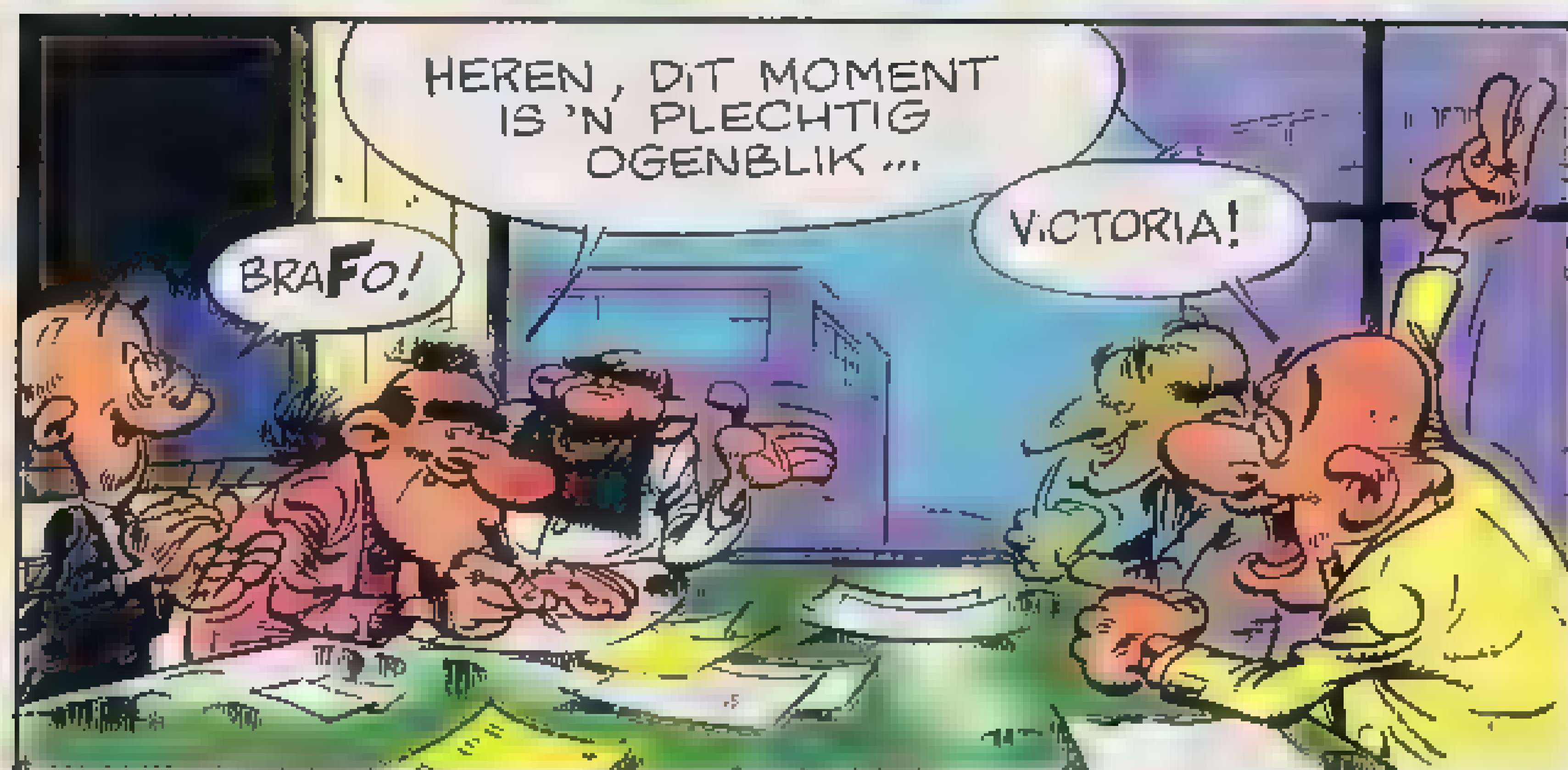

wordt vervolgd

PLANT 'N KNOL

Erik
Antwerpen

BILLIES FEEST

Billie, de vrolijke cocker, is in een opperbeste stemming.
Vandaag viert hij feest :
samen met de mussen,
Karolien de verliefde schildpad
en zijn baasje en onafscheidelijke
gezel Bollie.
Want van hen allemaal is zopas
het 13e album in de Bollie en
Billiereeks verschenen :
boordevol gags, fratsen
en kwajongenstreken.
En... 13 brengt geluk.
Gefeliciteerd, Billie !

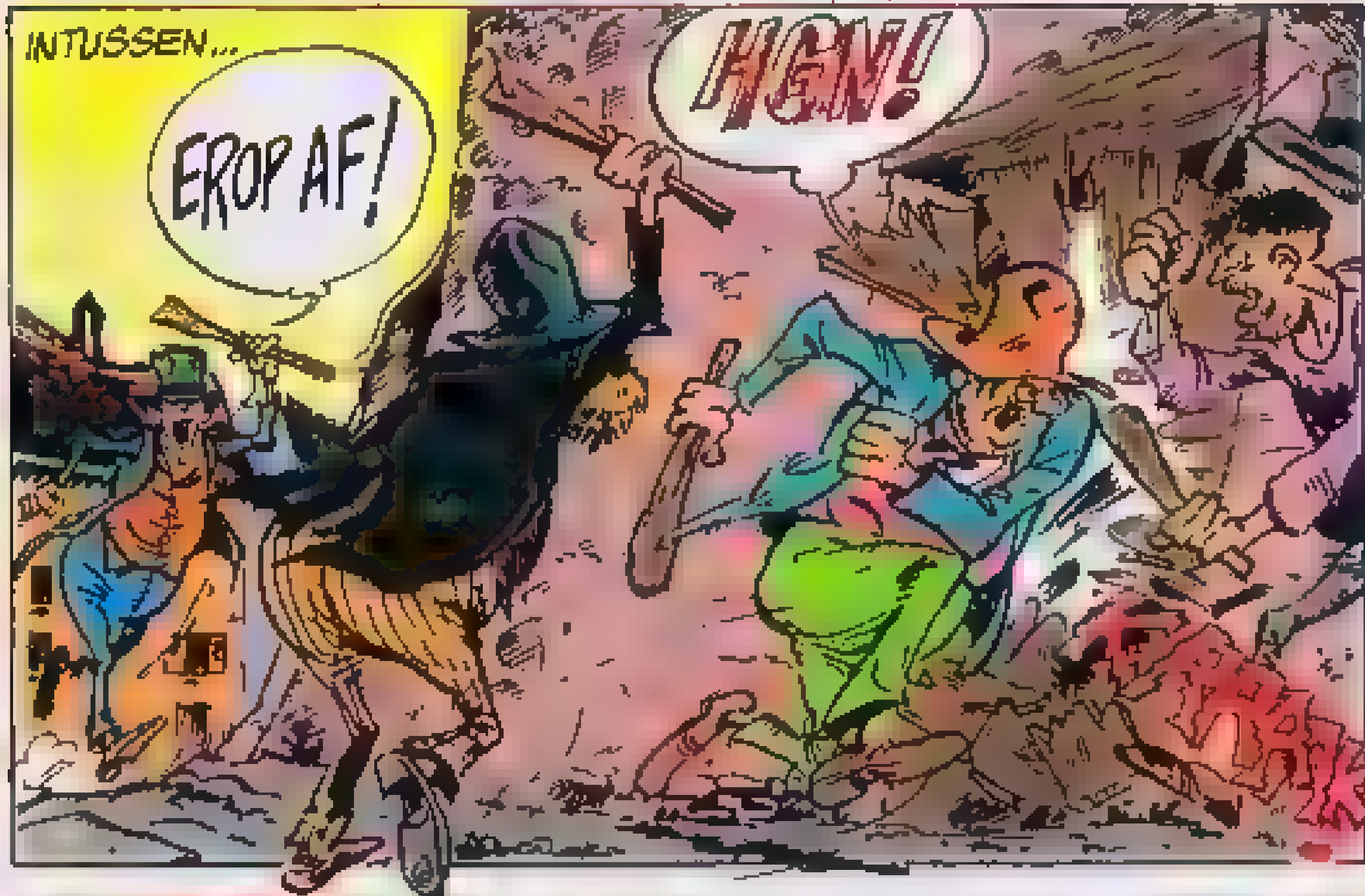
Album Nr 13 : BILLIES BAL
Overal verkrijgbaar : 80 F - fl. 4,95
Uitgeverij Dupuis

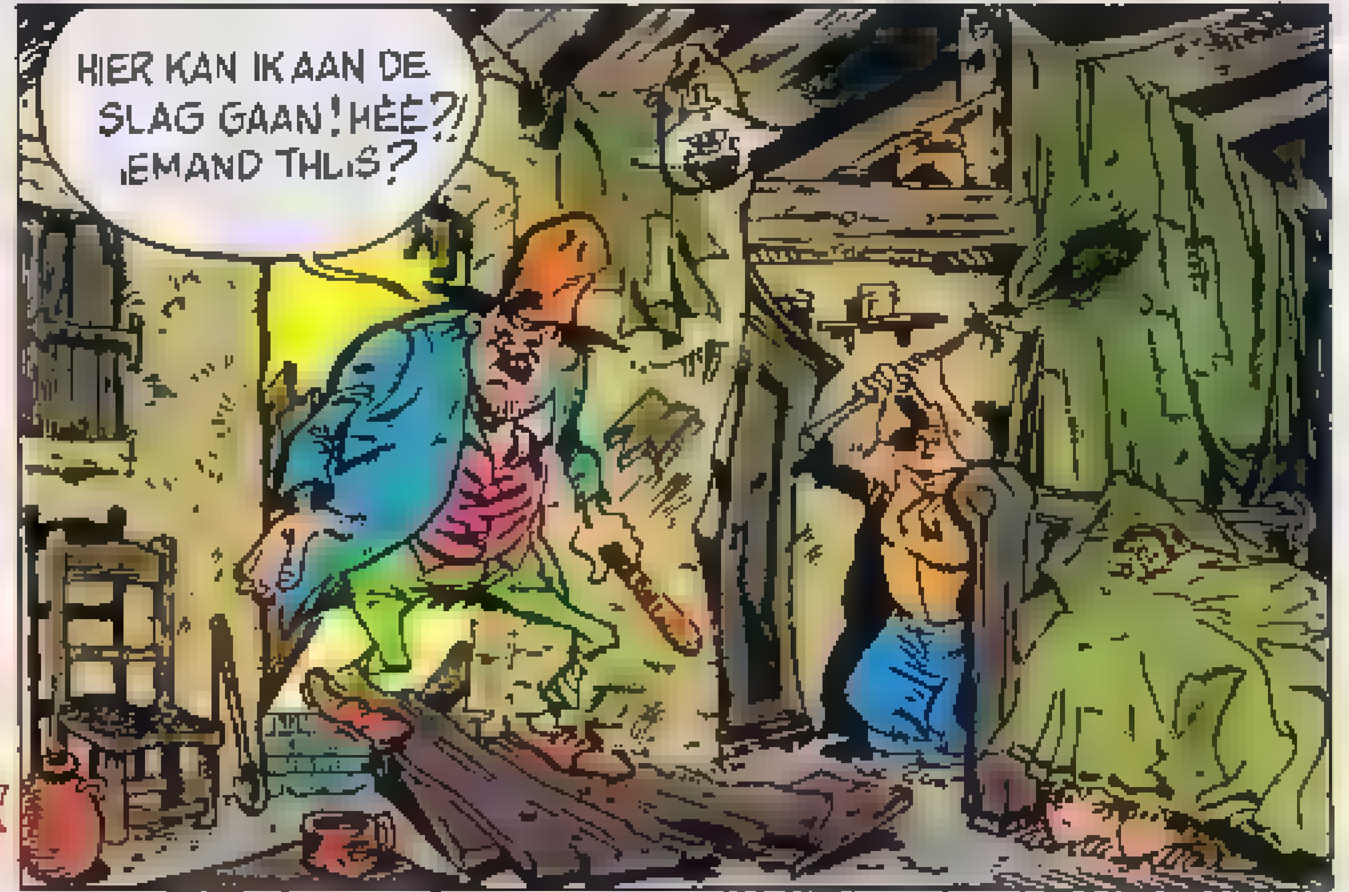

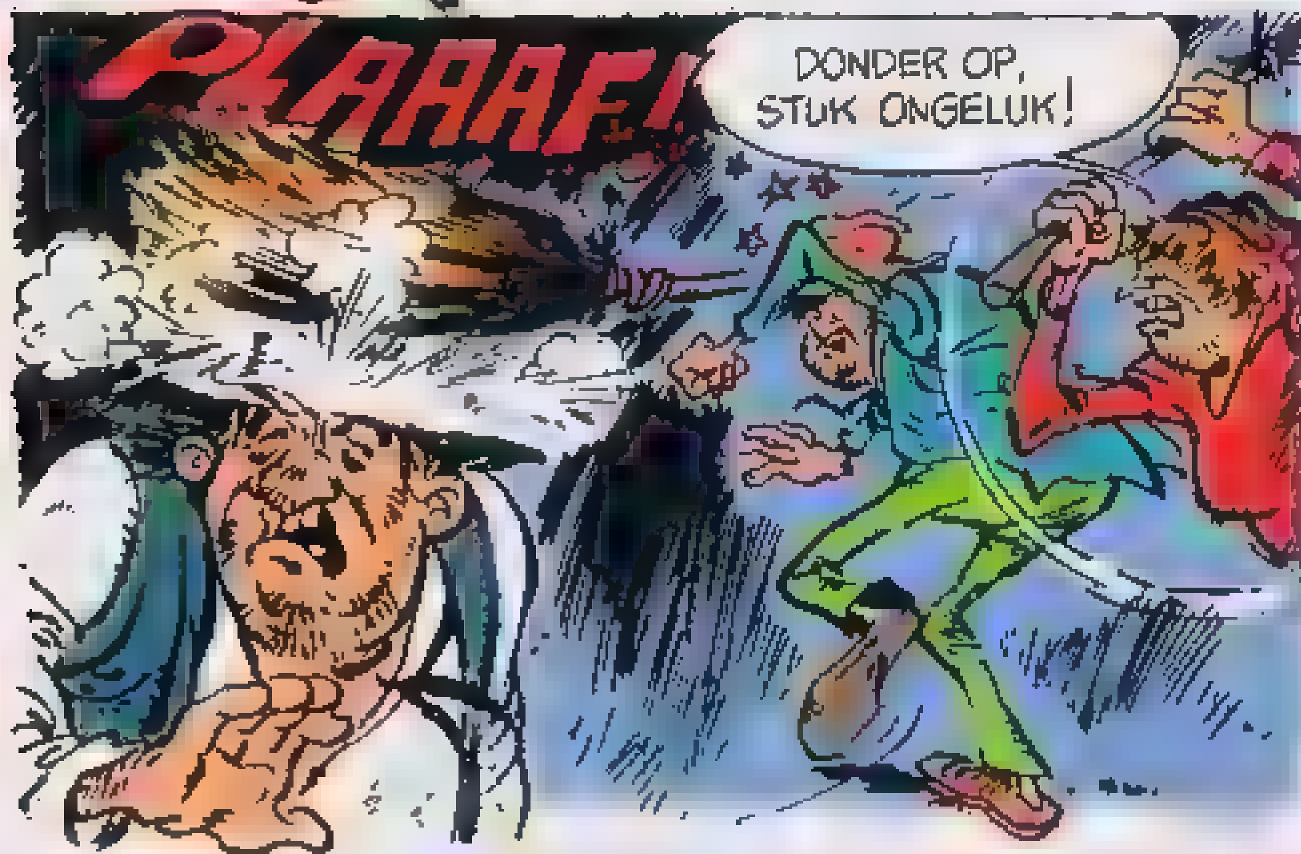
De fratsen van Bollie en Billie staan wekelijks in het stripblad Robbedoes.

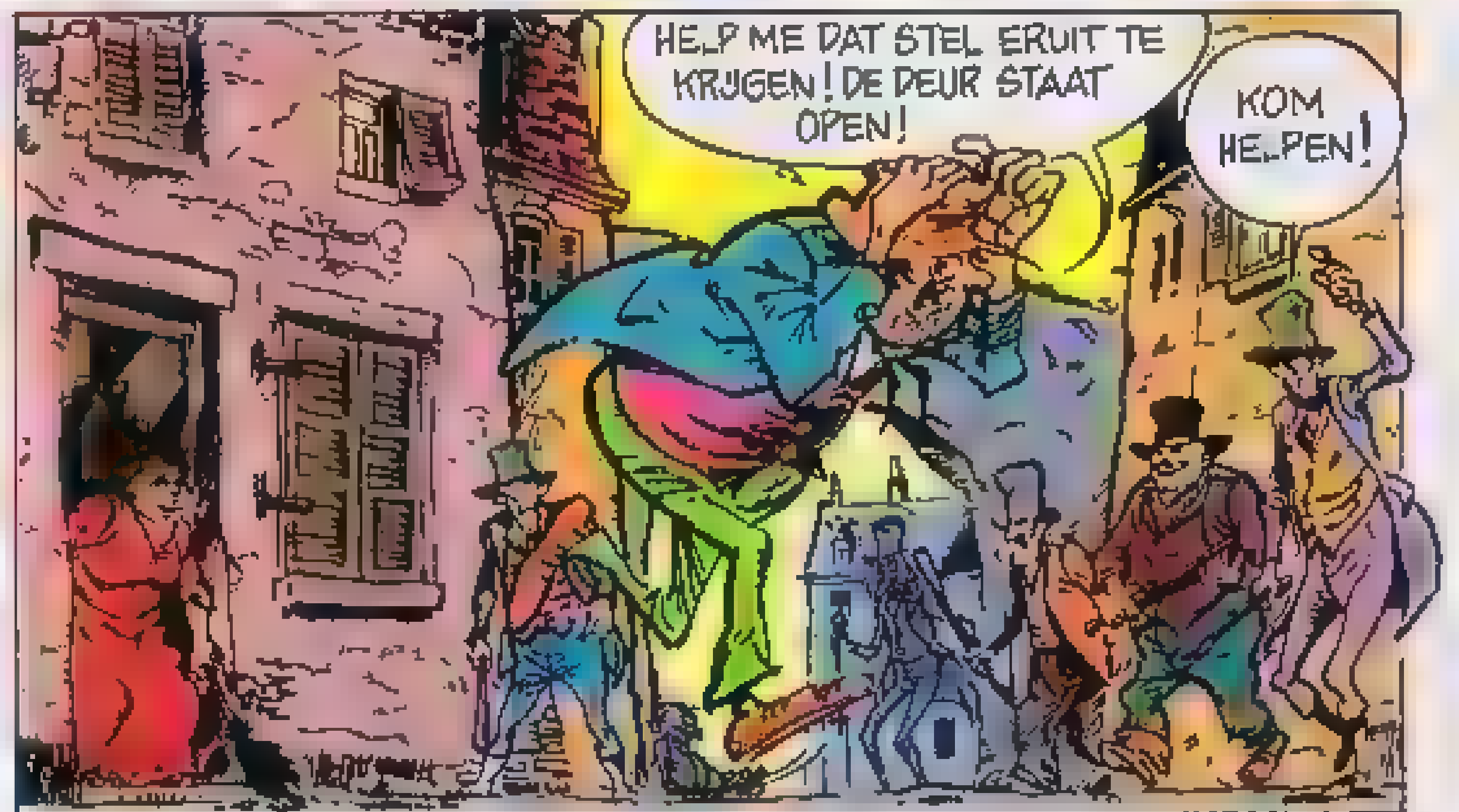
De steegjesbewoners luisteren niet naar Craqueling. Dominique gaat hulp zoeken

DE STRAATRIDDERS

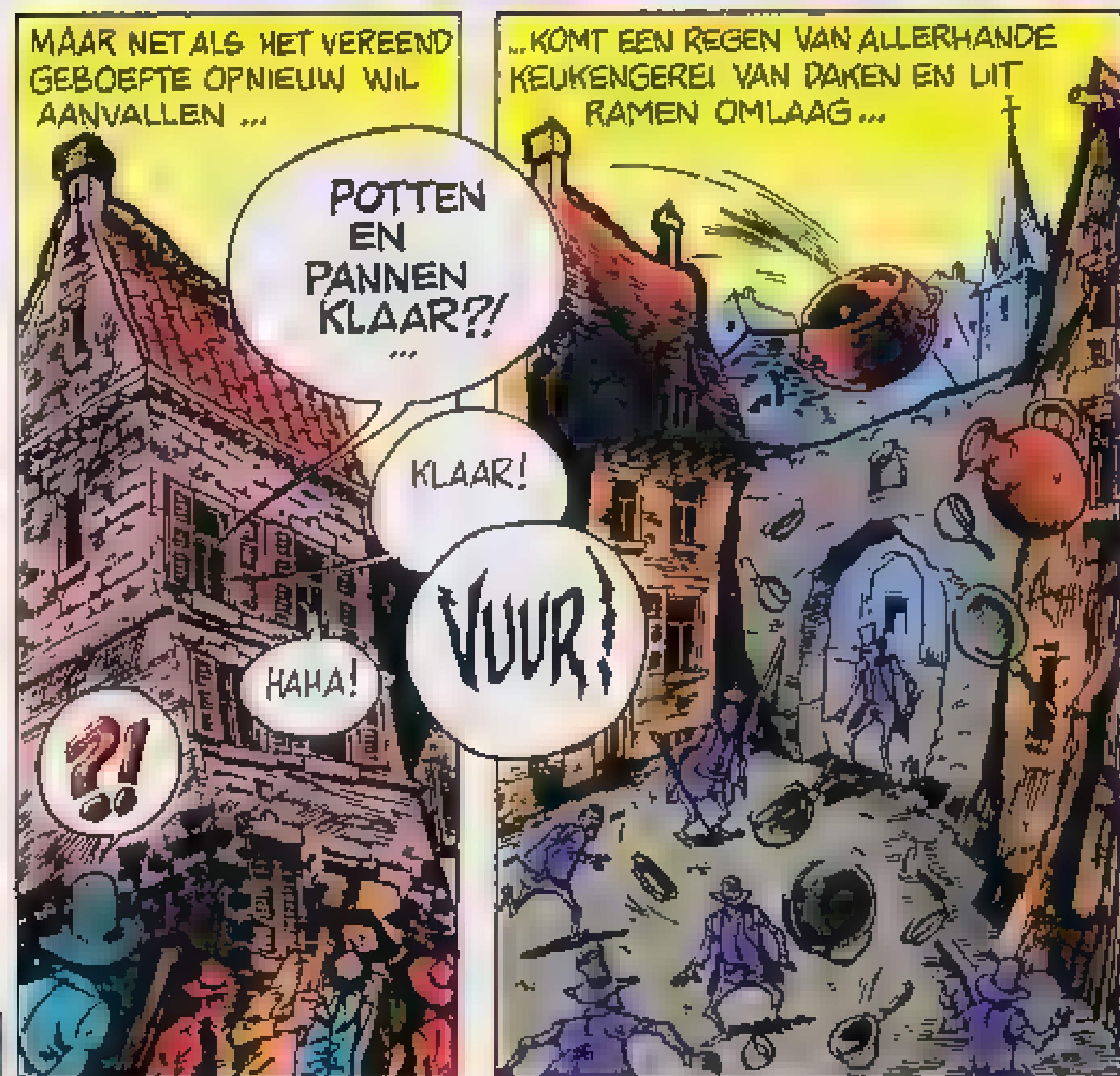

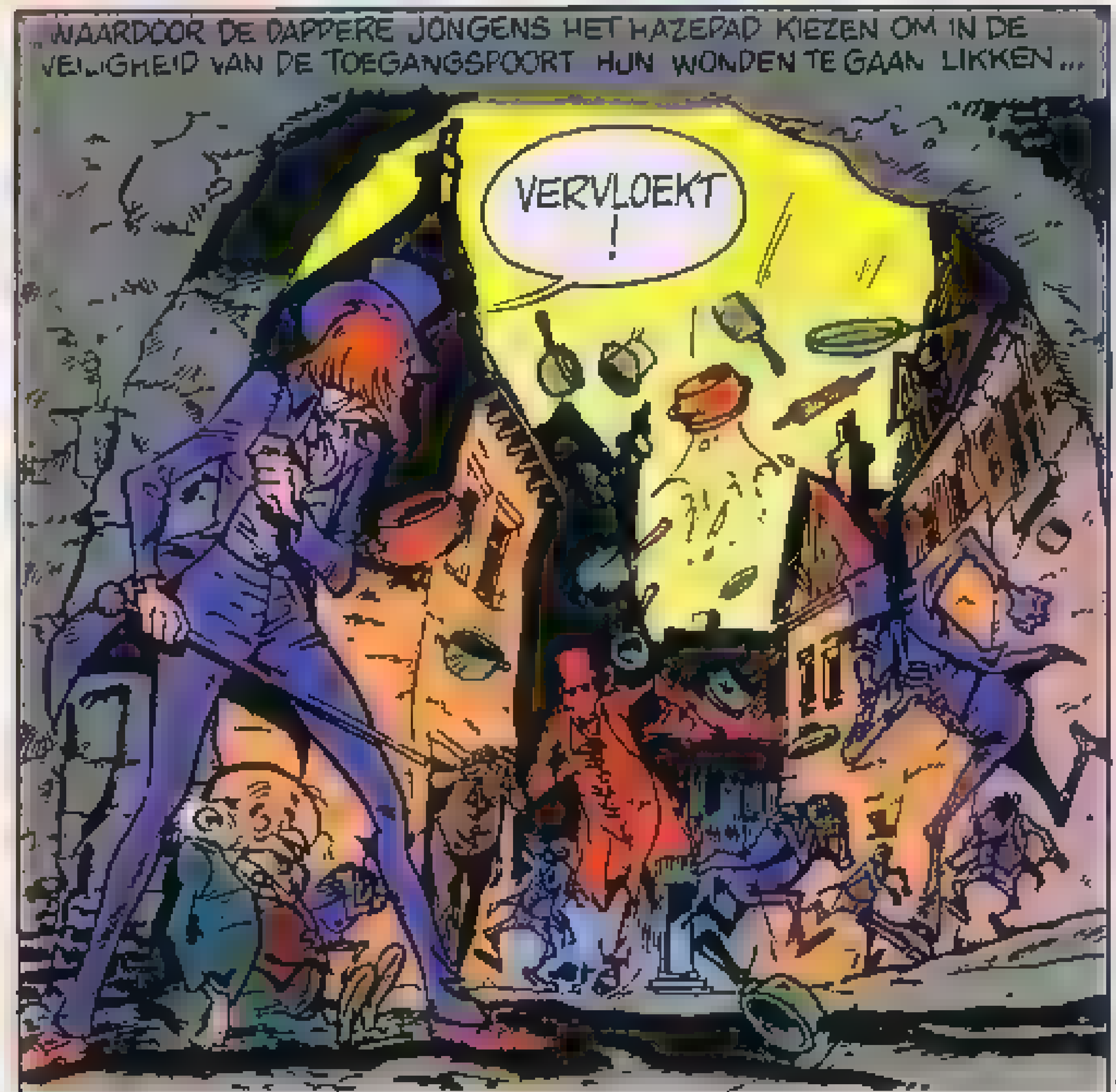

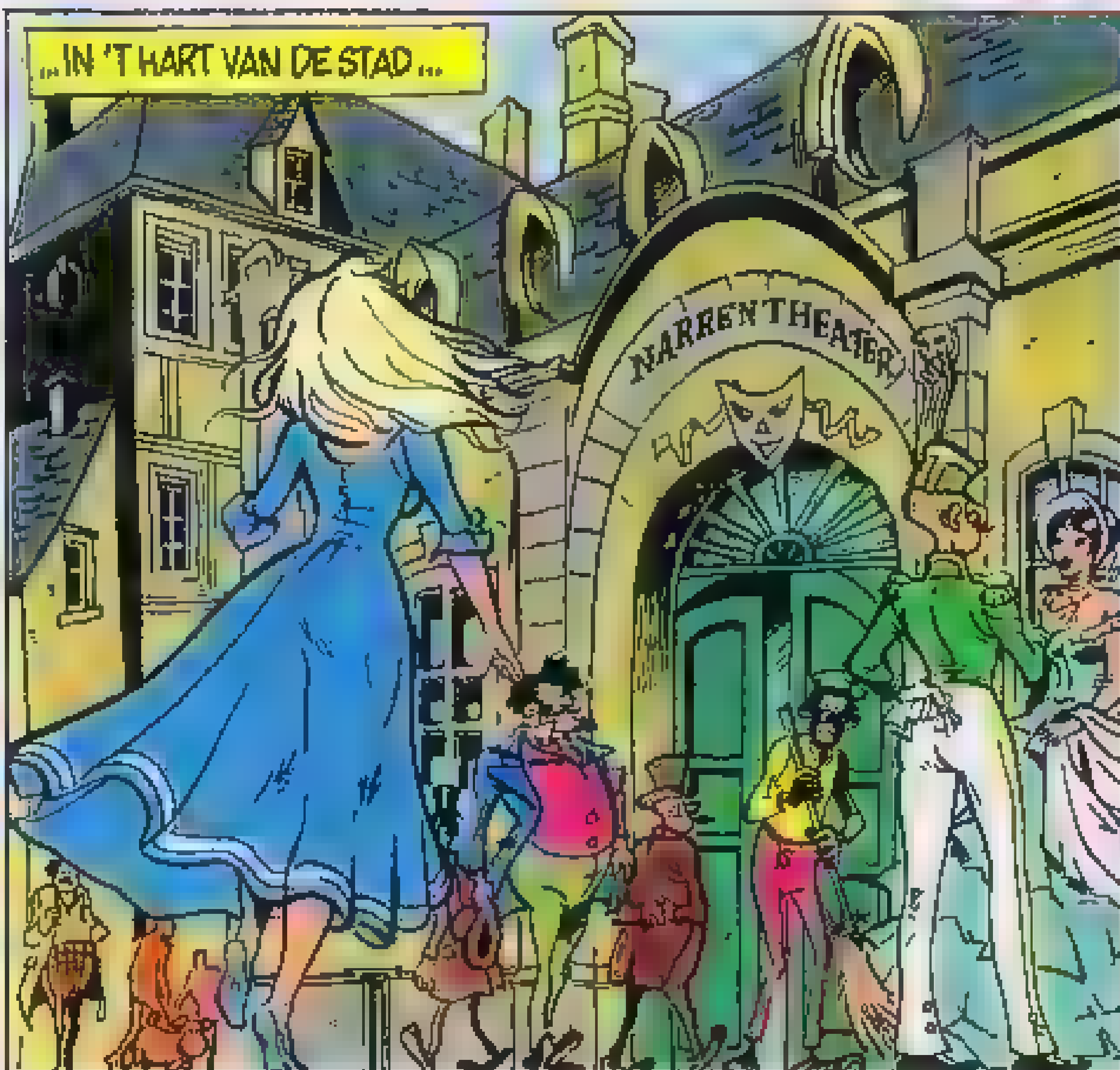

14.

SLOPERS IN HET SLOP...

J.F. CHARLES - J.M. BROUYÈRE

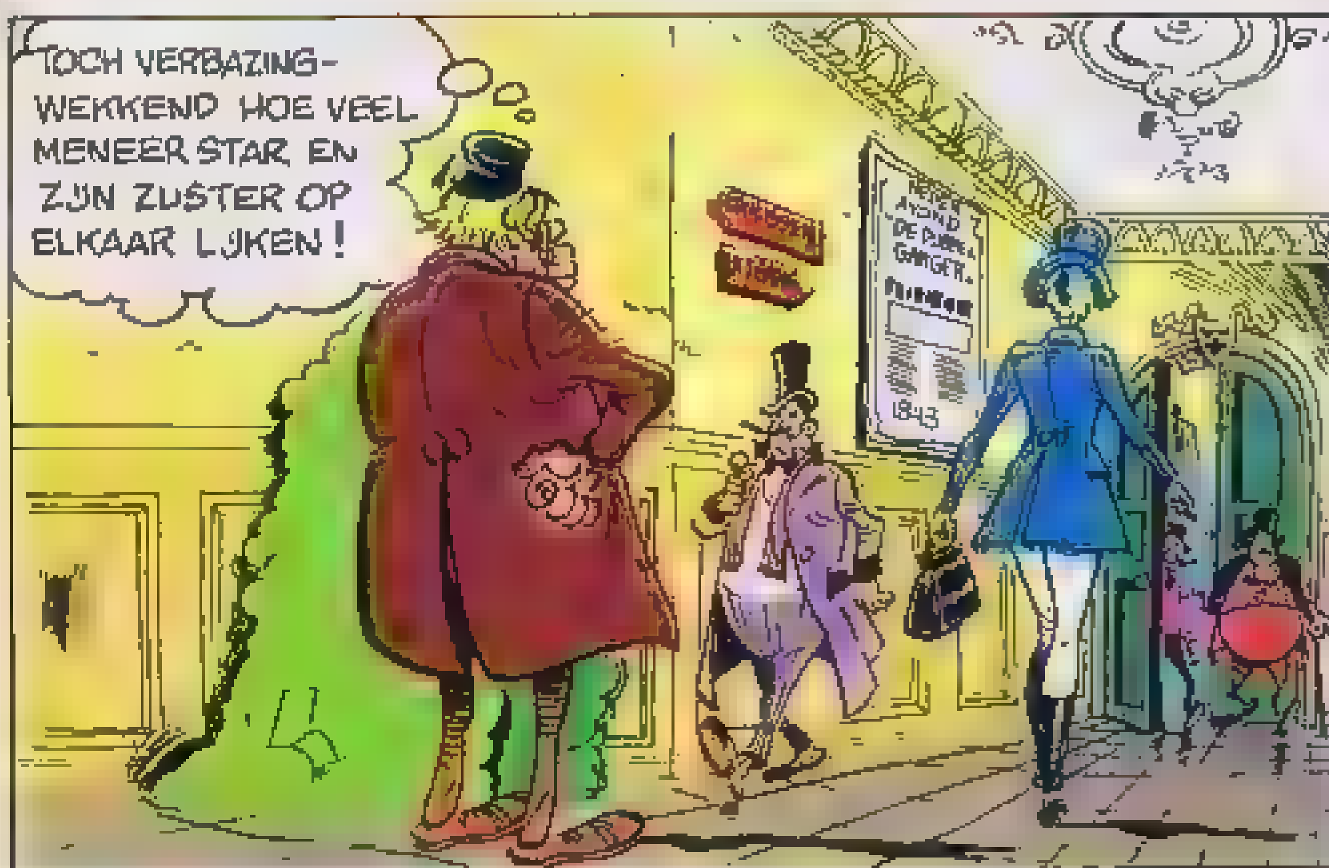

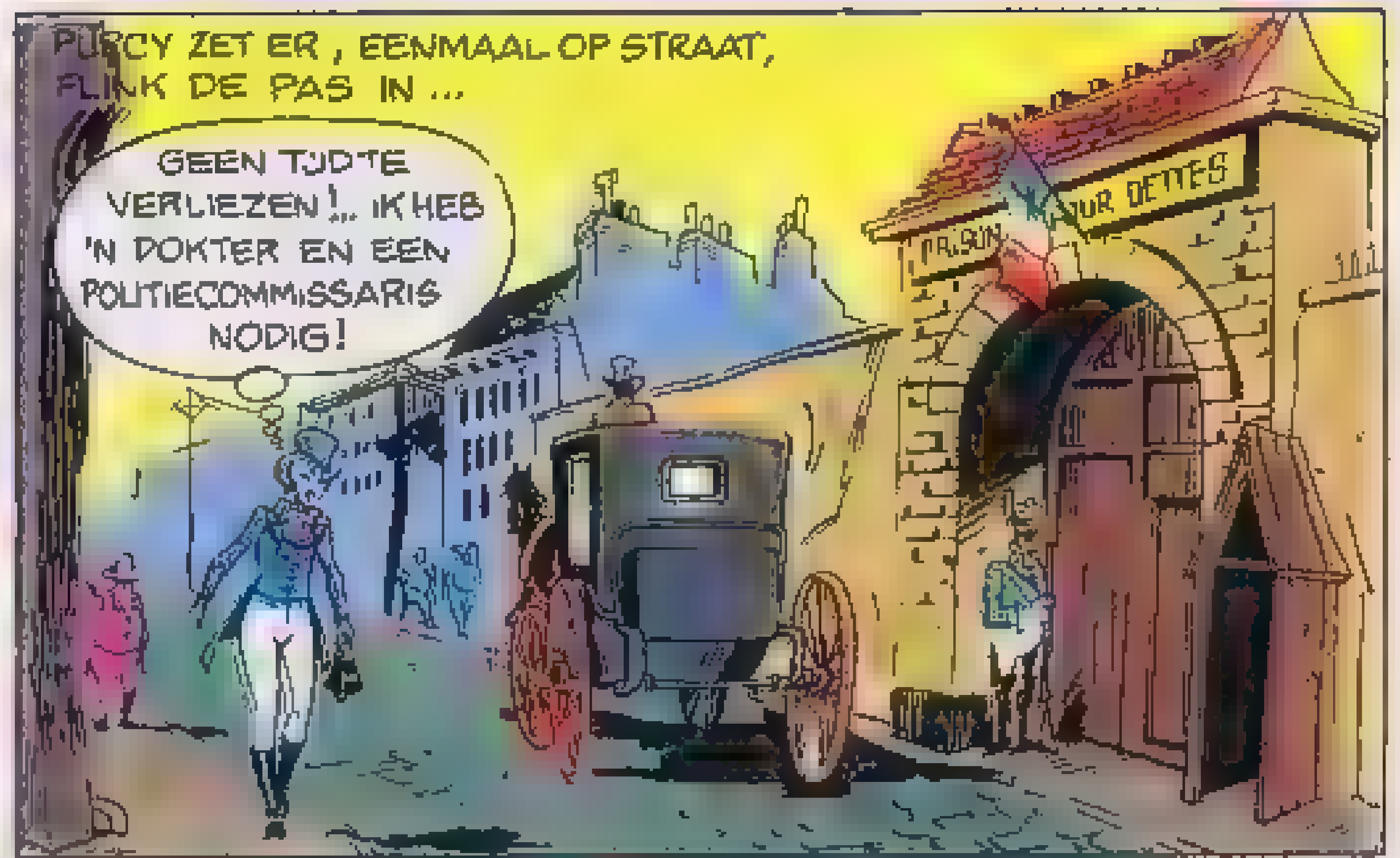

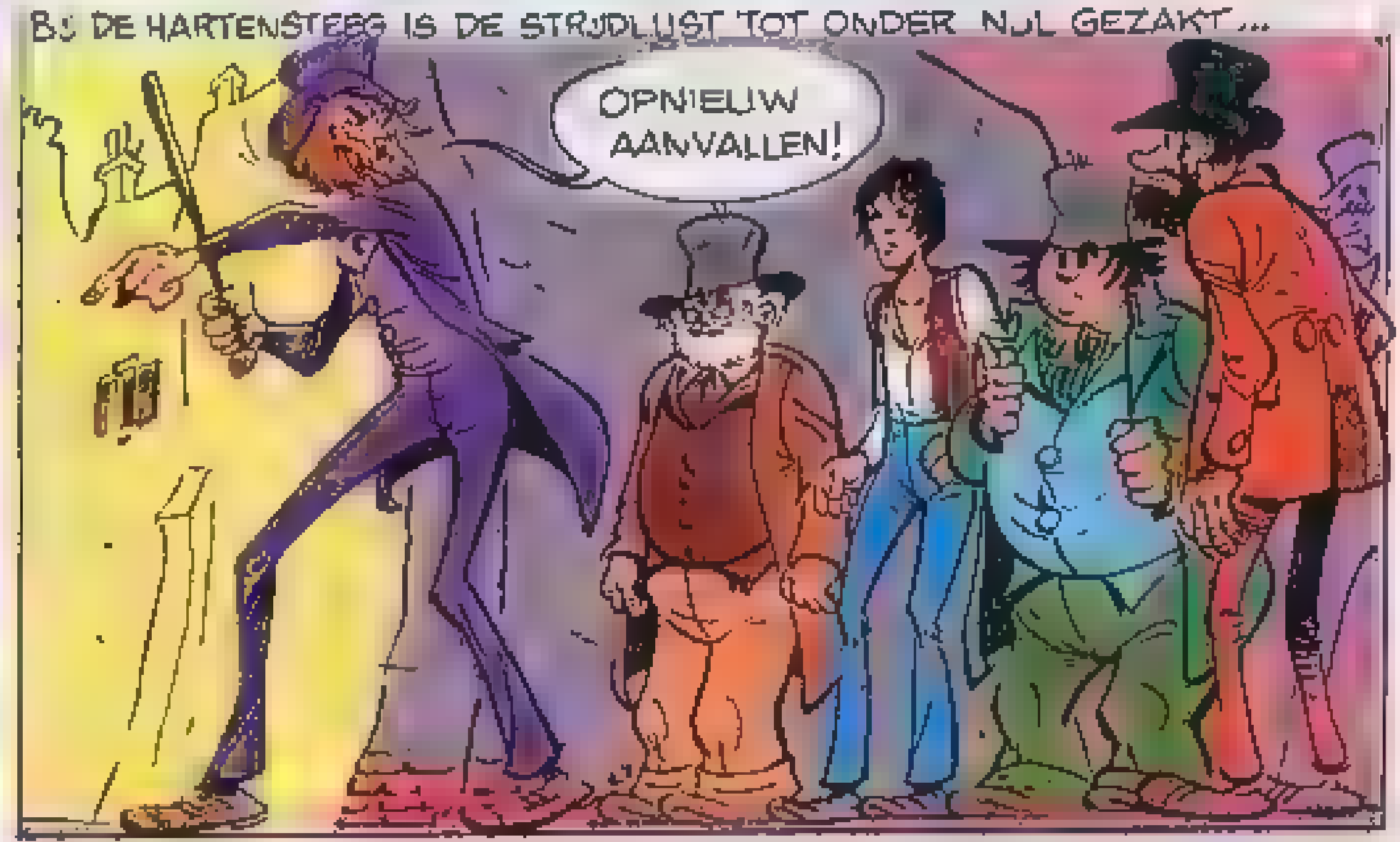
vervolg

DE STRAATRIDDERS

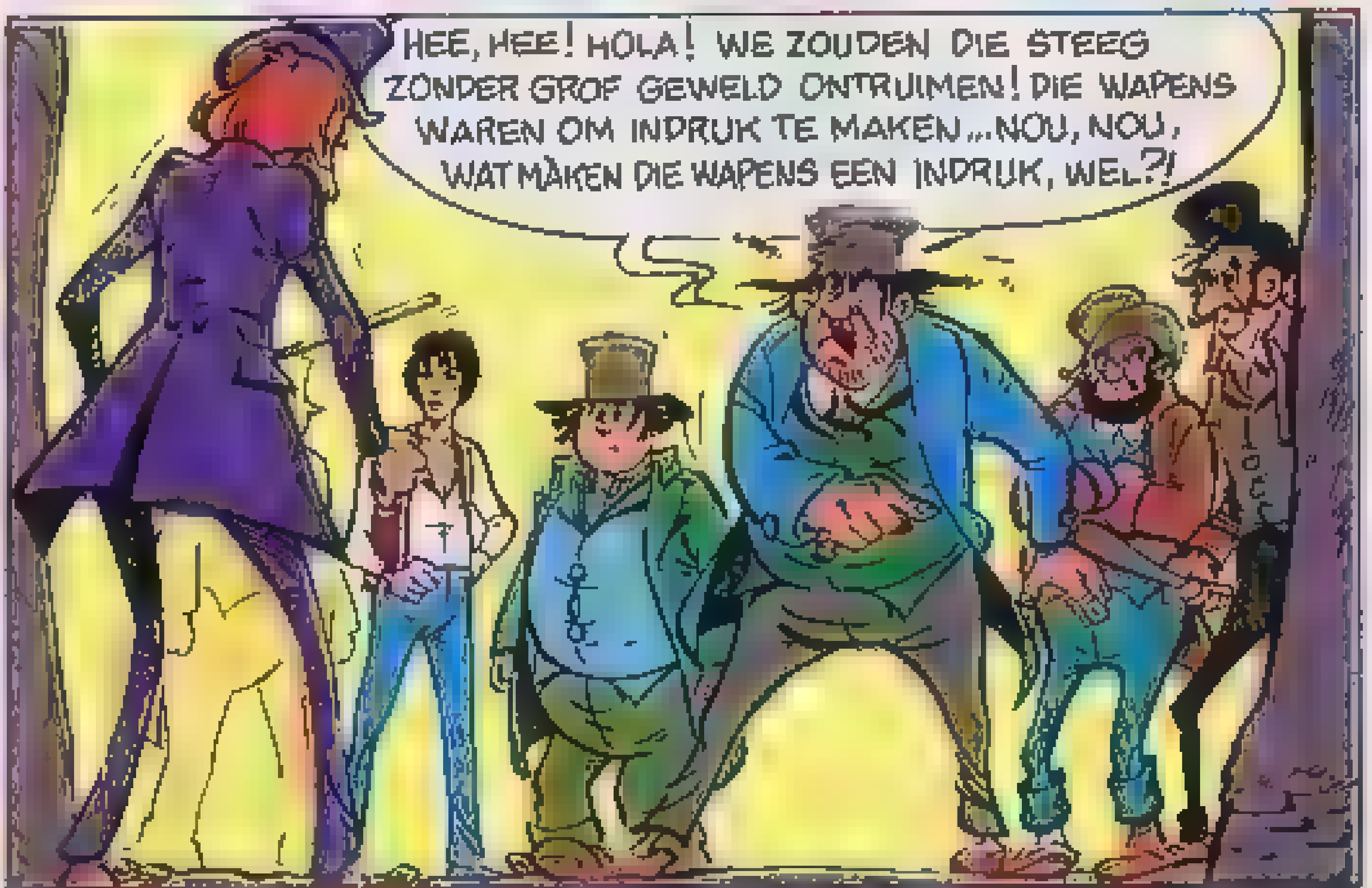

wordt vervolgd

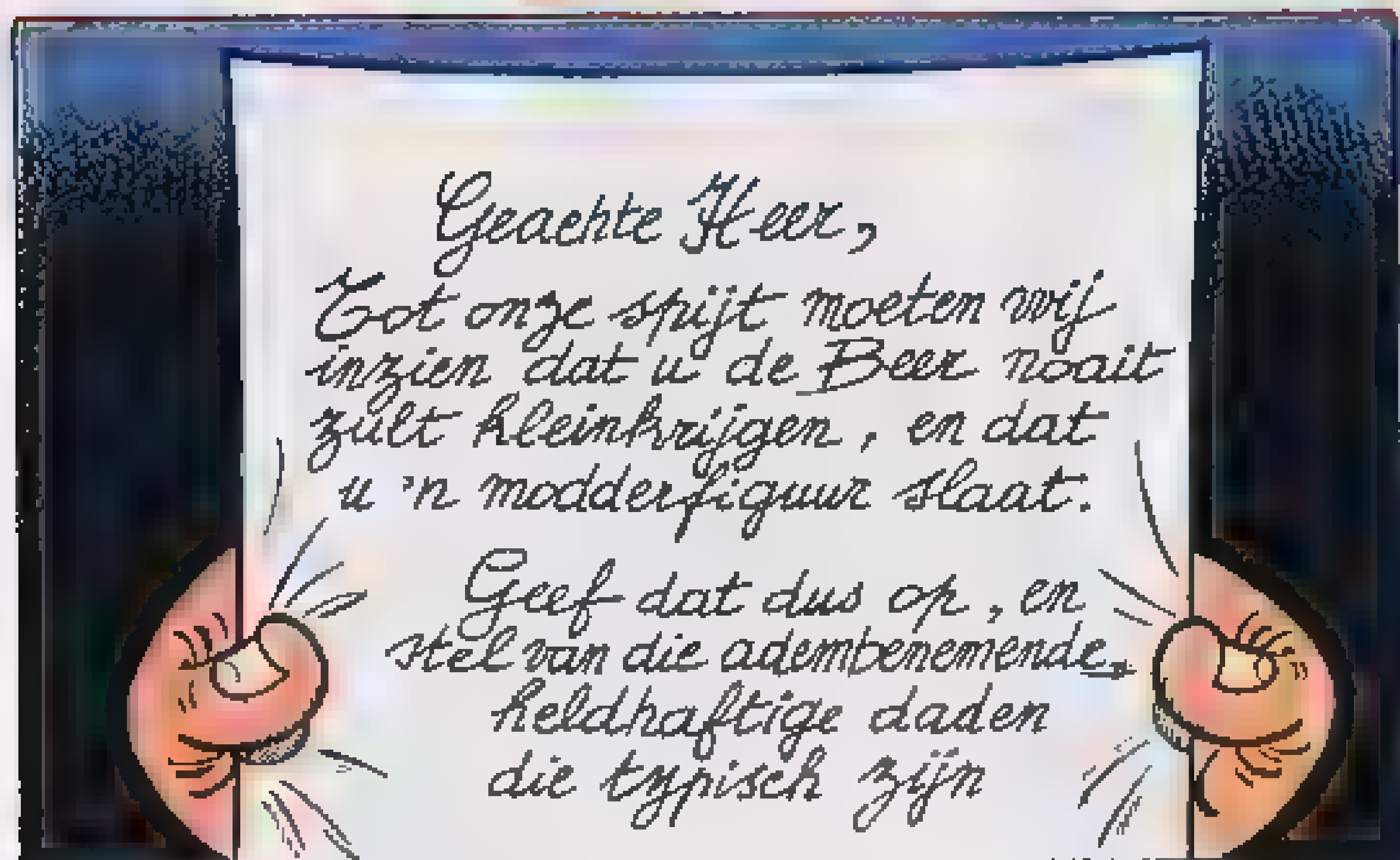
16.

Sam EN DE VERSCHRIKKELIJKE SNEEUWMAN...

LAGAS • DELIÈGE

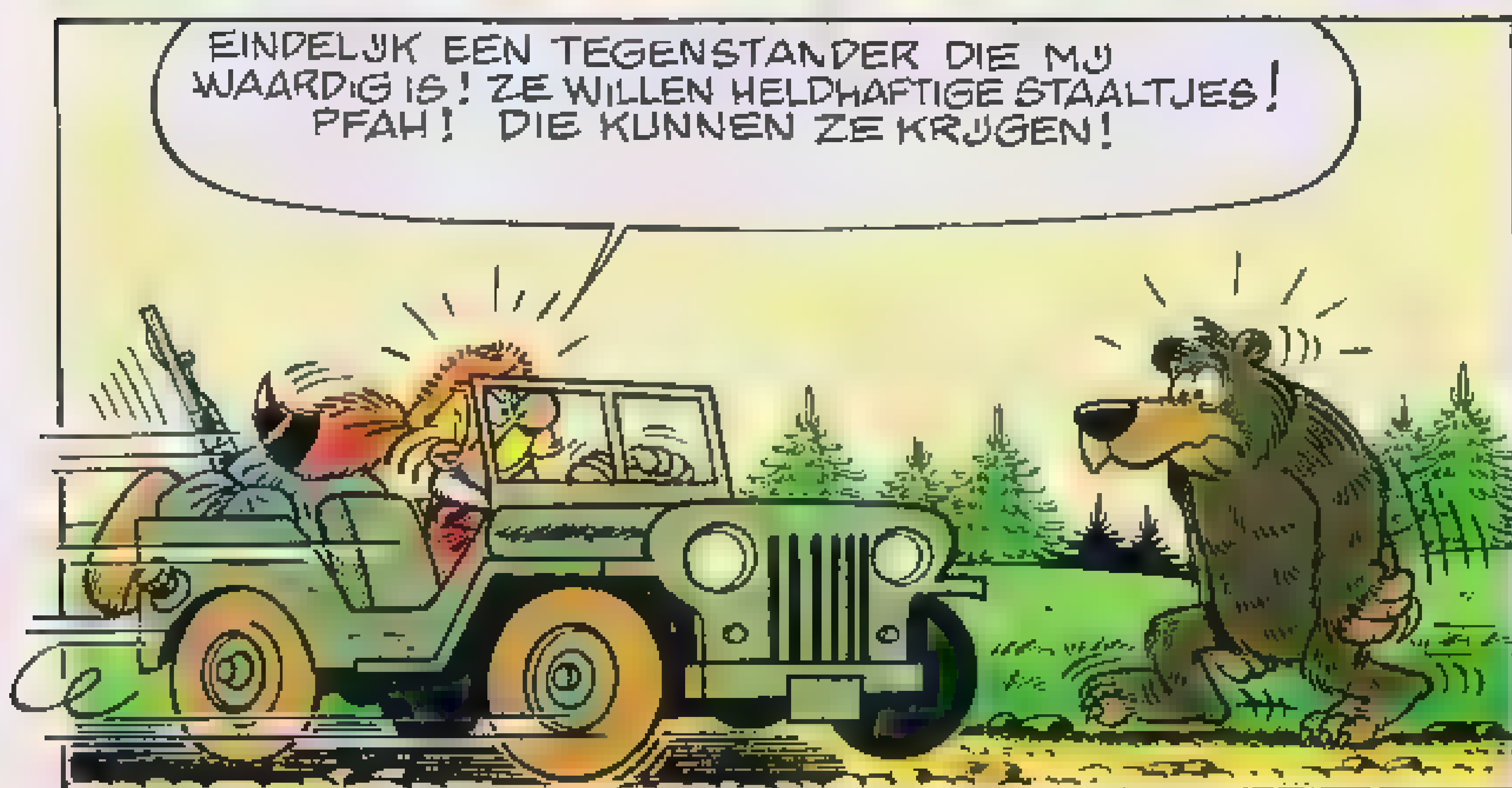

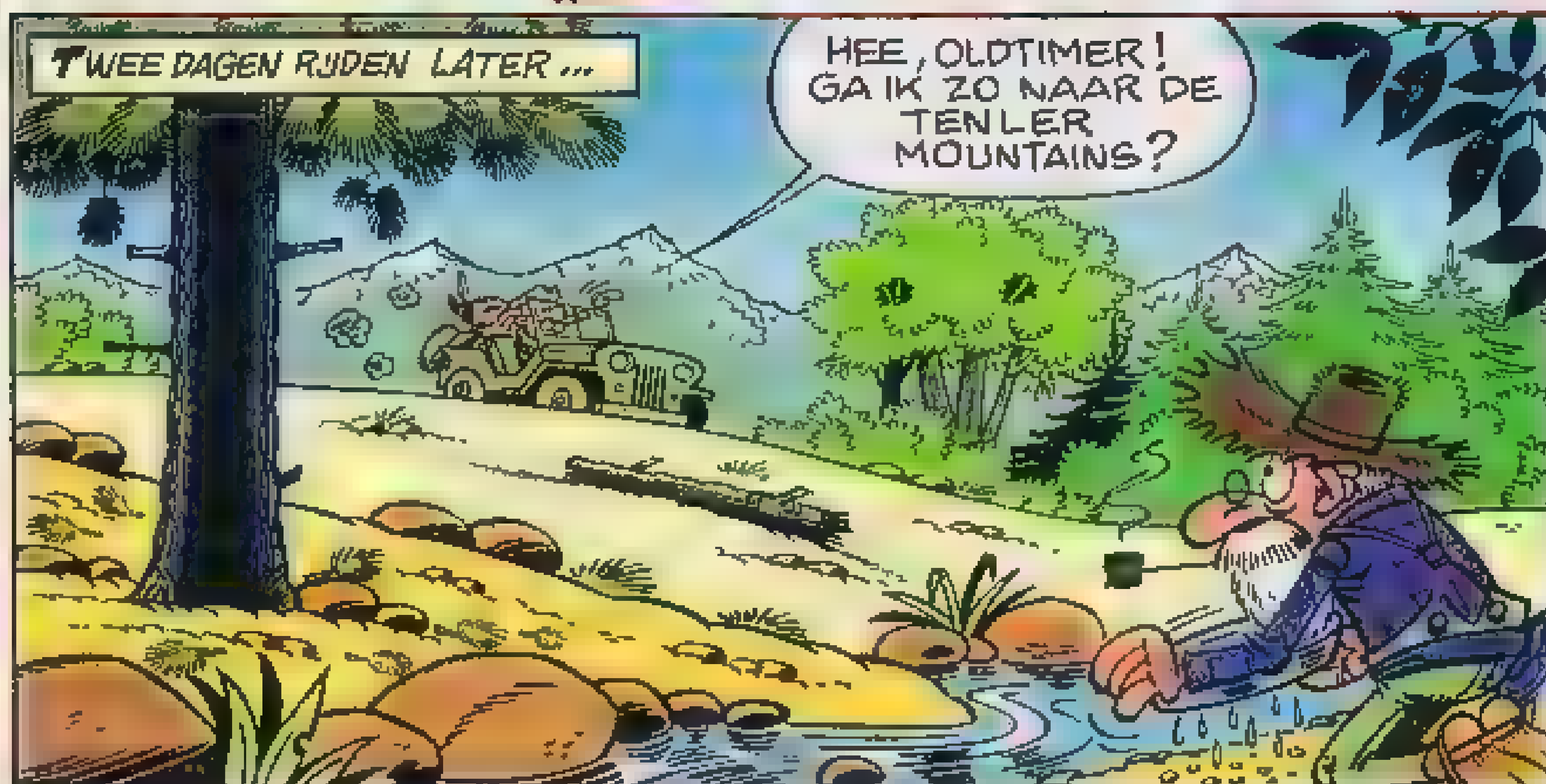

vervolg

Sam
EN DE VERSCHRIKKELIJKE SNEEUWMAN...

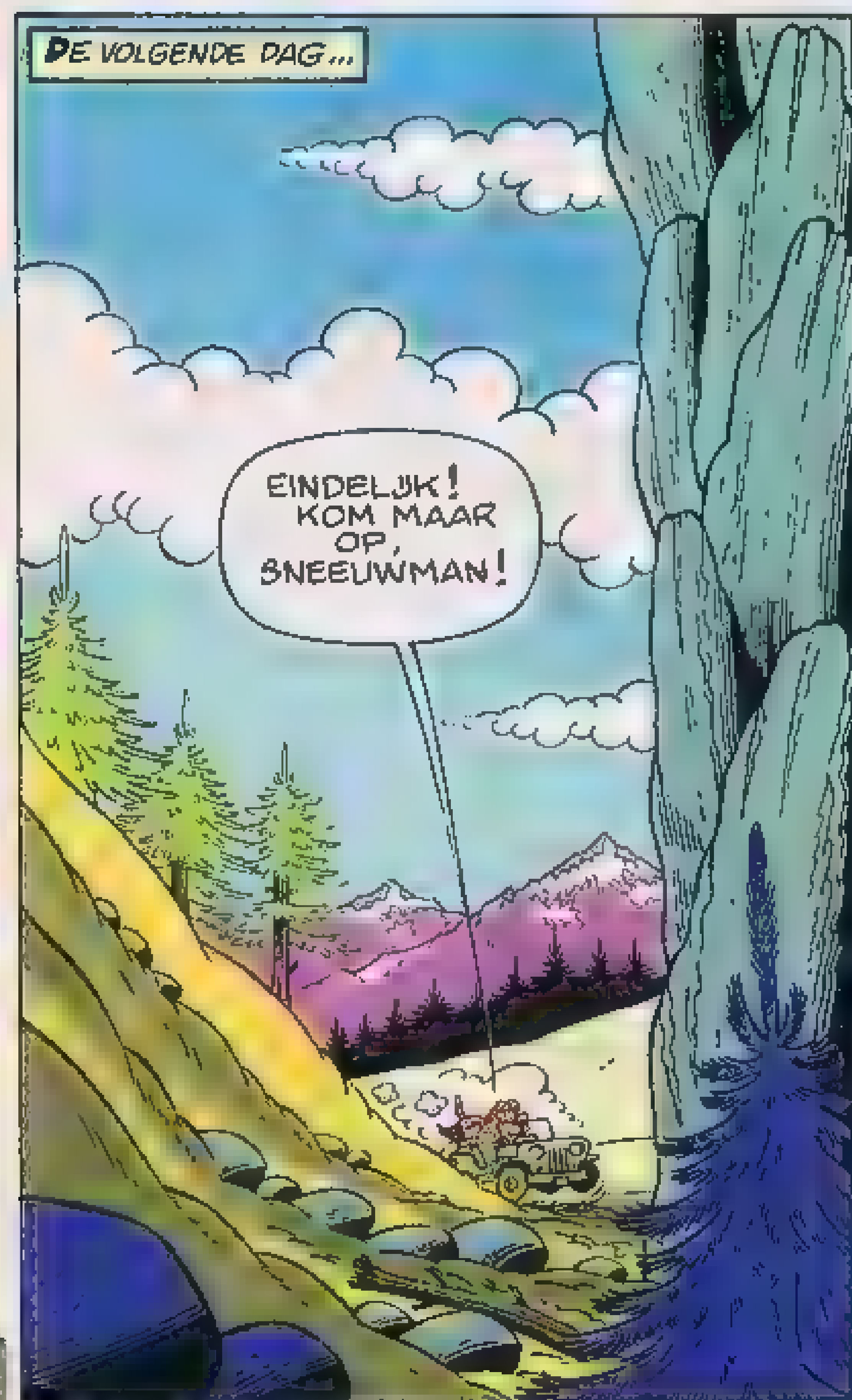

LAGAS
DELIÈGE

TWEE DAGEN RIJDEN LATER ...
HEE, OLDTIMER! GA IK ZO NAAR DE TENLER MOUNTAINS?

YEP! DAARGINDS! OM ER TE KOMEN IS NIET ZO LASTIG, MAAR OM HEELHUIDS TERUG TE KOMEN ... PFOEIOEIOEI!

HELDEN KEREN ALTIJD WEEROM! BEDANKT!
VROM

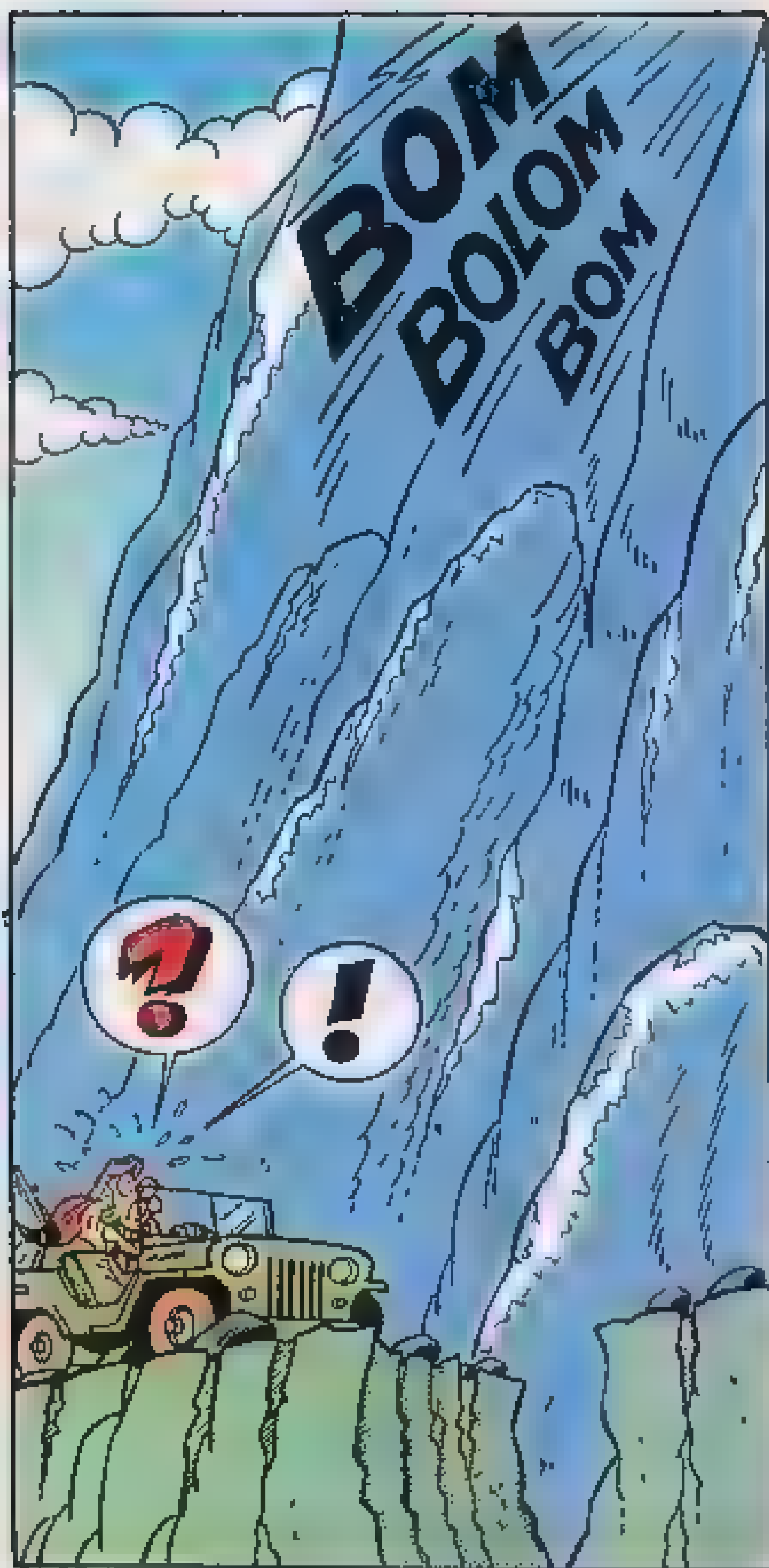

WEER EEN ZIEL MINDER ... HIJ RUSTE IN VREDE ...

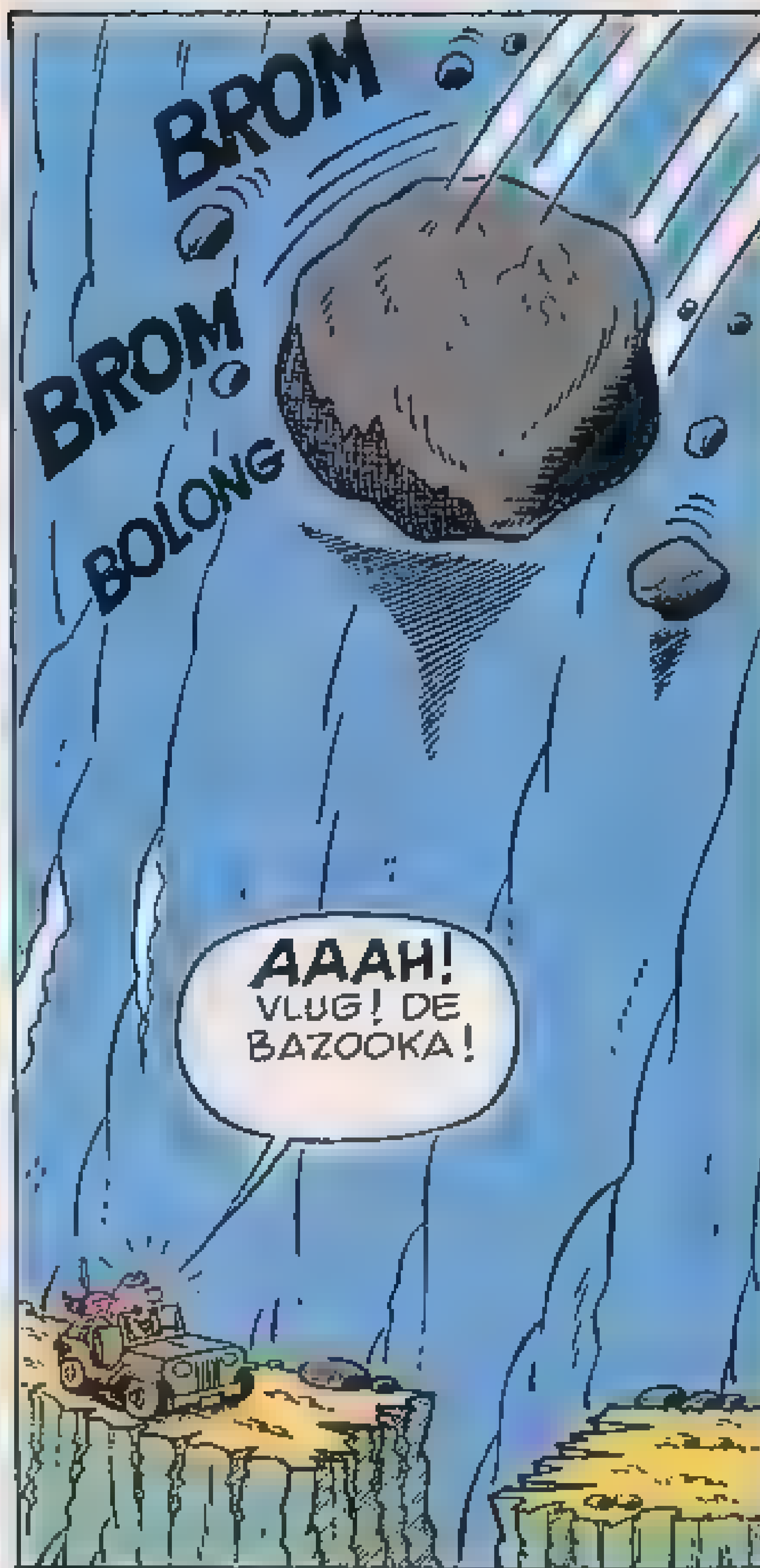

DE VOLGENDE DAG...
EINDELIJK! KOM MAAR OP, SNEEUWMAN!

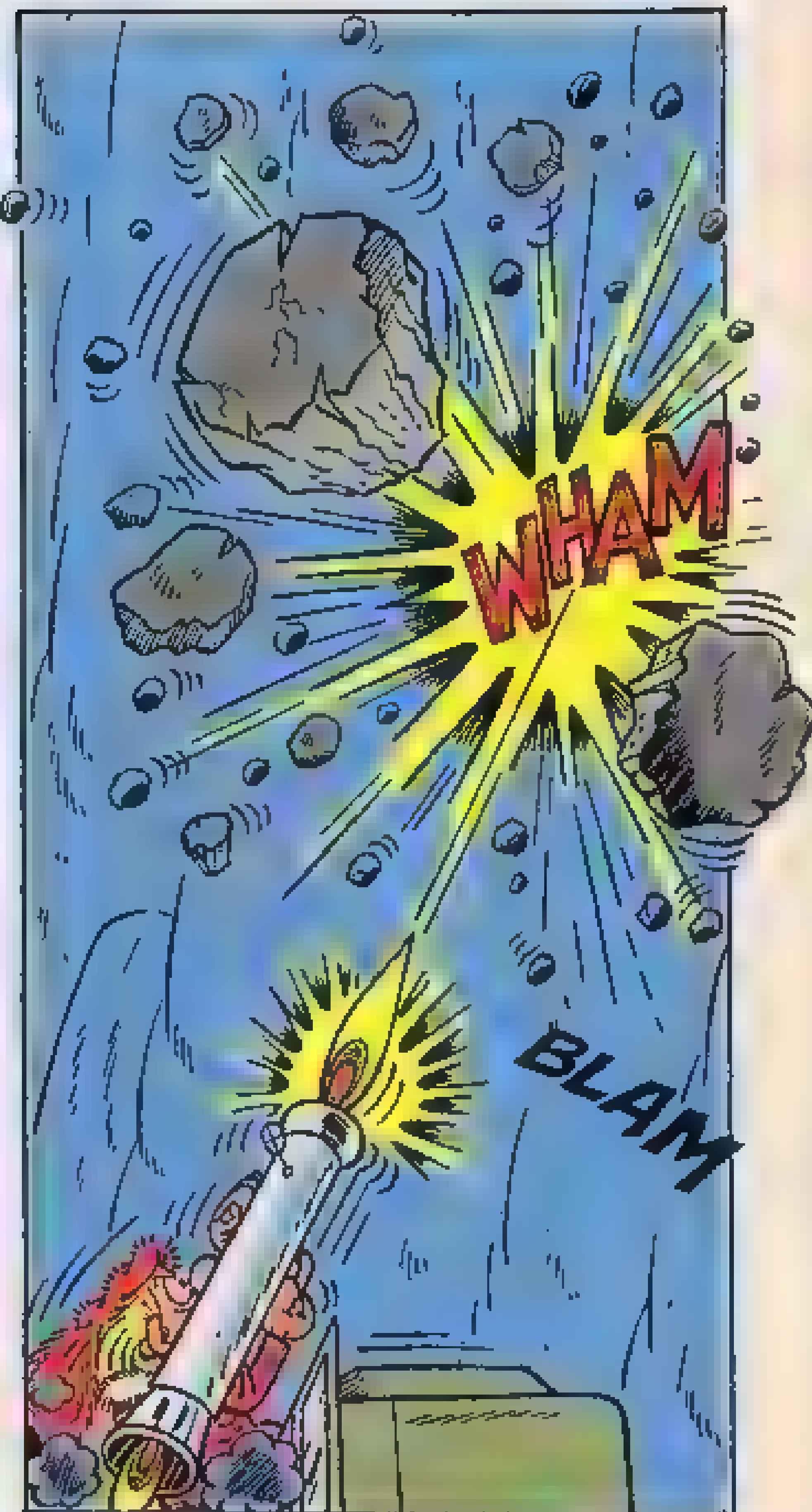

SAM STORT ZICH IN DE VLIJMSCHERPE HAARSPELDBOCHTEN...

...MAAR VERMOEDT NIET DAT ER 'N VERREKIJKER OP HEM IS GERICHT...
HAHAHA! NOG EVEN, KEREL!...

!!!
ZOIETS IS NIET BEVORDERLIJK VOOR HET VREEMDELINGEN-VERKEER!

BOM
BOLOM
BOM
?
!

BROM
BROM
BOLONG
AAAH! VLUG! DE BAZOOKA!

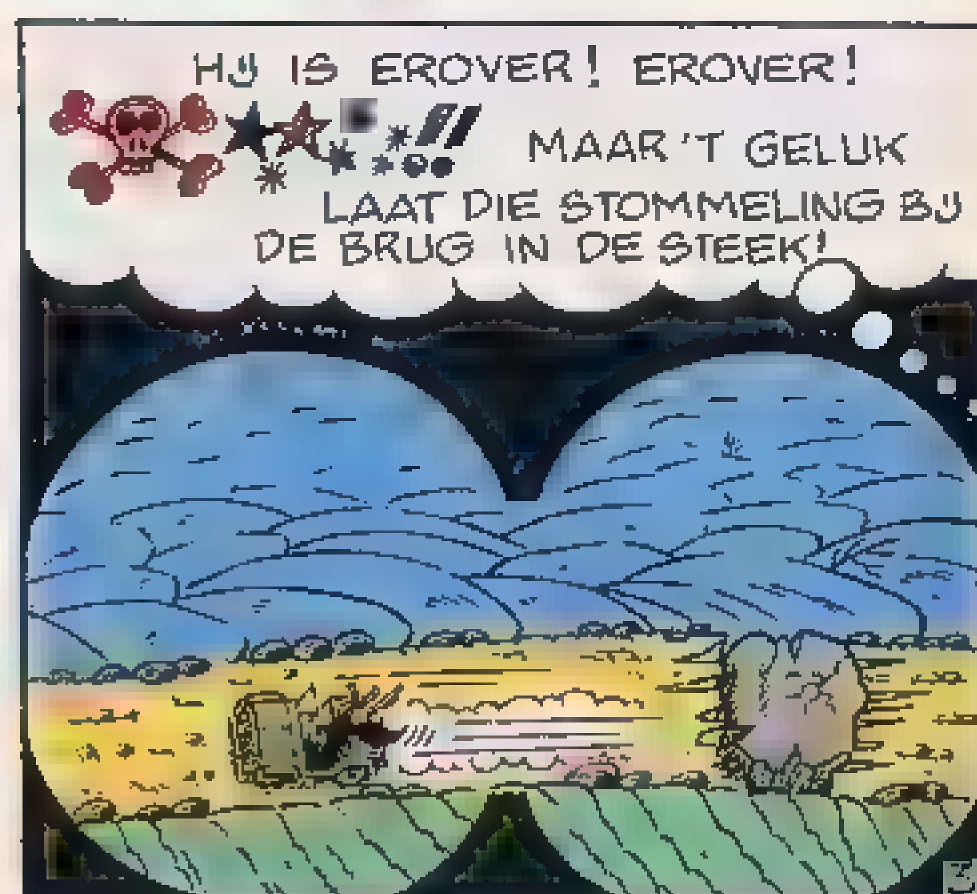

WHAM
BLAM

DE BAZOOKA-RAKET SLAAT DE STEEN IN DUIZENDEN STUKJES UITEEN DIE OP EN OM SAM NEERVALLEN. ÉÉN STUK ECHTER ...

... KOMT IN DE SPLEET IN HET WEGDEK TERECHT EN ...

GOH?!

JE KAN LANG ZOEKEN VOORDAT JE 'N BAZOOKA- SCHUTTER VINDT DIE ME ZOIETS NADOET!!
VROEM

HIJ IS EROVER! EROVER!
MAAR 'T GELUK LAAT DIE STOMMELING BIJ DE BRUG IN DE STEEK!

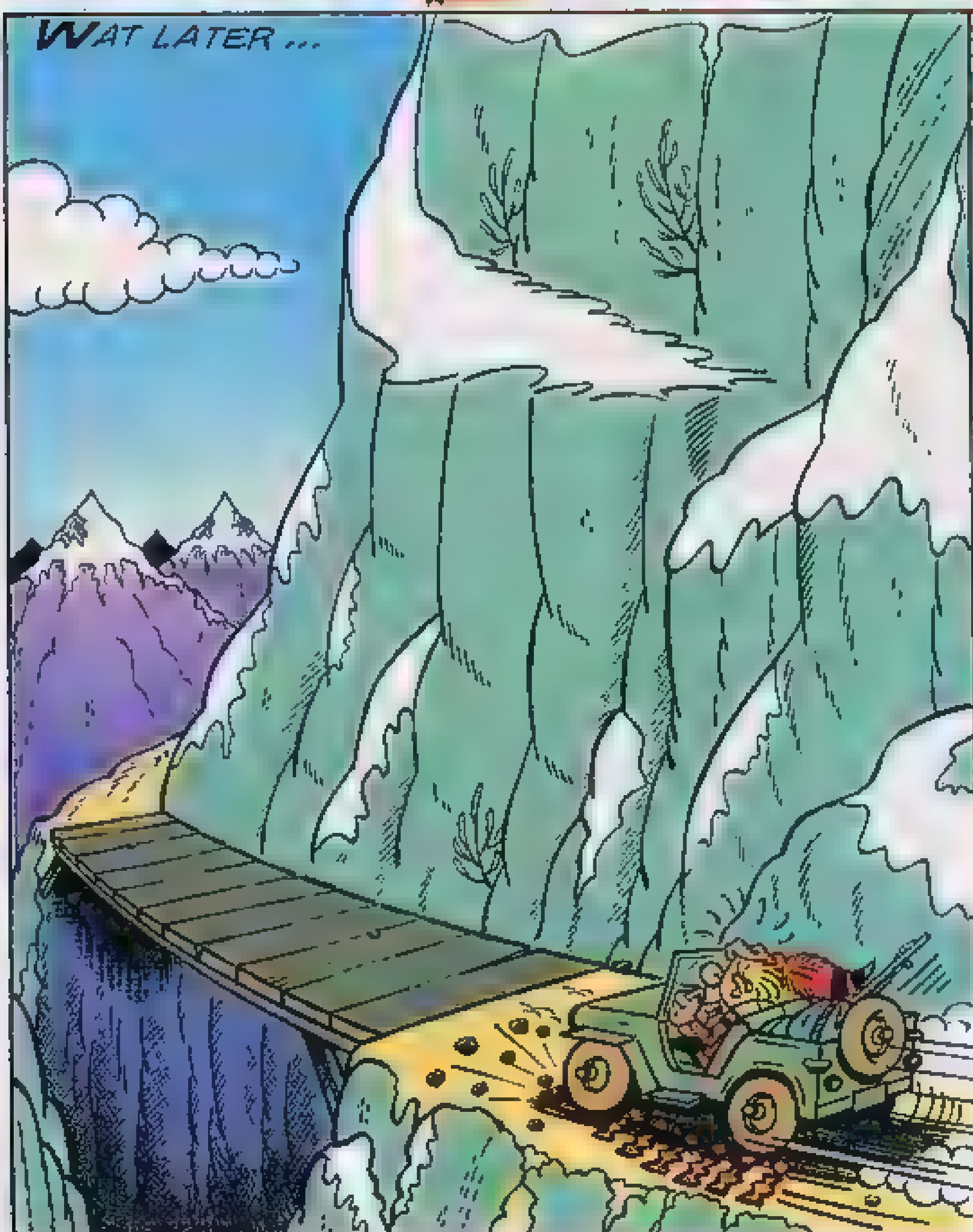
vervolg

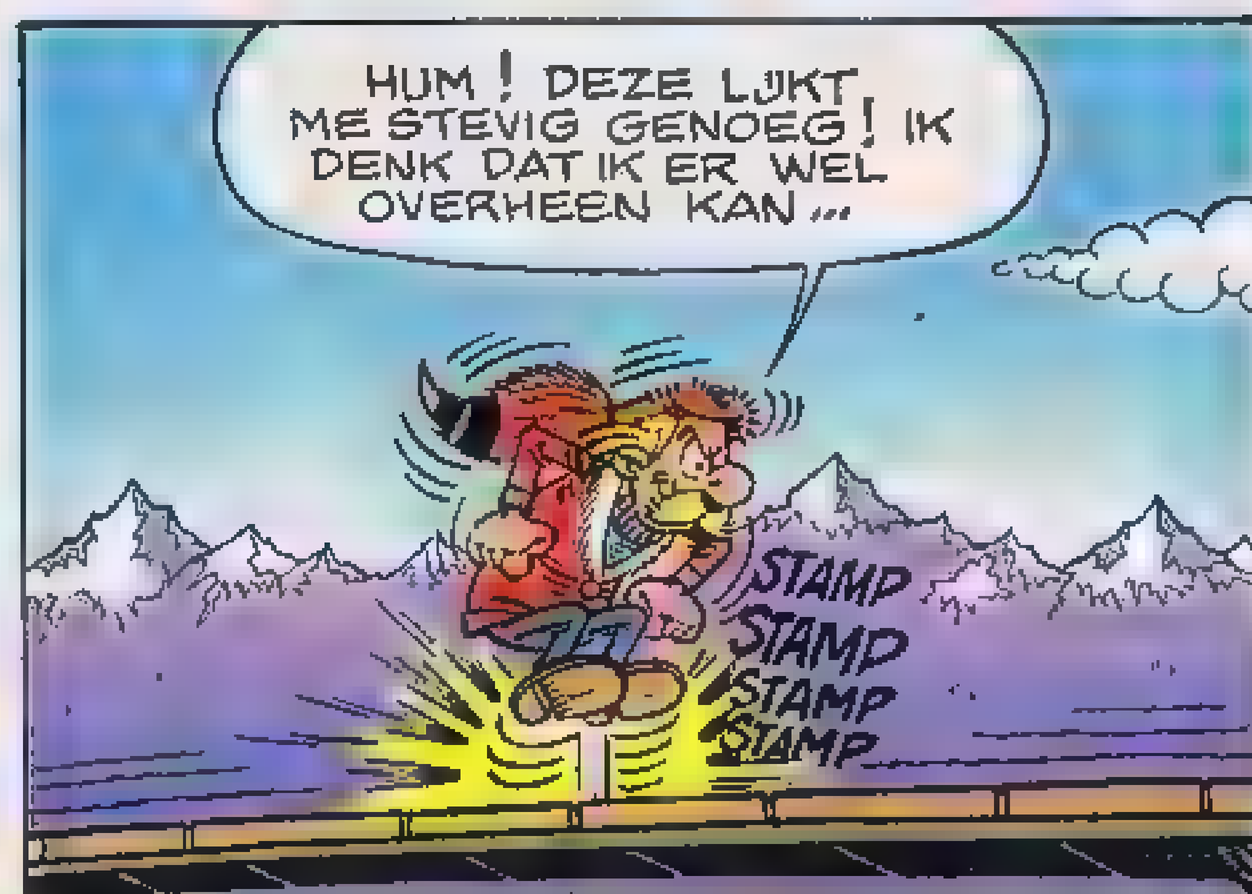
Sam EN DE VERSCHRIKKELIJKE SNEEUWMAN...

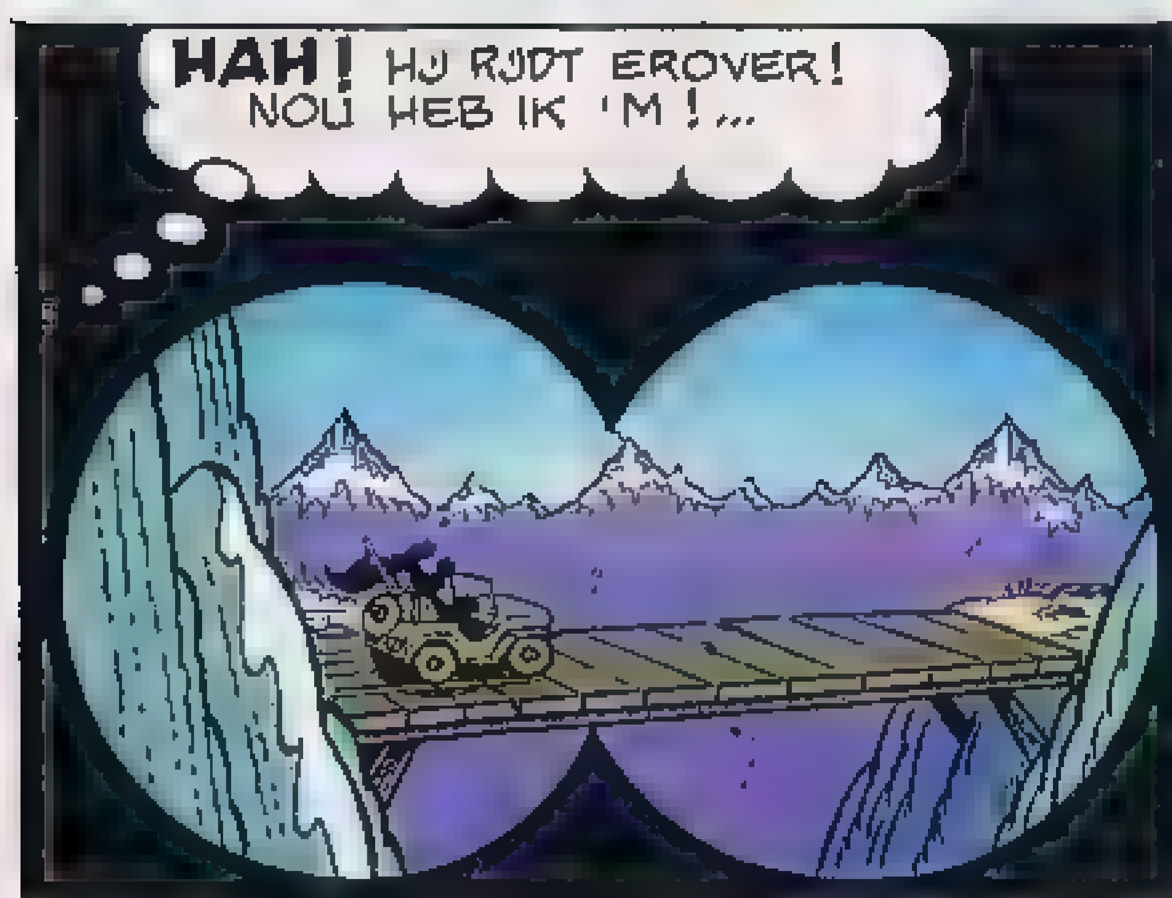
LAGAS • DELIÈGE

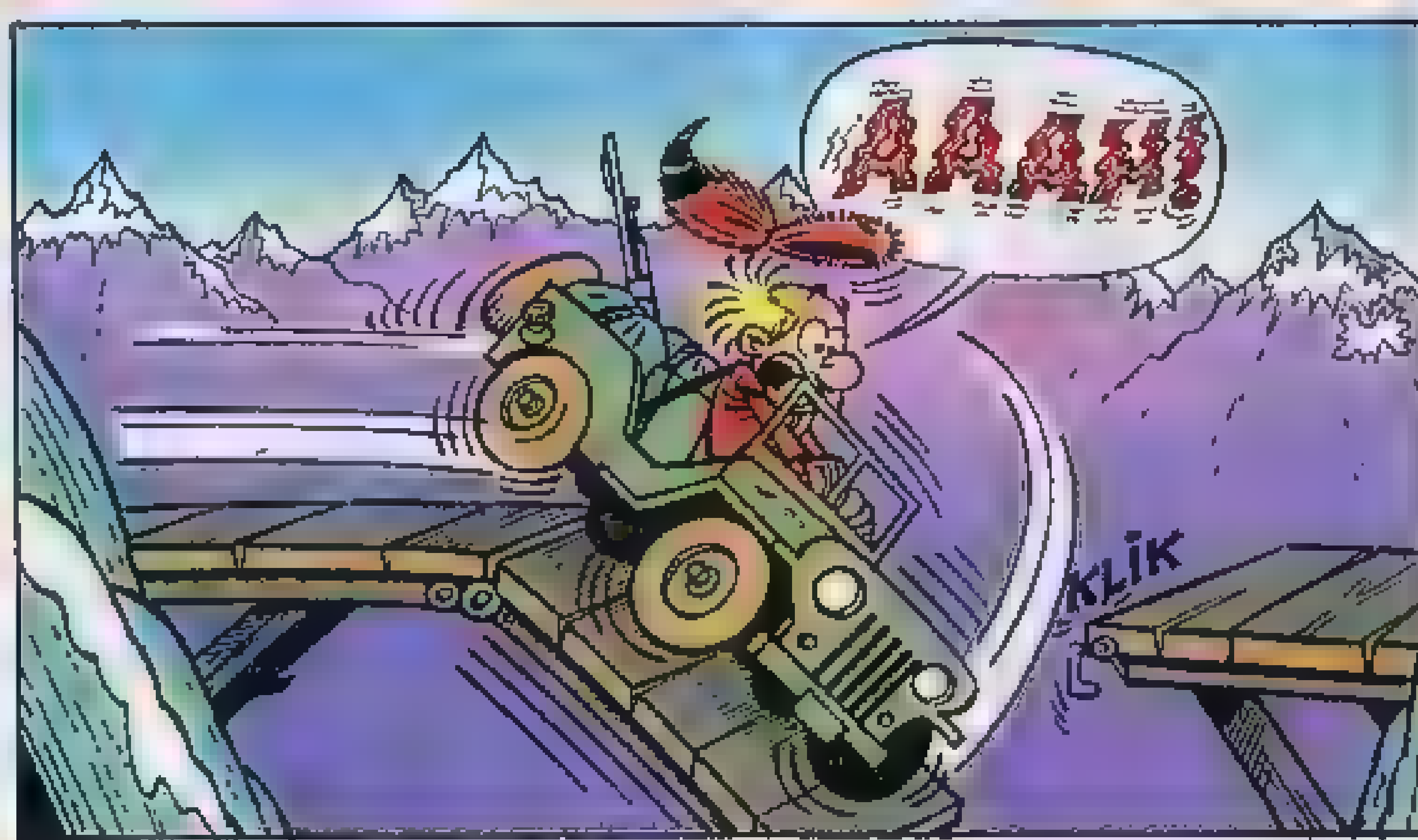

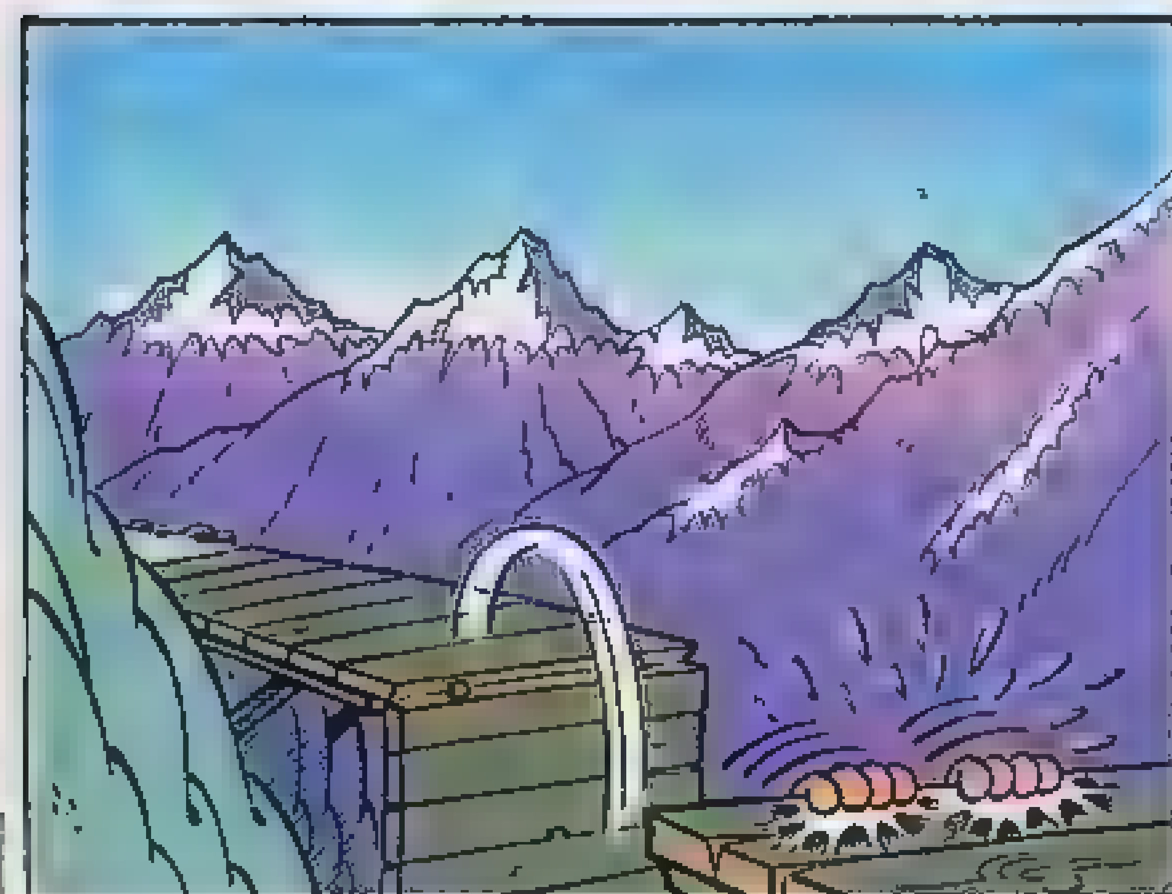

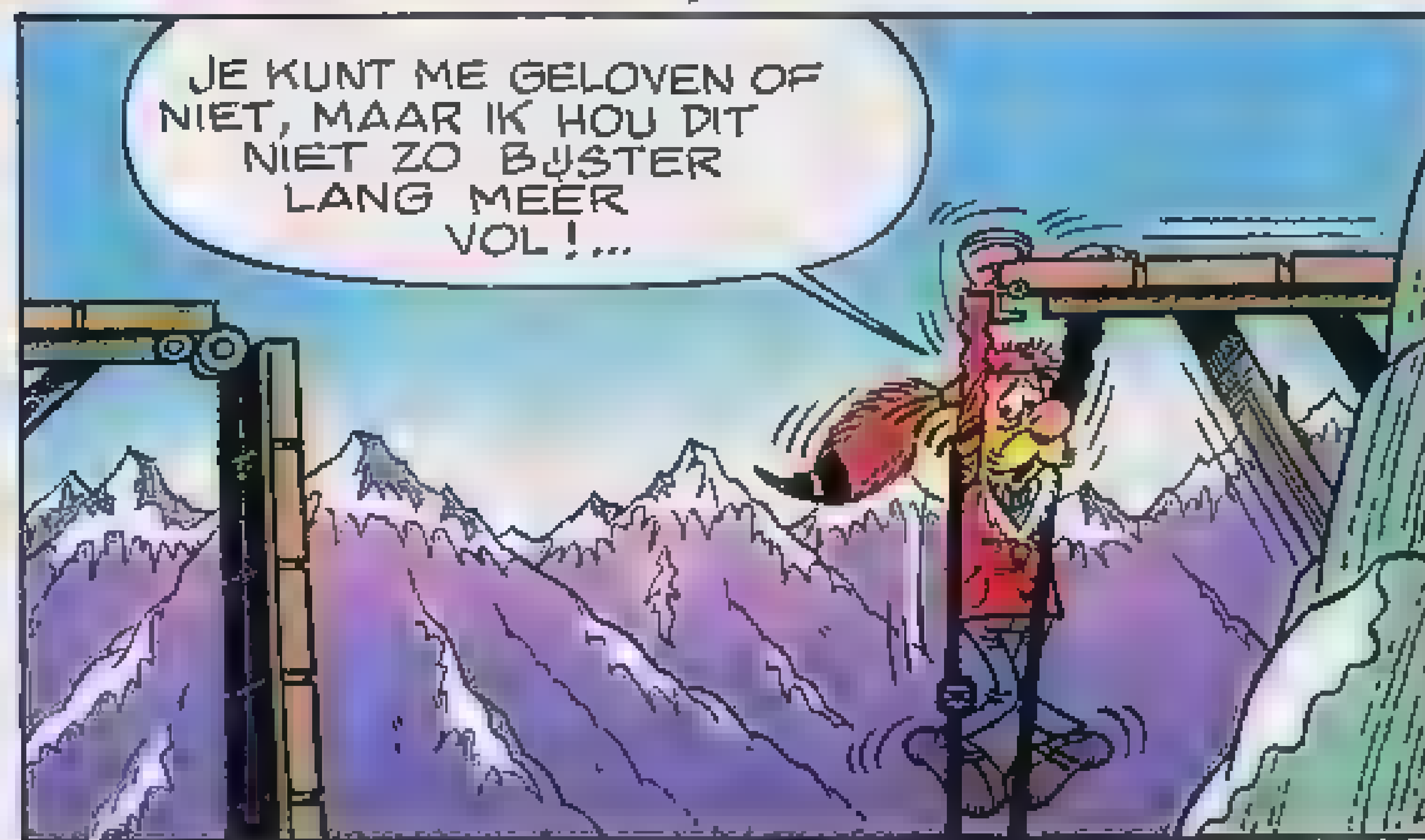

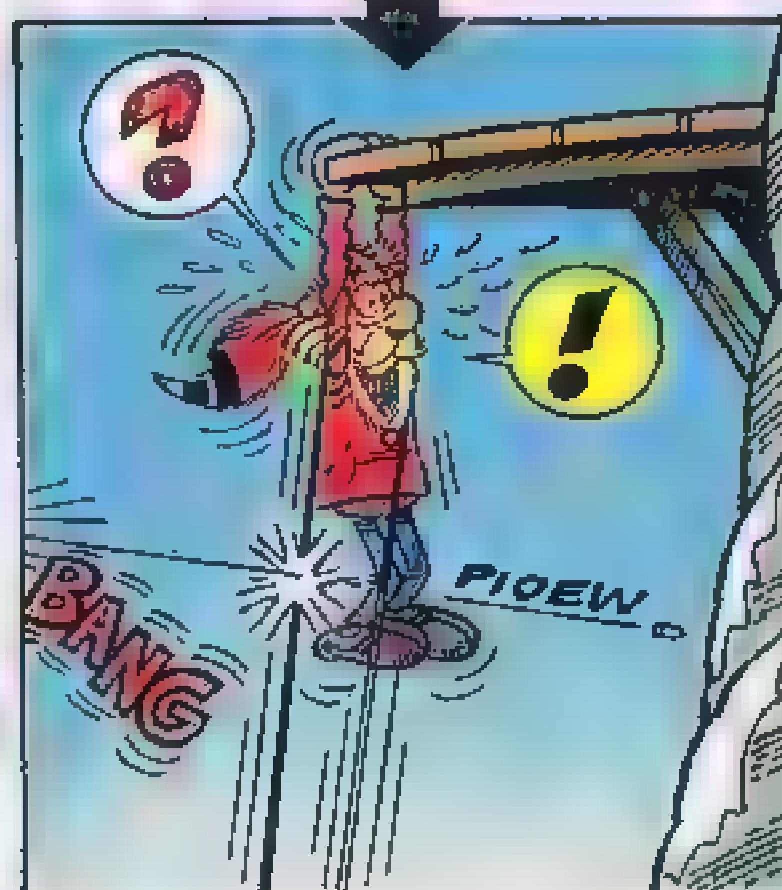

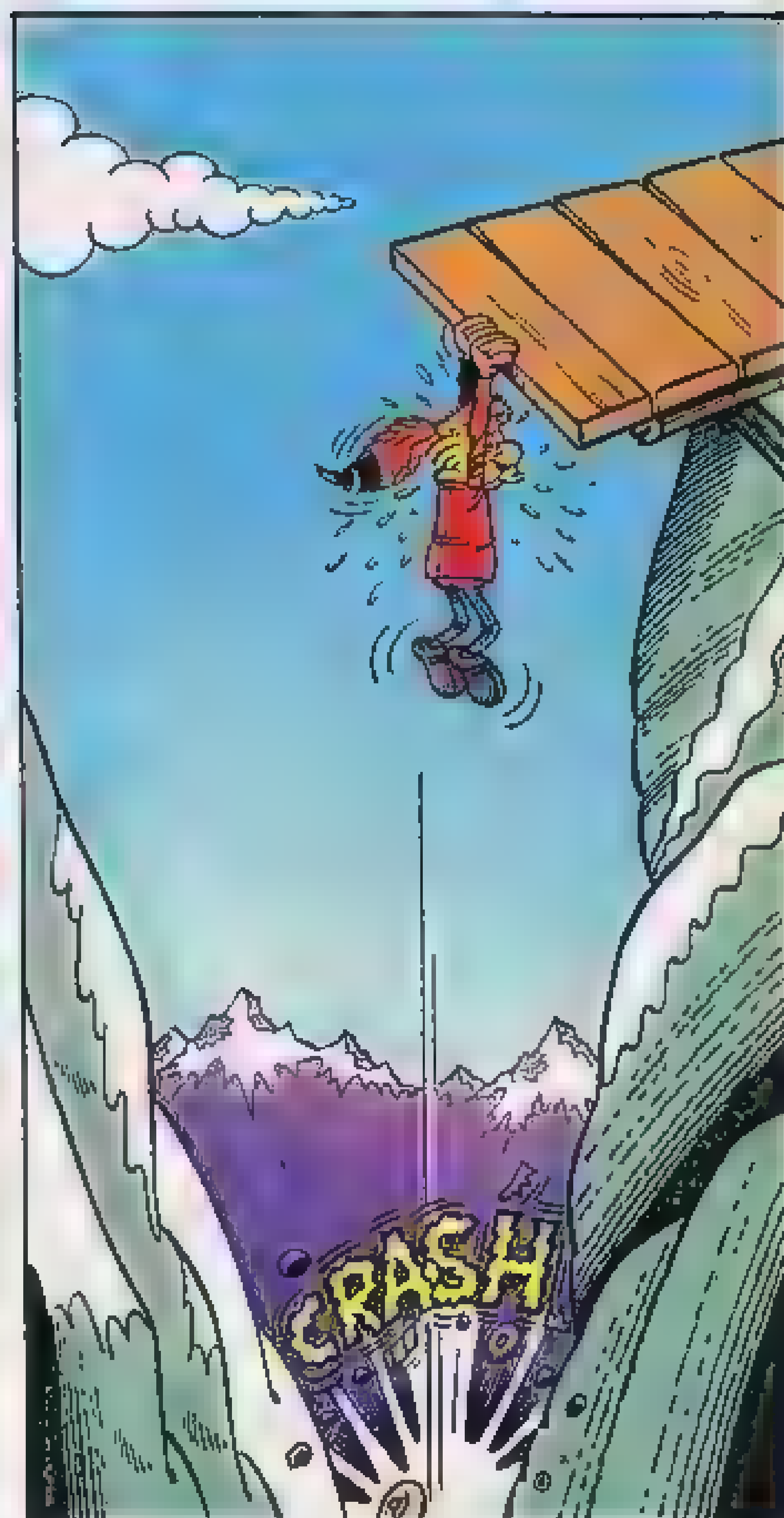

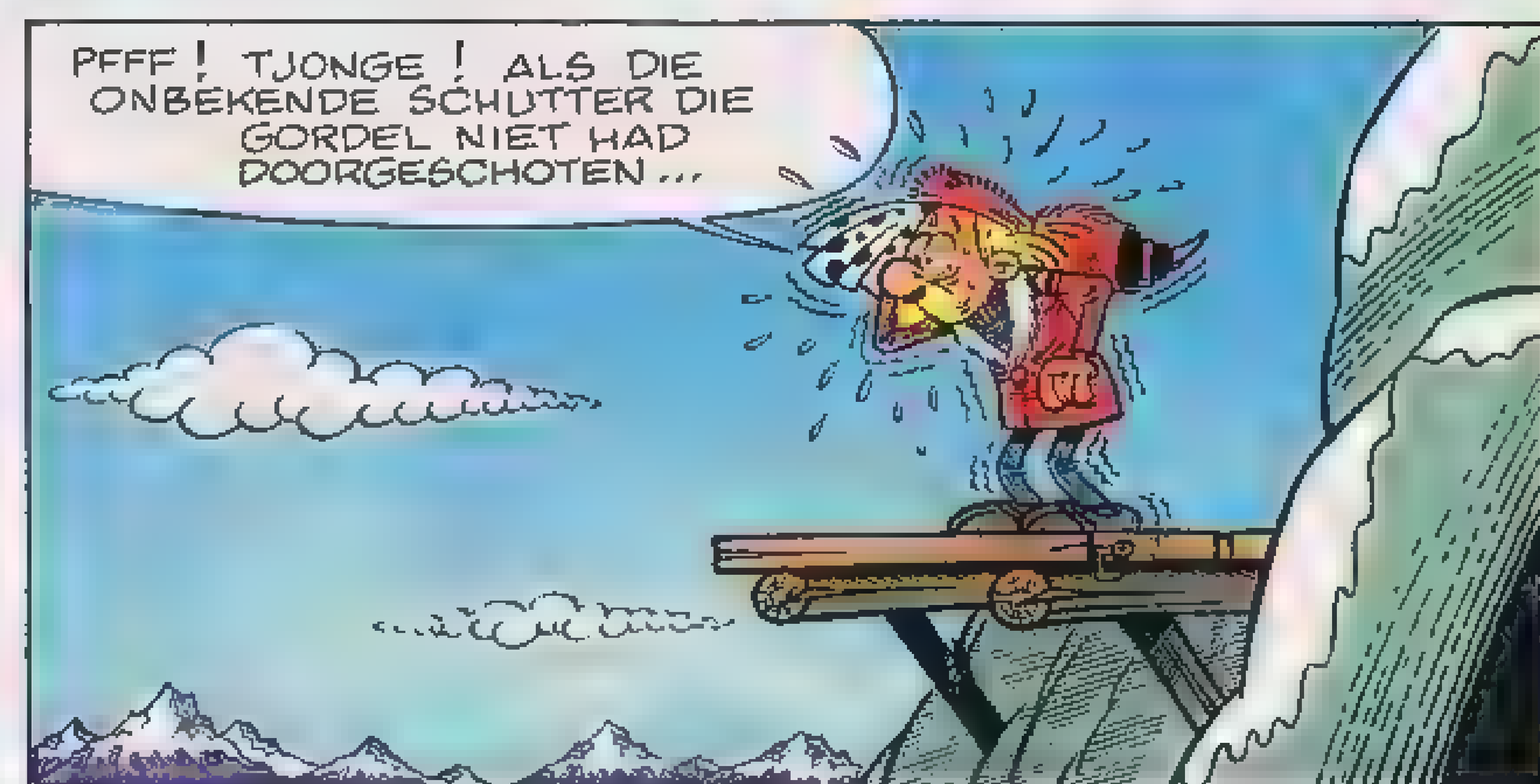

DUI ... DUIDELIJK EEN NADEEL ... VA ... VAN HET DRAGEN VAN VEILIGHEIDS-GORDELS ...

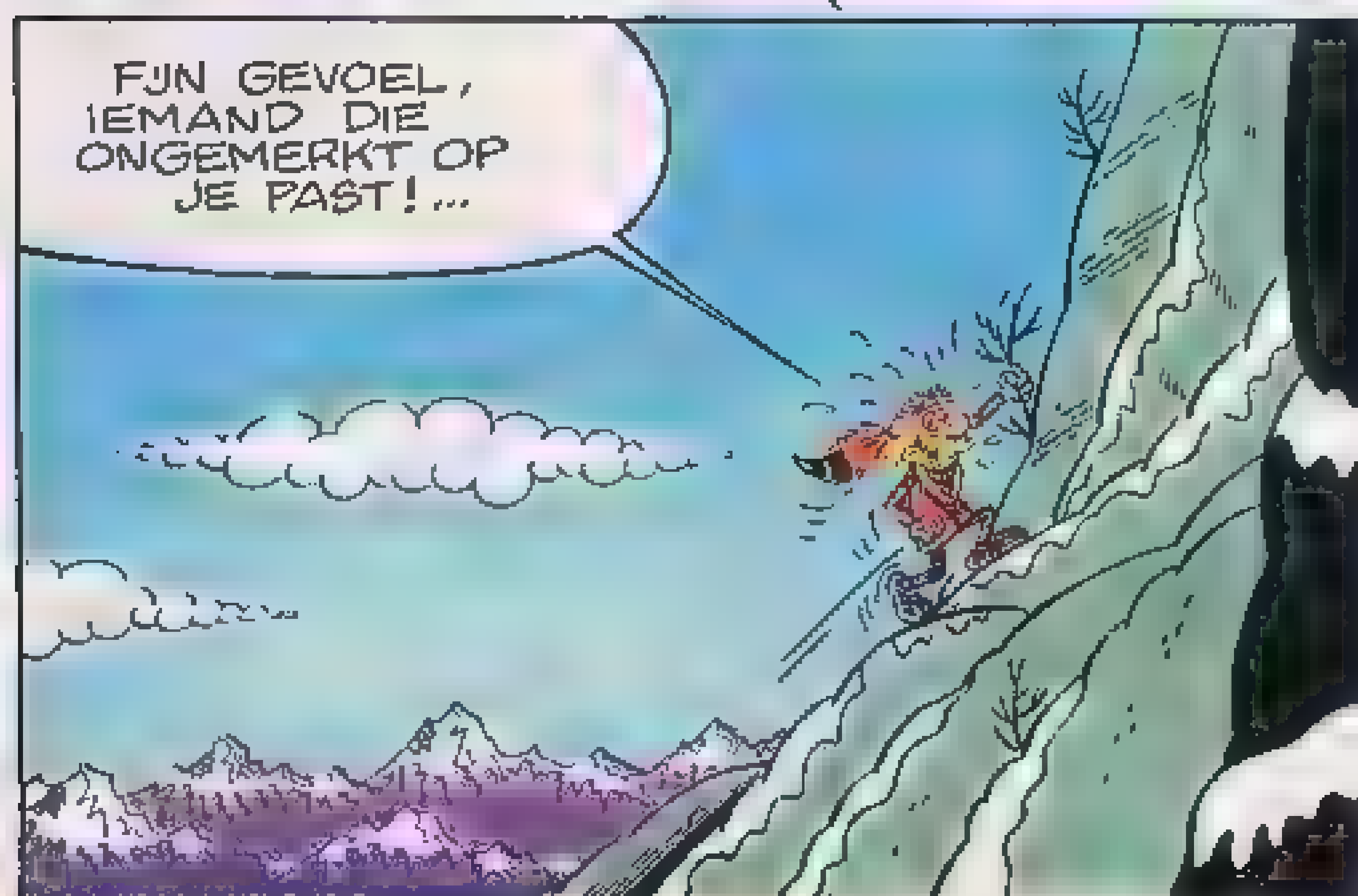

HM! EEN TAAIE! MAAR IK KRIJG 'M TOCH WEL! DIT WORDT HETZELFDE ALS PRIJSSCHIETEN OP DE KERMIS!

?
!
BANG
PIOEW

CRASH

MIS! MIS! MIS! MIS!
!! MAAR IK MOET EN IK ZAL 'M TEGENHOUDEN!

PFFF! TJONGE! ALS DIE ONBEKENDE SCHUTTER DIE GORDEL NIET HAD DOORGESCHOTEN ...

FIJN GEVOEL, IEMAND DIE ONGEMERKT OP JE PAST! ...

DAAR IS-IE ... ZONDER UITRUSTING EN ZONDER WAPENS! WEERLOOS AAN MIJ OVERGELEVERD! HAHAHA! DEZE BERGEN WORDEN ZIJN GRAF! ...

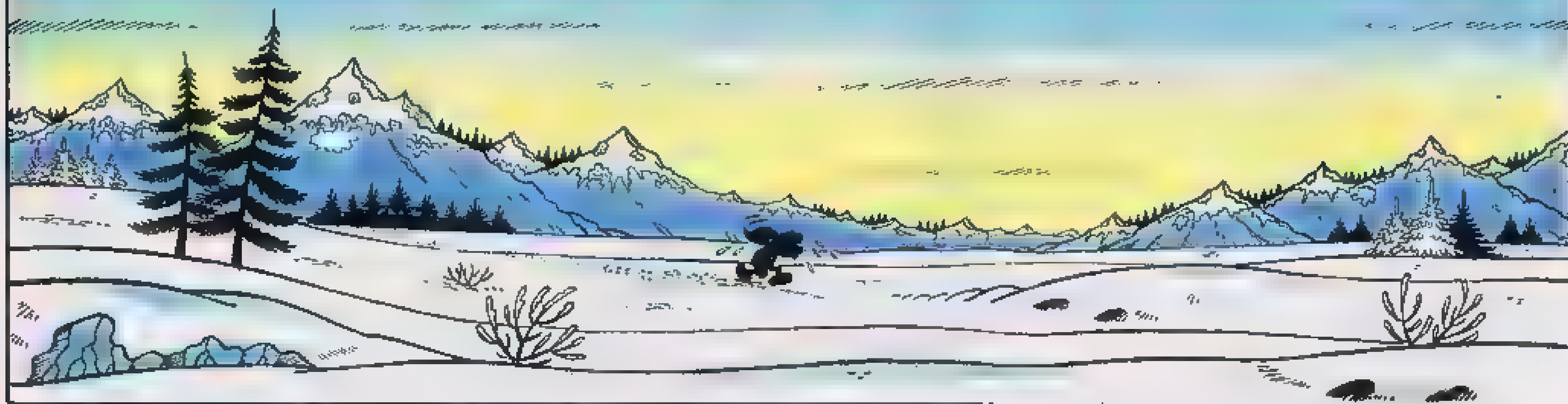
vervolg

Sam

EN DE VERSCHRIKKELIJKE SNEEUWMAN...

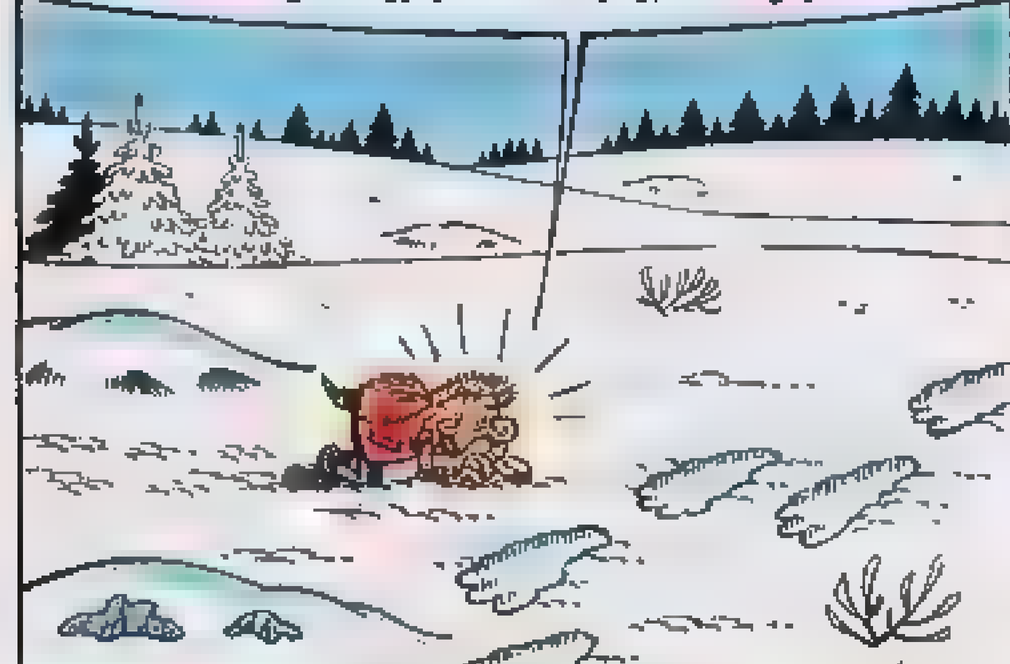

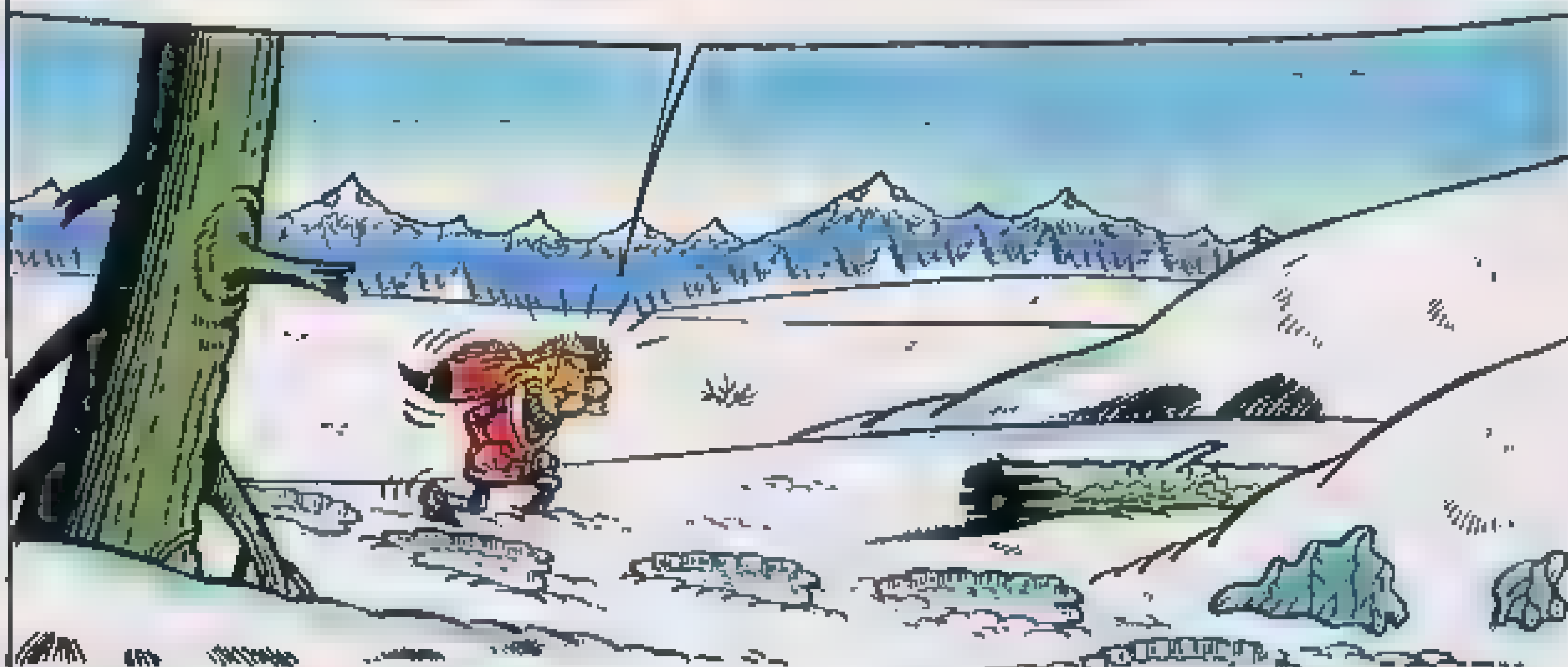

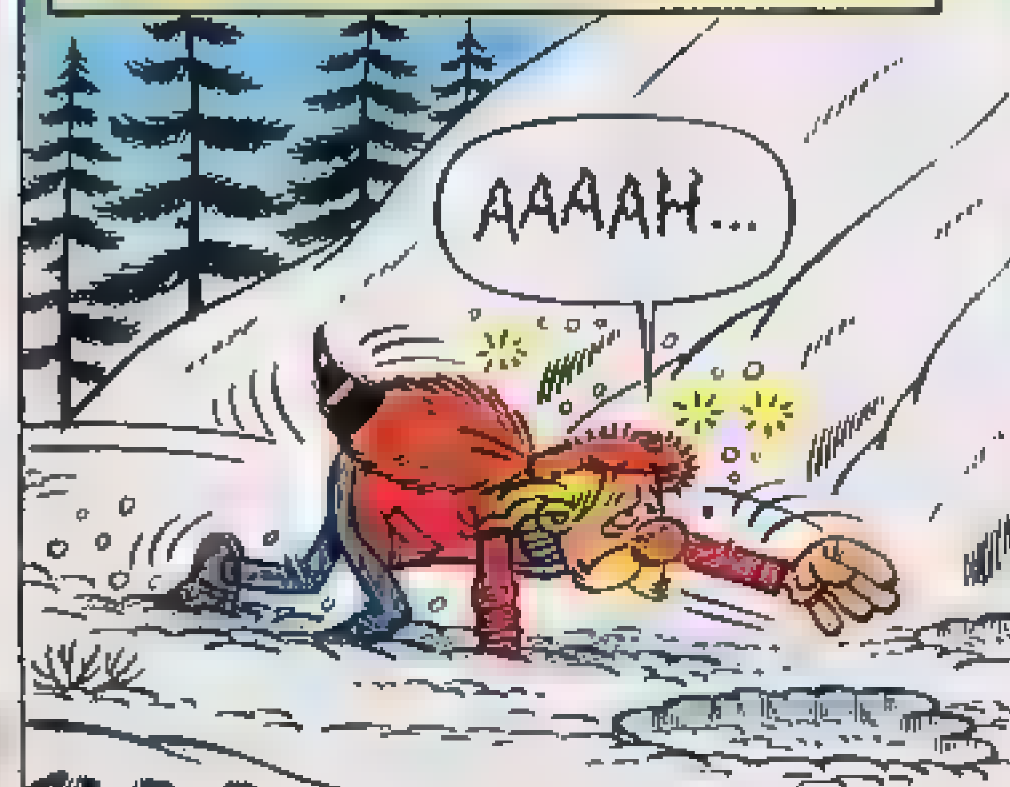

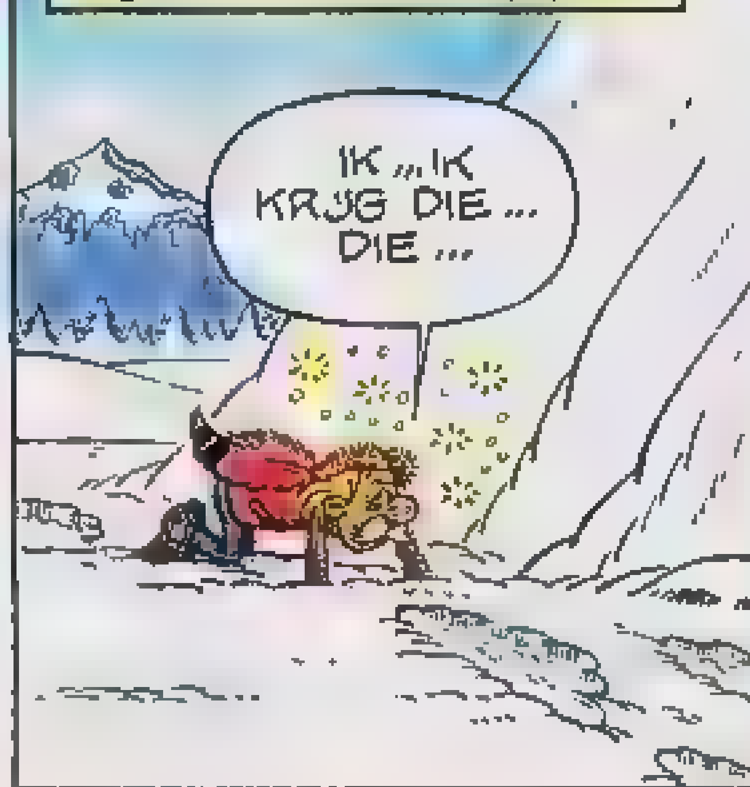

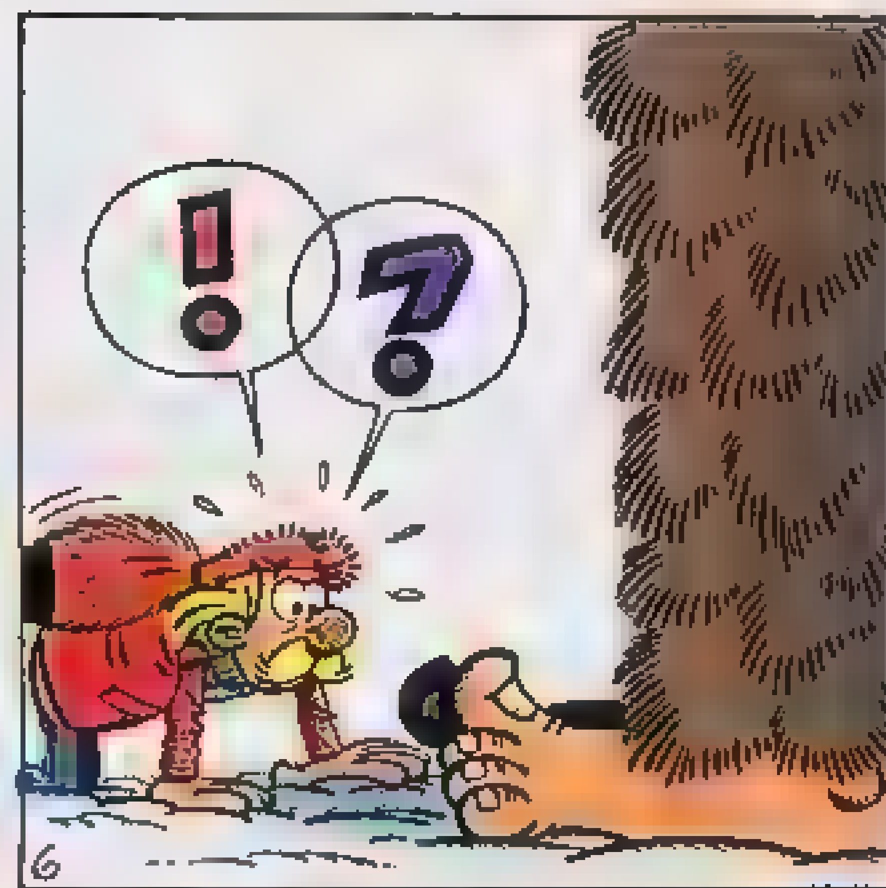

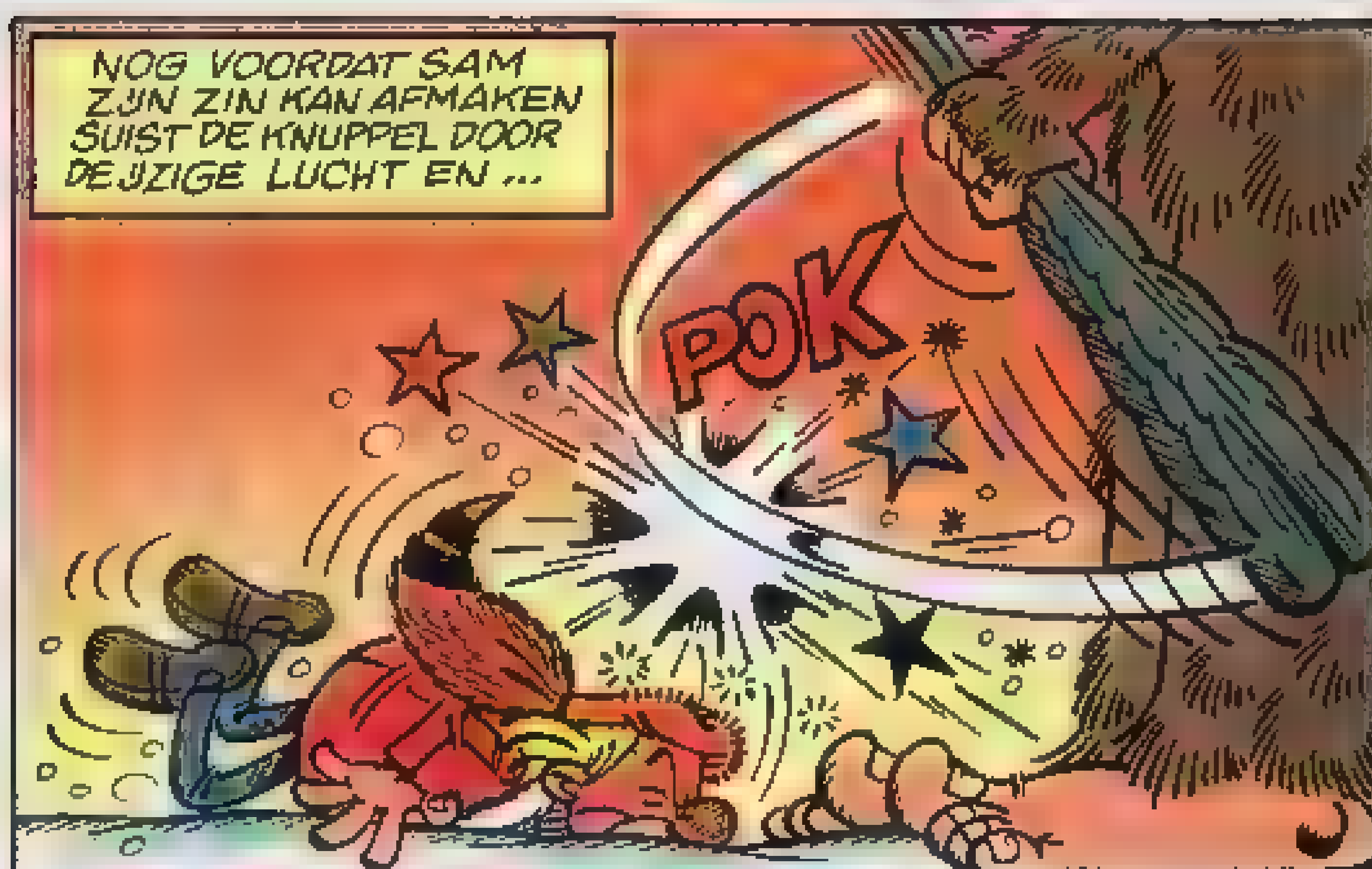

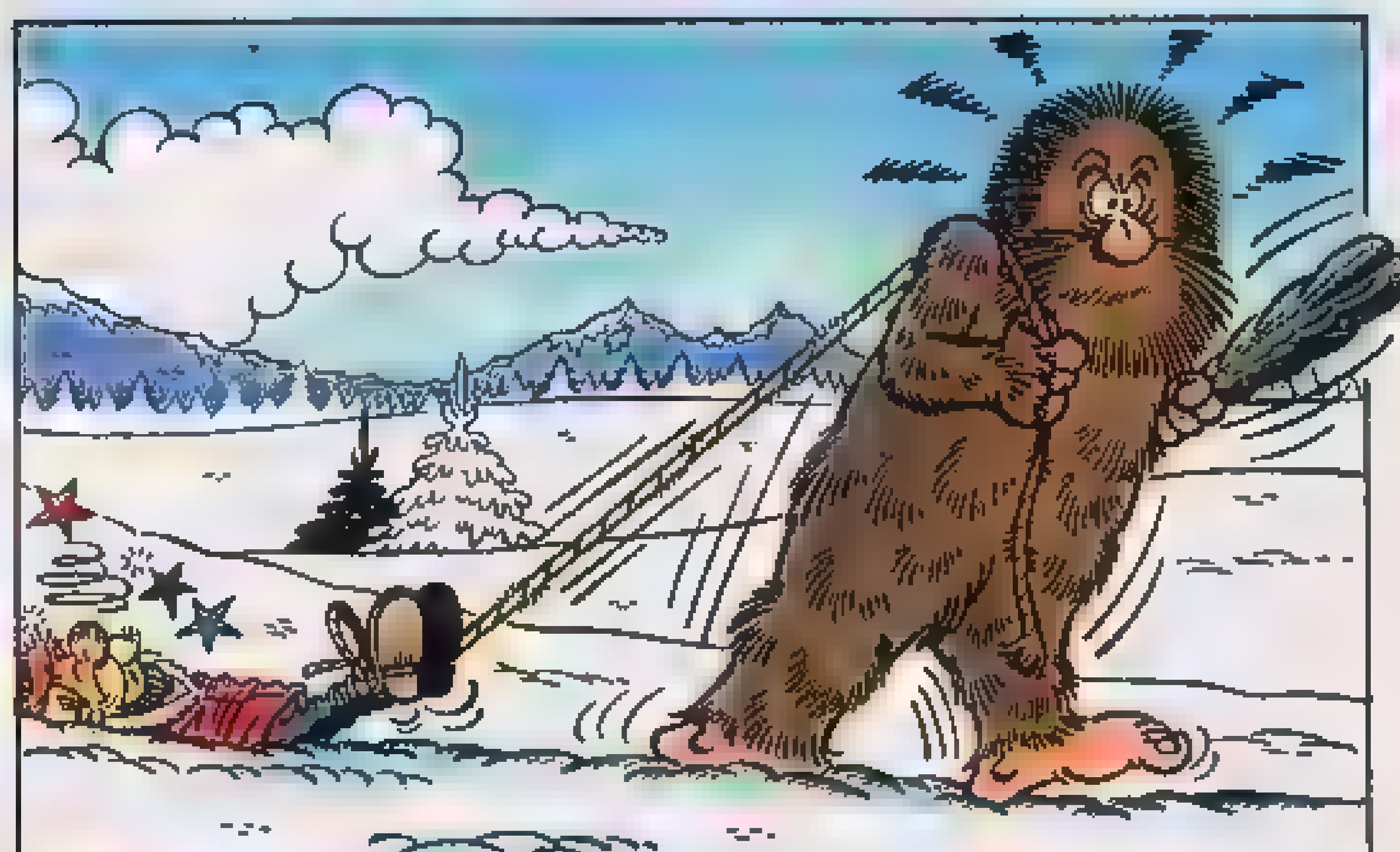

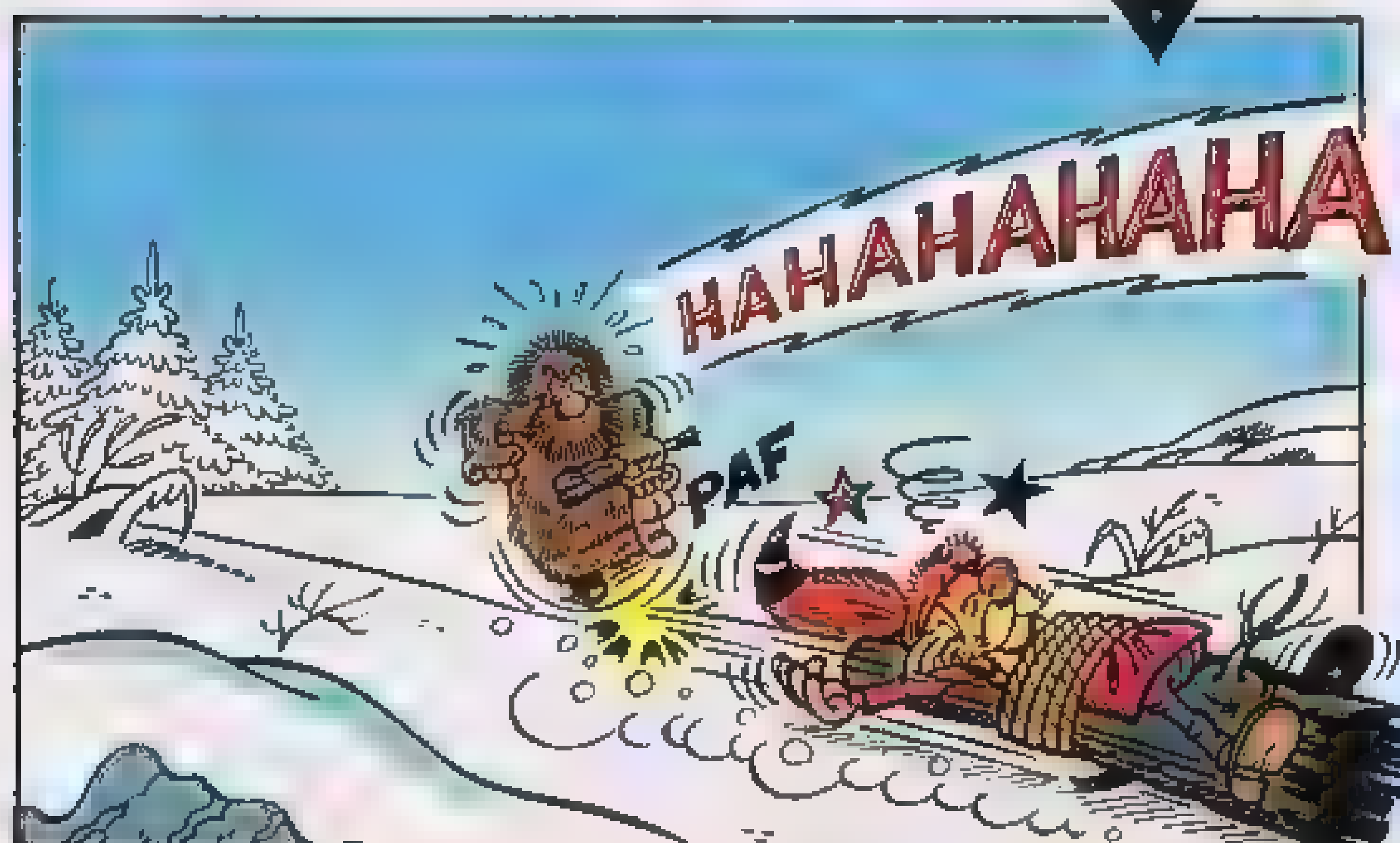

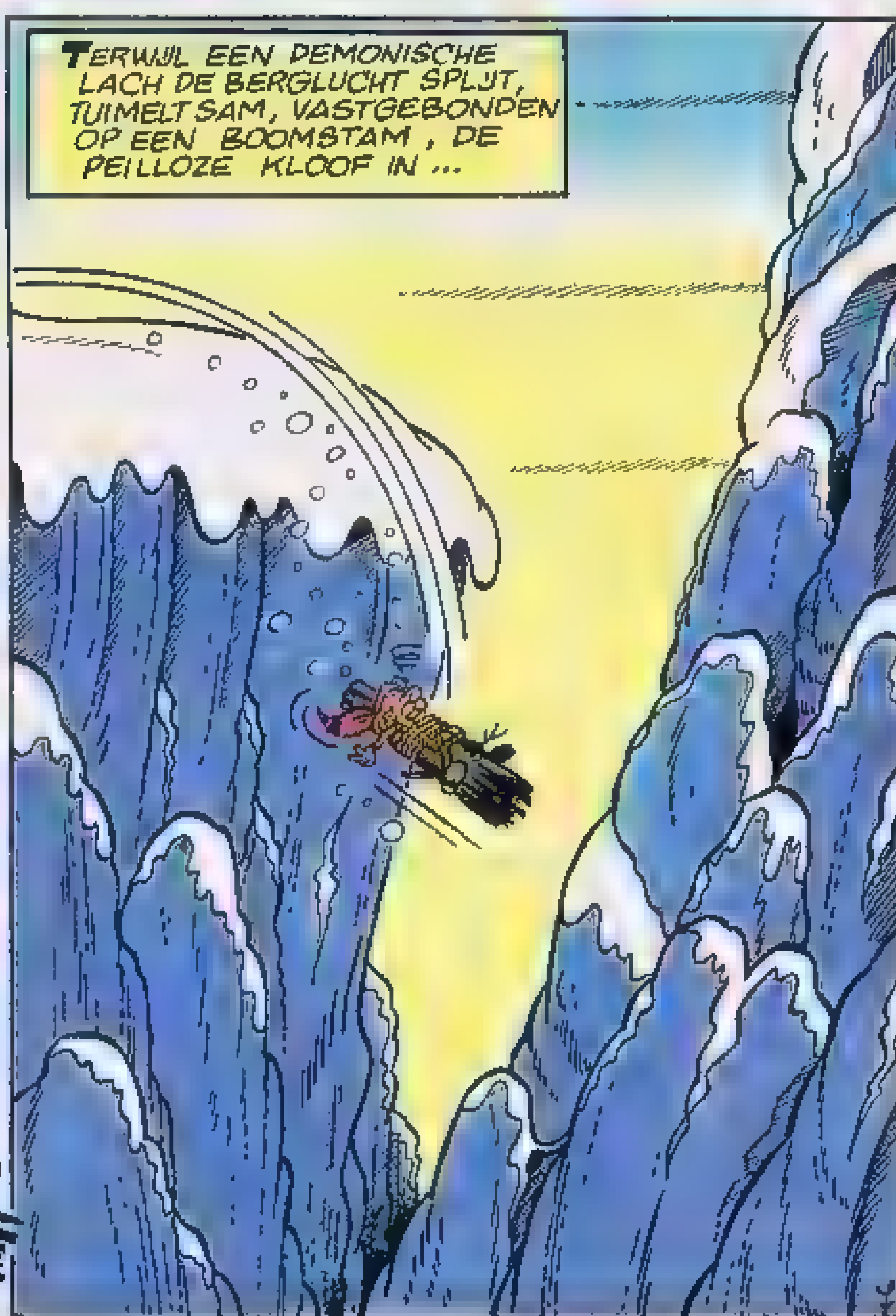

wordt vervolgd

Over het raadselachtige geval van de Man met het ijzeren masker is al heel veel inkt gevloeid. Wat als een paal boven water staat is alleen dit: driehonderd jaar geleden, in 1669 werd een man, van wie niemand de naam kent, op bevel van de Franse koning Lodewijk XIV levenslang opgesloten. Niemand mocht hem zien of spreken, en opdat zijn identiteit verborgen zou blijven, moest de man de hele tijd een fluwelen masker dragen, dat met ijzer was bedekt. Daarmee heeft die man 34 jaar geleefd. Hij stierf in de Bastille op 19 november 1703.

Maar in deze duistere zaak is intussen toch wat licht gekomen...

DE GEVANGENE VAN DUINKERKEN

De geschiedenis van de Man met het ijzeren masker begint met een brief van Lodewijk XIV, de "Zonnekoning", aan kapitein de Vauroy, die het bevel voerde over de citadel van Duinkerken "26 juli 1669. Kapitein de Vauroy, aangezien ik ontevreden ben over het gedrag van .... (de naam wordt niet vermeld) en hem gevangen wil zien, schrijf ik u deze brief om u te zeggen dat u, zodra u hem ziet, hem gevangen moet nemen en arresteren en u persoonlijk hem veilig over moet brengen naar de citadel van Pignerol waar hij bewaakt zal worden door kapitein de St. Mars."

Op datzelfde ogenblik herlas deze kapitein de St. Mars in Pignerol een brief van minister Louvois over het leven dat de gevangene voortaan zou leiden: "U zult, St. Mars, deze ellendeling één keer per dag eten voor een etmaal brengen, en u mag nooit luisteren naar wat hij u zou willen zeggen. U zult dreigen hem ter dood te brengen als hij ooit zijn mond opent om u te spreken over iets anders dan zijn behoeften."

St. Mars was er de man naar om de bevelen van de koning onvoorwaardelijk te gehoorzamen, maar dat nam niet weg dat hij zich bepaalde dingen ging afvragen. Waarom, bijvoorbeeld, als deze man dan toch zo'n gevaar was voor de koning, werd hij niet gewoon van kant gemaakt? Of was het misschien iemand van aanzien, die de koning goed kende, zodat deze er niet toe kon besluiten hem zomaar te laten verdwijnen?

Het is mogelijk dat St. Mars, op het moment dat hij zijn gevangene voor de eerste keer zag, het antwoord op die vragen heeft gekregen, maar hoe valt daar achter te komen? Tot vertwijfeling van de geschiedschrijvers hebben de zeldzame mensen die het geheim van de man met het ijzeren masker kenden, nooit daarover iets in vertrouwen meegedeeld. Begrijpelijk. Wie het vertrouwen van Lodewijk XIV beschaamde, tekende zijn doodvonnis.

DE KNECHT VAN FOUQUET

Ondanks zijn verschrikkelijke eenzaamheid, en het verbod om iemand te spreken of te schrijven, uit de "gevangene van Duinkerken" geen klachten. Zo gaan zes jaar voorbij. "Hij schijnt in zijn lot te berusten", schrijft St. Mars. En dan, in 1675, maakt deze berusting plaats voor grote vreugde. Op verzoek van St. Mars heeft minister Louvois erin toegestemd dat de man met het ijzeren masker de knecht wordt van een andere gevangene in Pignerol. En die andere gevangene is een beroemde figuur: Nicolas Fouquet, ex-superintendant van financiën. Waarom Louvois zijn beschikkingen wijzigde? Gewoon omdat Fouquet ook tot levenslange opsluiting was veroordeeld. De geheimen die deze twee gevangenen elkaar vertelden, zouden dus toch nooit tot de buitenwereld doordringen

De draaglijker periode duurde niet lang. Op 23 maart 1680 stierf Fouquet, en de raadselachtige gevangene moest terug naar zijn duistere kerker. De enige afwisseling in zijn verder leven, was de overplaatsing naar een andere gevangenis. In 1681 naar Exiles, en in 1687 naar de Bastille, in Parijs, waarvan St. Mars goeverneur werd in 1698, en waar de man met het ijzeren masker zou blijven tot hij stierf in 1703.

WIE VAN DEZE MANNEN WAS HIJ?

Een van de weinige dingen die vast staan in dit mysterieuse geval is dat de man met het ijzeren masker die in de Bastille stierf, dezelfde is die Pignerol met St. Mars verliet in 1681. Welke gevangenen bevonden zich nu op dat ogenblik in Pignerol? De archieven leveren zes namen op, waarvan we er één al dadelijk kunnen schrappen: Lauzun, precies in 1681 in vrijheid gesteld. De vijf andere gevangenen zijn: graaf Mathioli (een beruchte Italiaanse oplichter), een jacobijns monnik, een voormalige knecht van Fouquet die Larivière heette, een spion die Dubreuil heette, en ene

Eustache Dauger. Een van deze vijf moet de man met het ijzeren masker geweest zijn. Maar welke ? Zonderling genoeg doen net Louvois en St. Mars ons de sleutel aan de hand om het raadsel op te lossen. Net voor de overplaatsing naar Exiles schrijft Louvois aan St. Mars dat alleen diè gevangenen die belangrijk genoeg zijn om aan niemand anders te worden toevertrouwd, hem zullen vergezellen. In een latere brief geeft hij de namen op van de mensen die in Pignerol zijn gebleven : Mathioli, Dubreuil, en de jacobijnse monnik. Dus blijven er alleen Dauger en Larivière over. Die zijn met St. Mars naar Exiles vertrokken. Een van beiden is " de gevangene van Duinkerken "

Op 5 juli 1687 wordt het moeilijker. Een van de twee gevangenen sterft, maar met zijn gewone discretie zegt St. Mars niet wiè. Maar dan is er gelukkig een brief van Barbezieux, de opvolger van Louvois, die er ons wat meer over vertelt. Barbezieux schrijft aan St. Mars : " Als u me iets te vragen hebt over de gevangene die al twintig jaar aan u is toevertrouwd... " Daar hebben we de oplossing van het raadsel ! Alleen Dauger zit op dat moment meer dan twintig jaar gevangen. Dus is in 1687 Larivière gestorven. En dus heet de man met het ijzeren masker Eustache Dauger !

DE OPLOSSINGEN

De geschiedkundigen zijn het er nu zowat allen over eens om Eustache Dauger als " de gevangene van Duinkerken " te beschouwen, maar anderen geloven het niet. Voor hen is de man met het ijzeren masker iemand anders. Zo bijvoorbeeld Pierre-Jacques Arrèse, die denkt dat het Fouquet zelf was. Laten we er nu even van uitgaan dat Dauger, en niet Fouquet in 1680 in Pignerol gestorven is, en dat St. Mars gauw de ene in de plaats van de ander schuift : Fouquet wordt, in de plaats van Dauger, in volkomen afzondering in de kerker gegooid — een Fouquet die nu het geheim van Eustache Dauger kent. We weten nu dat er aan het hof mensen waren die voor de invrijheidstelling van Fouquet waren. Als hij wilde dat het geheim van Dauger bewaard bleef, moest Lodewijk XIV die invrijheidstelling beletten. Enige oplossing : Fouquet voor dood verklaren en hem een masker opzetten, zodat niemand hem kan herkennen. Dat lijkt aannemelijk. Maar... wat was dan het geheim van Eustache Dauger ?

De historicus Maurice Duvivier heeft een andere oplossing voor het raadsel. Hij heeft bergen archieven uit de 17e eeuw bestudeerd om iets over Eustache Dauger te vinden. En hij is er nog in geslaagd ook. Aan Lodewijks hof was er een Eustache d'Auger de Cavoye, die een speelkameraad van de koning was geweest. Daarna was hij betrokken in een samenzwering, en later werd er nooit meer over hem gesproken. Omdat hij de man met het ijzeren masker was geworden, denkt Duvivier. Mooi, maar dat is nog geen verklaring voor het masker, dat die Eustache d'Auger verplicht werd te dragen. En dàt is nu precies het raadsel van de man met het ijzeren masker !

Het laatste historische werk over de man met het ijzeren masker is geschreven door Marie-Madeleine Mast. Ze neemt de thesis d'Auger de Cavoye over, maar voegt er een belangrijk element aan toe. Ze heeft een portret van de broer van Eustache gevonden, en die vertoont een opvallende gelijkenis met Lodewijk XIV. Al is er dan nog geen portret van Eustache zelf ontdekt, we mogen aannemen dat hij eveneens op de koning leek. M.-M. Mast heeft daar een uitleg voor : Lodewijk XIV zou niet de zoon van Lodewijk XIII en Anna van Oostenrijk zijn, maar van Anna van Oostenrijk en François d'Auger de Cavoye, de vader van Eustache en Louis. Vandaar de gelijkenis met zijn twee halfbroers.

Nu zouden de hovelingen (dat was de familie d'Auger) het geheim wel hebben bewaard — maar niet dat heethoofd van een Eustache, die komplotteerde en dreigde te verklappen wat de ware afkomst van de koning was. Lodewijk XIV kon natuurlijk niet hebben dat zijn legitieme geboorte in twijfel werd gesteld. Hij kon Eustache ter dood laten brengen, of hem in een gevangenis laten afzonderen. Op grond van hun oude vriendschap zou hij de tweede mogelijkheid hebben gekozen, en werd Eustache d'Auger de Cavoye de man met het ijzeren masker.

Is dat nu de echte oplossing van het raadsel ? In de geschiedenis staat nooit iets helemaal rotsvast. Er kunnen altijd nog nieuwe documenten worden ontdekt die de meest geloofwaardige veronderstellingen omvergooien.

Daarom kan niemand beweren dat hij de definitieve oplossing heeft gevonden voor wat nog steeds een van de grooste raadsels van de geschiedenis blijft...

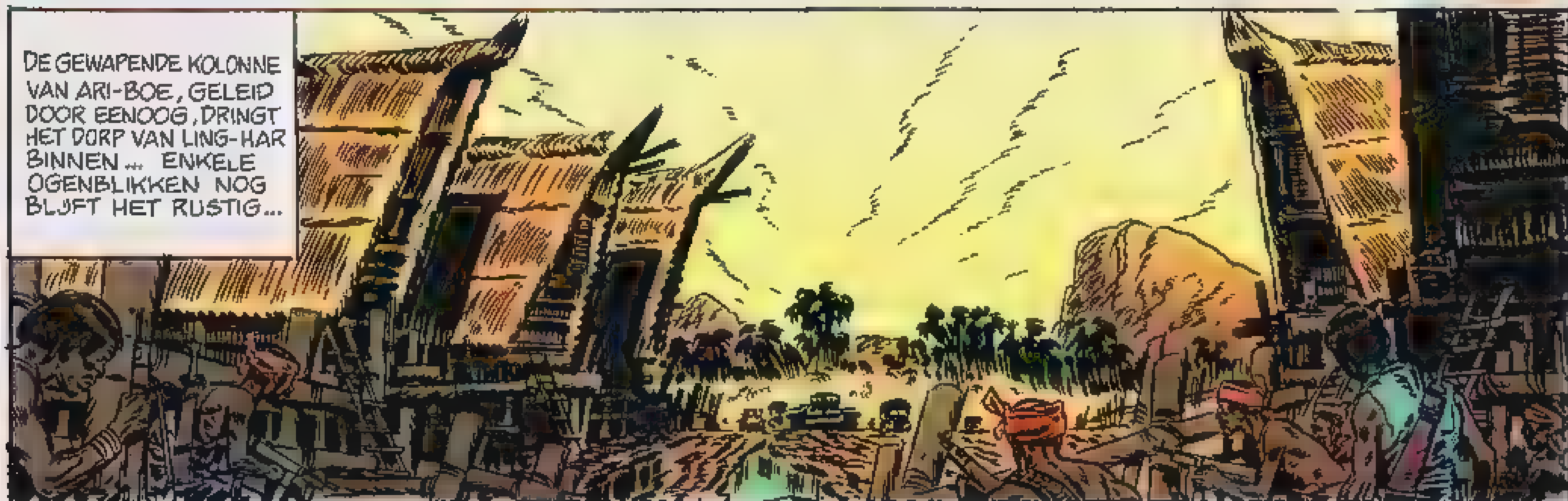
M. De Bom.
Tekeningen : Watch.

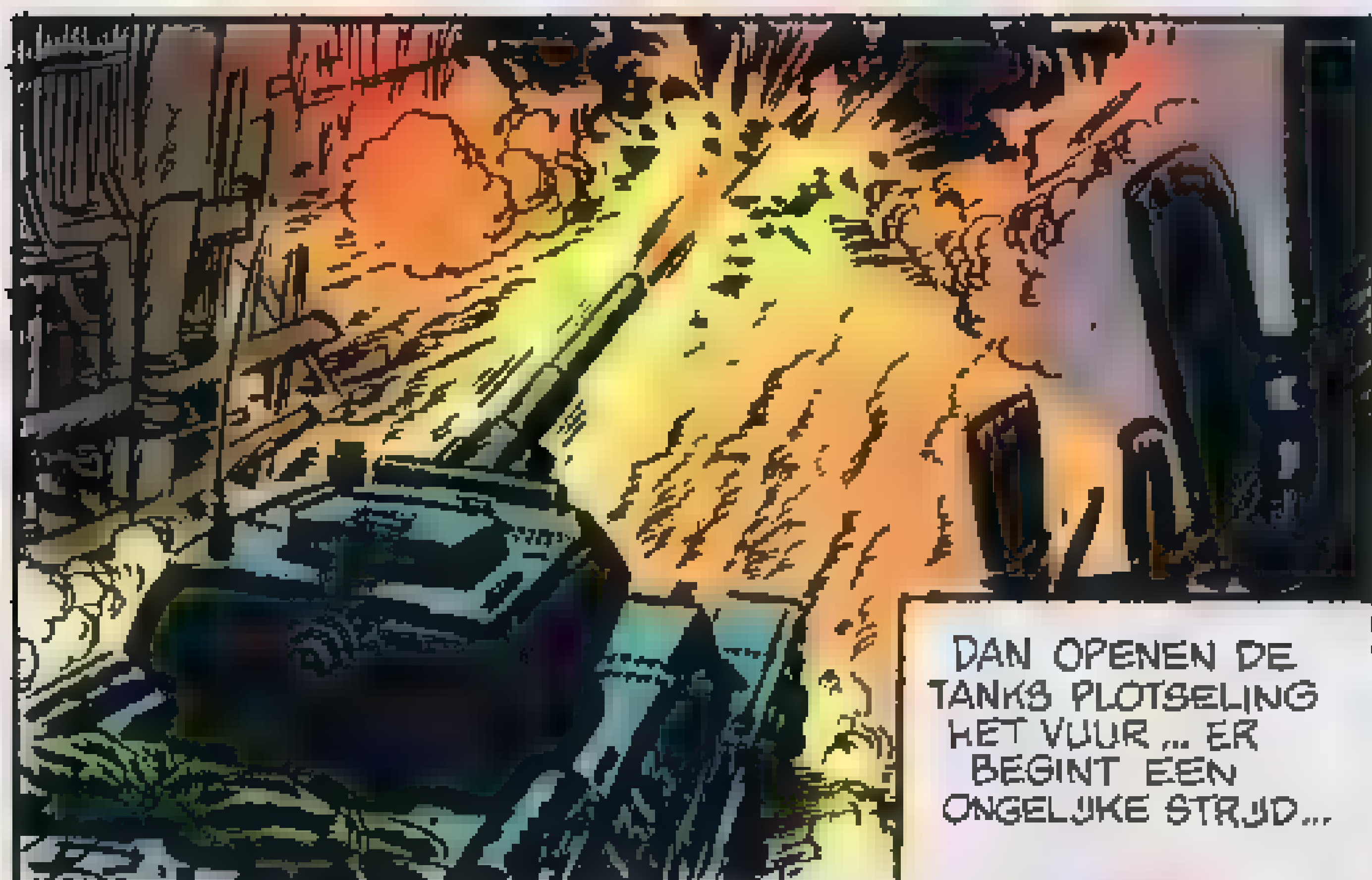

Eenoog is met zijn bende van Ling Har overgelopen naar een bandietengeneraal

ROLF KARSTEN

LING-HAR KOMT TERUG

GIL - JORDI

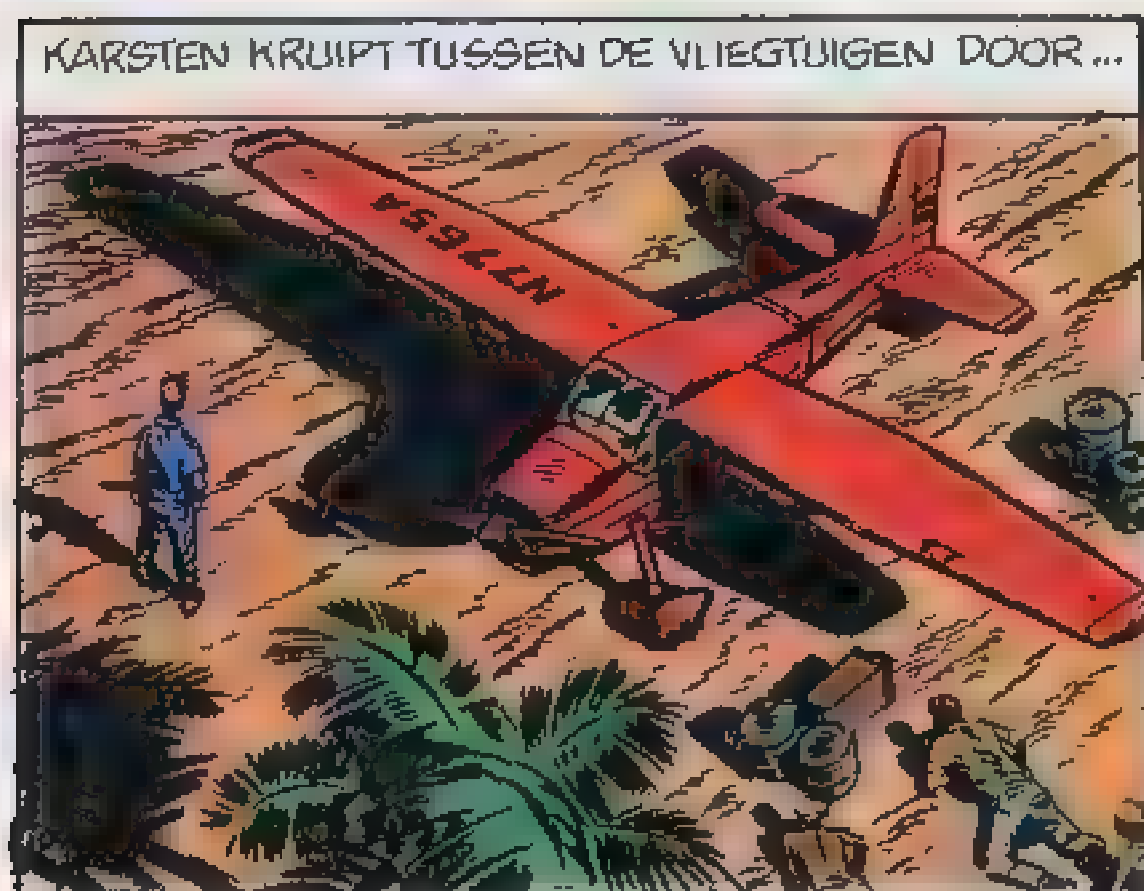

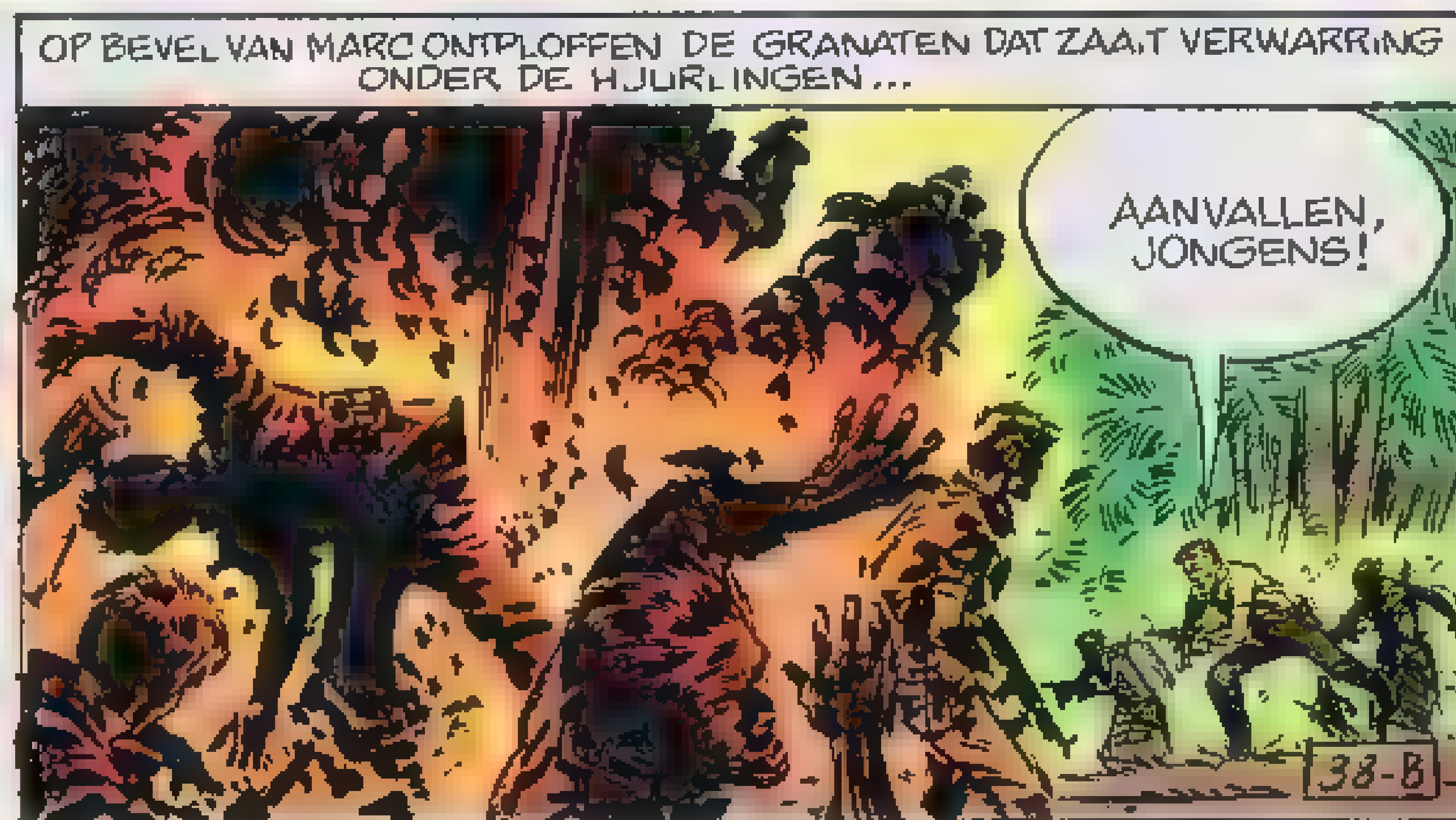

vervolg

ROLF KARSTEN

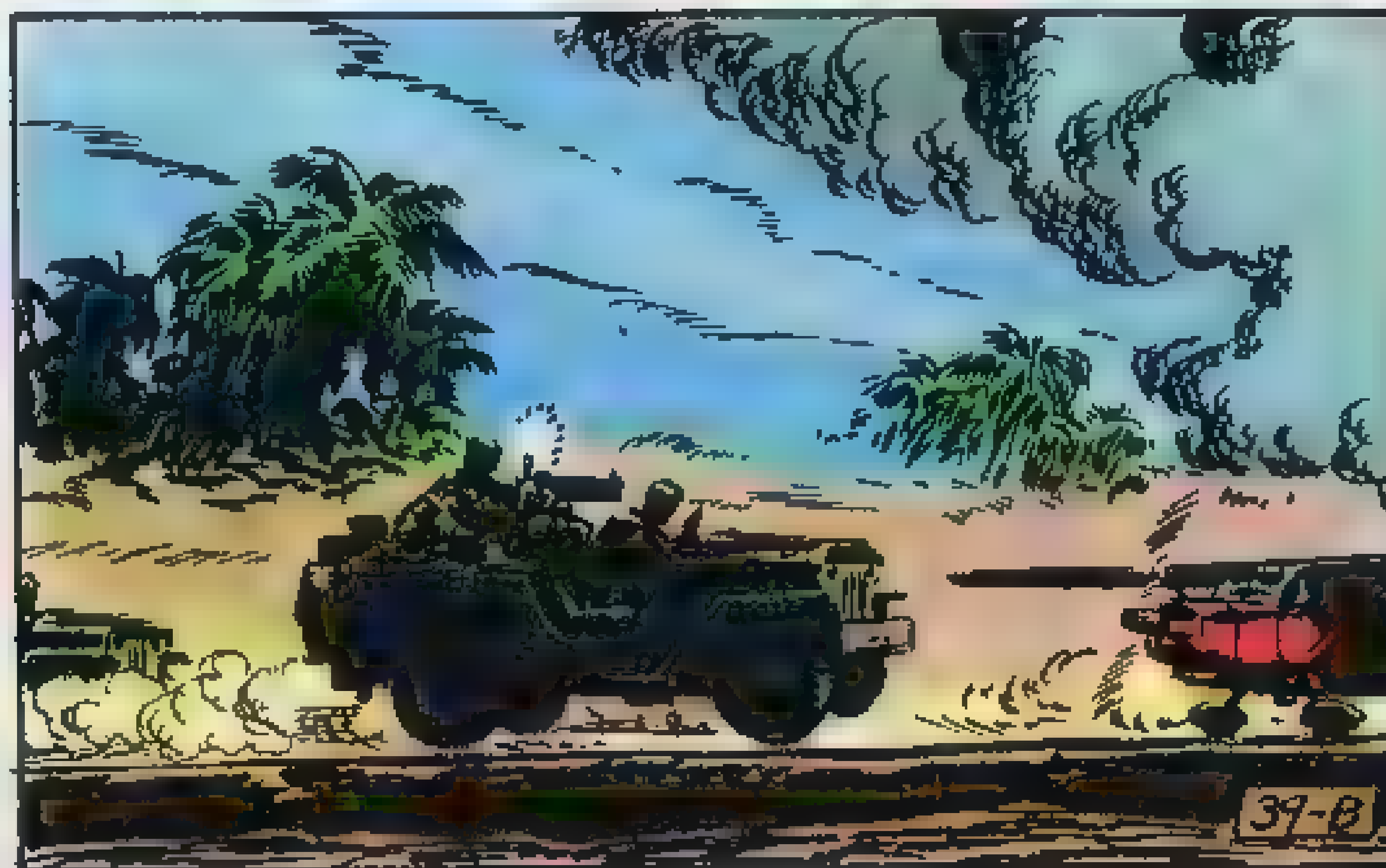

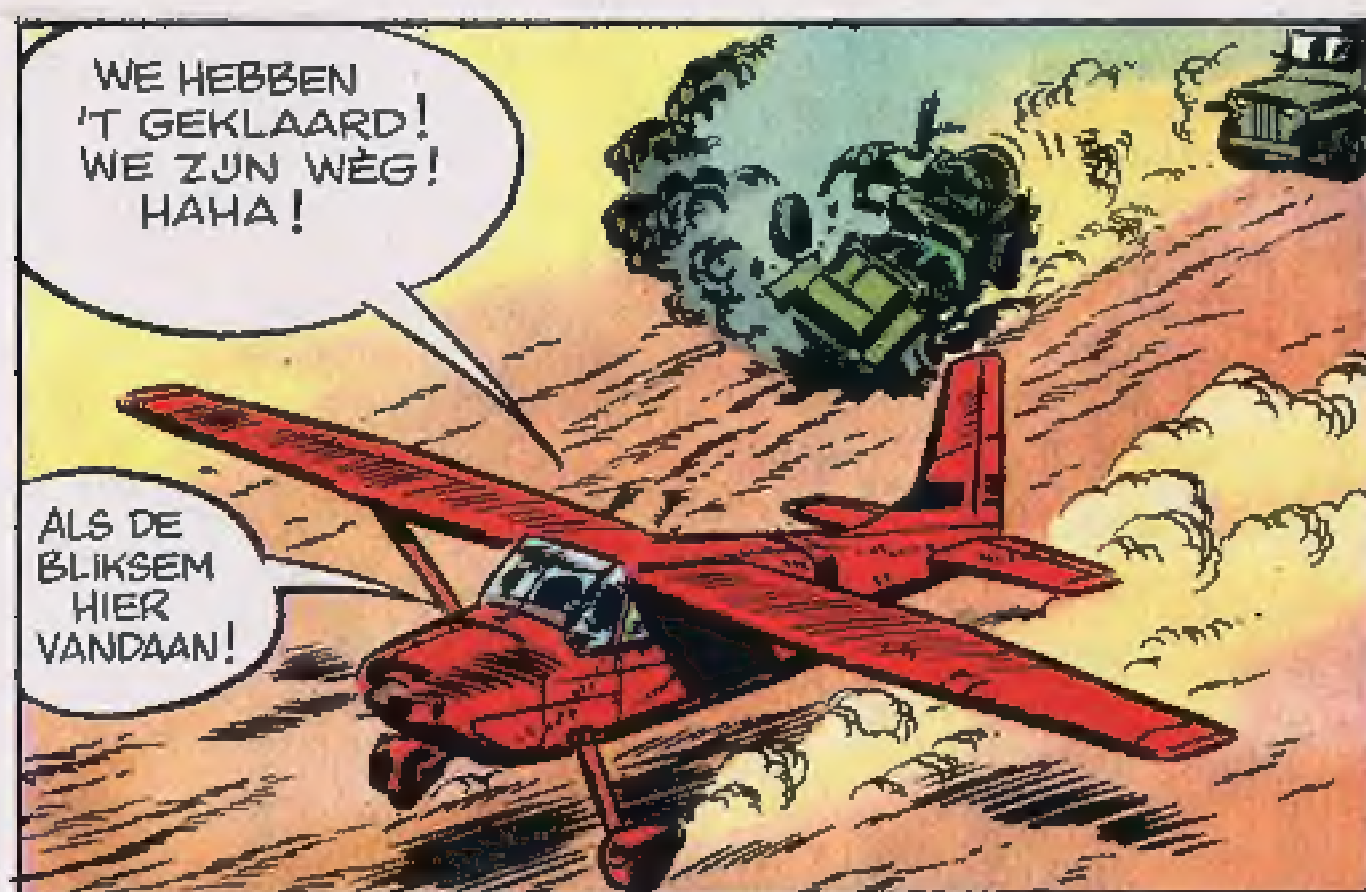

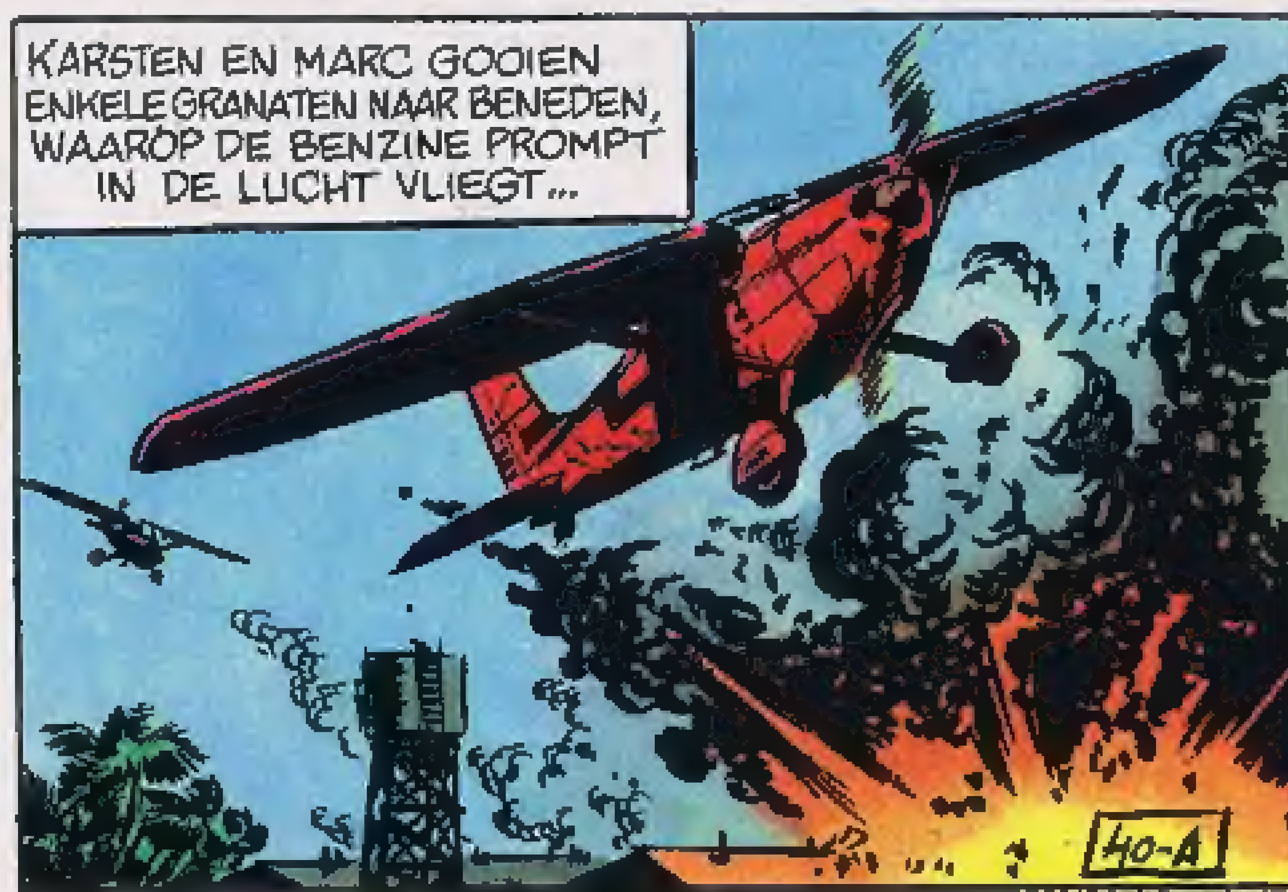
LING-HAR KOMT TERUG

GIL • JORDI

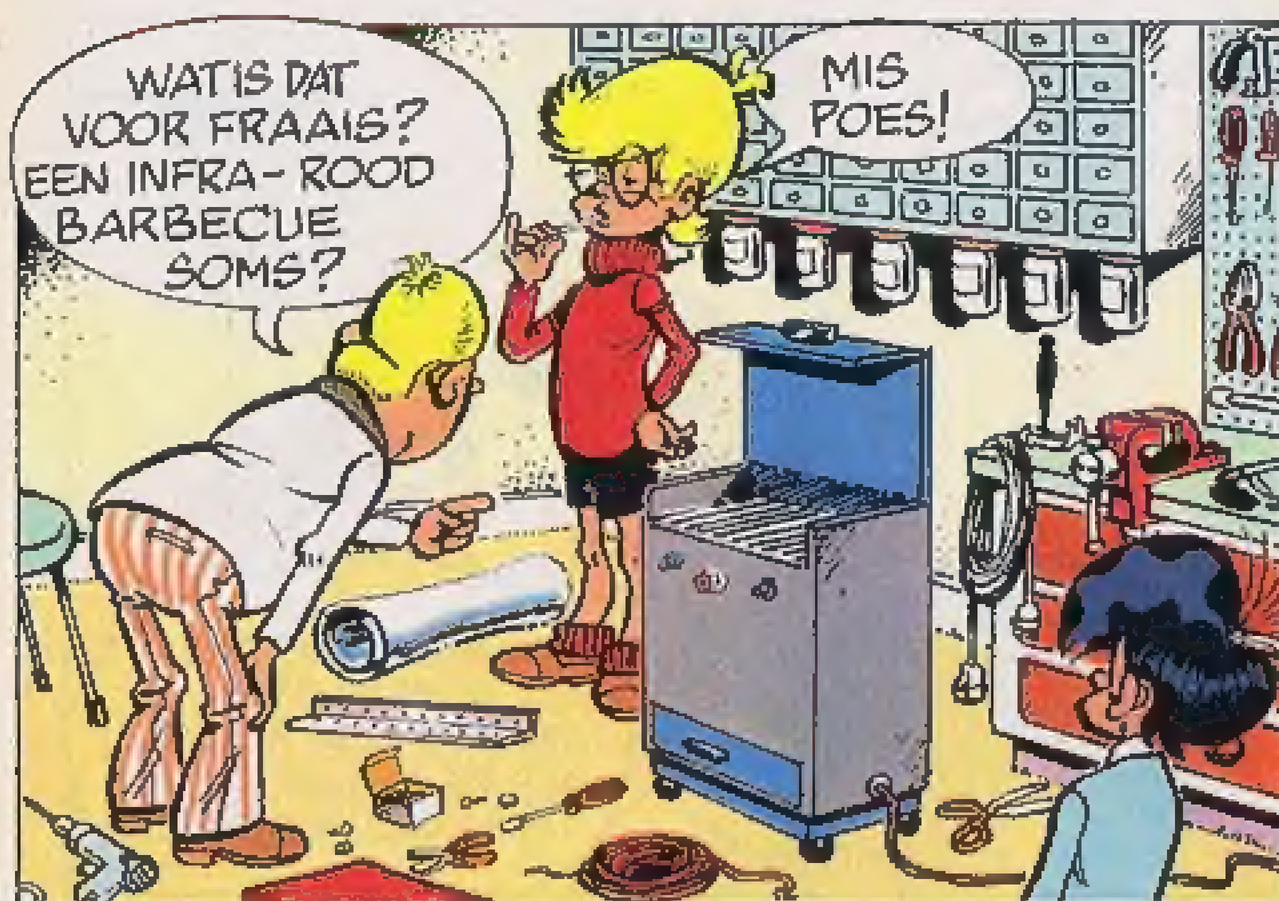

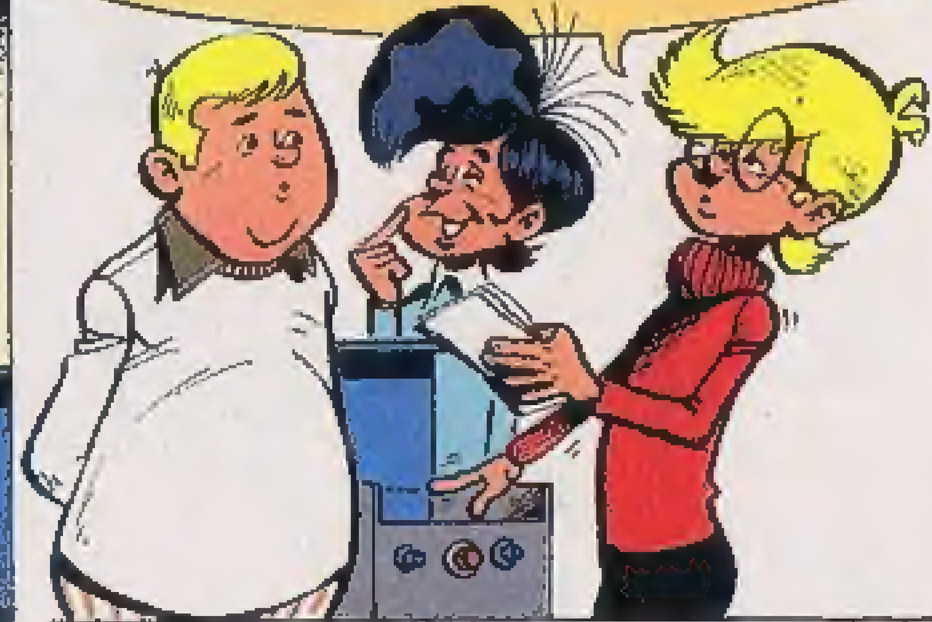
wordt vervolgd

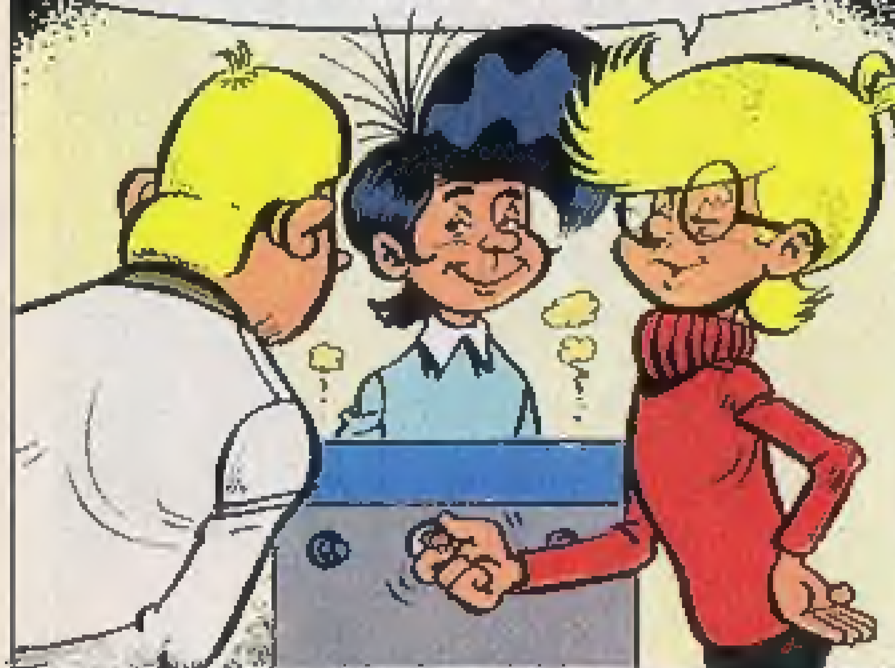
DEVOS Geniale Olivier

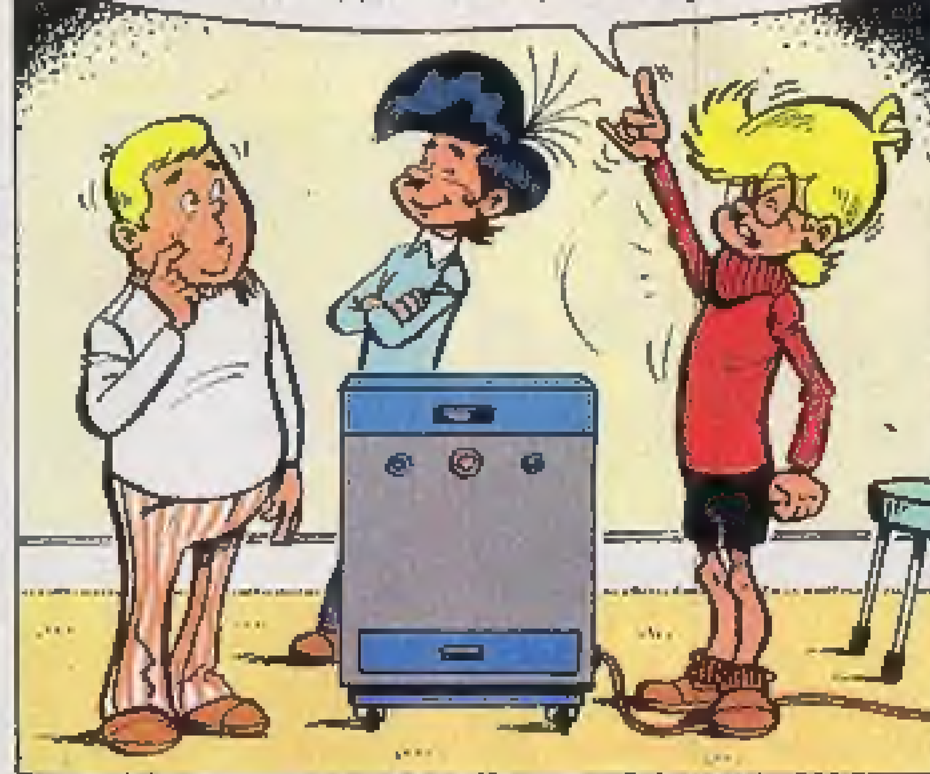

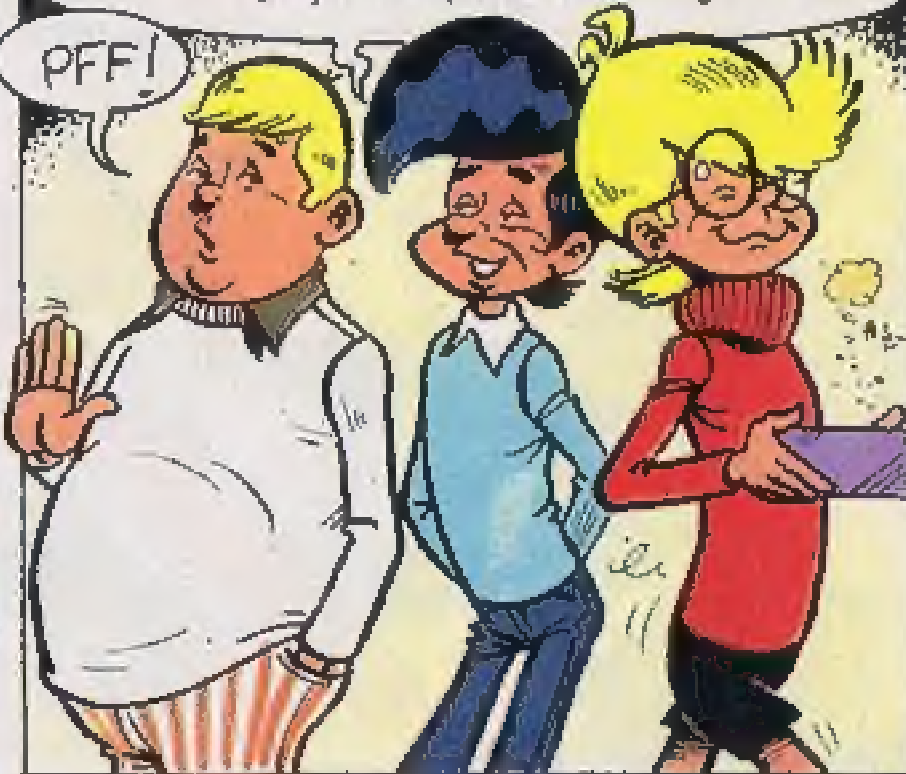

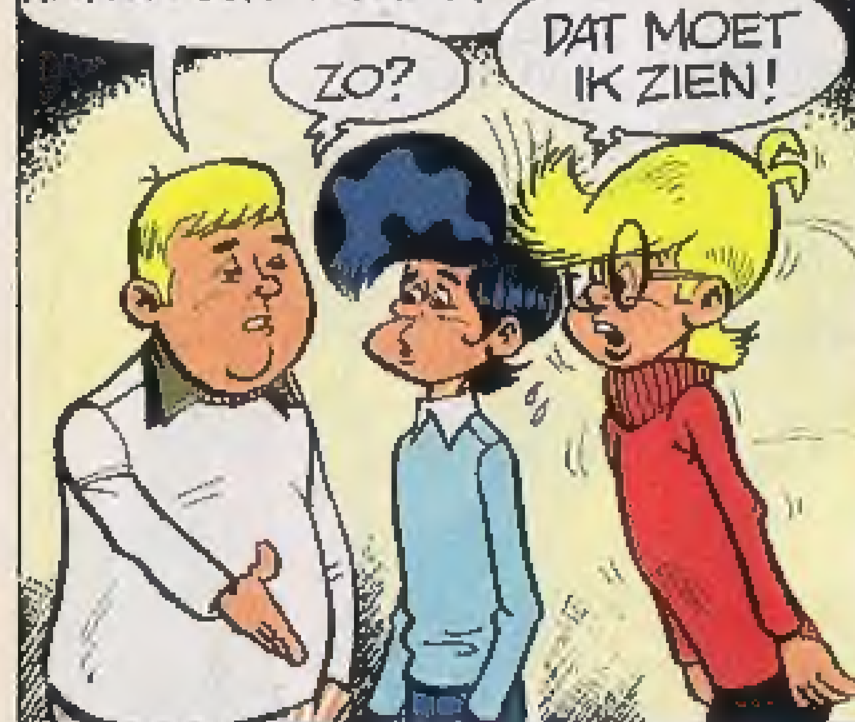

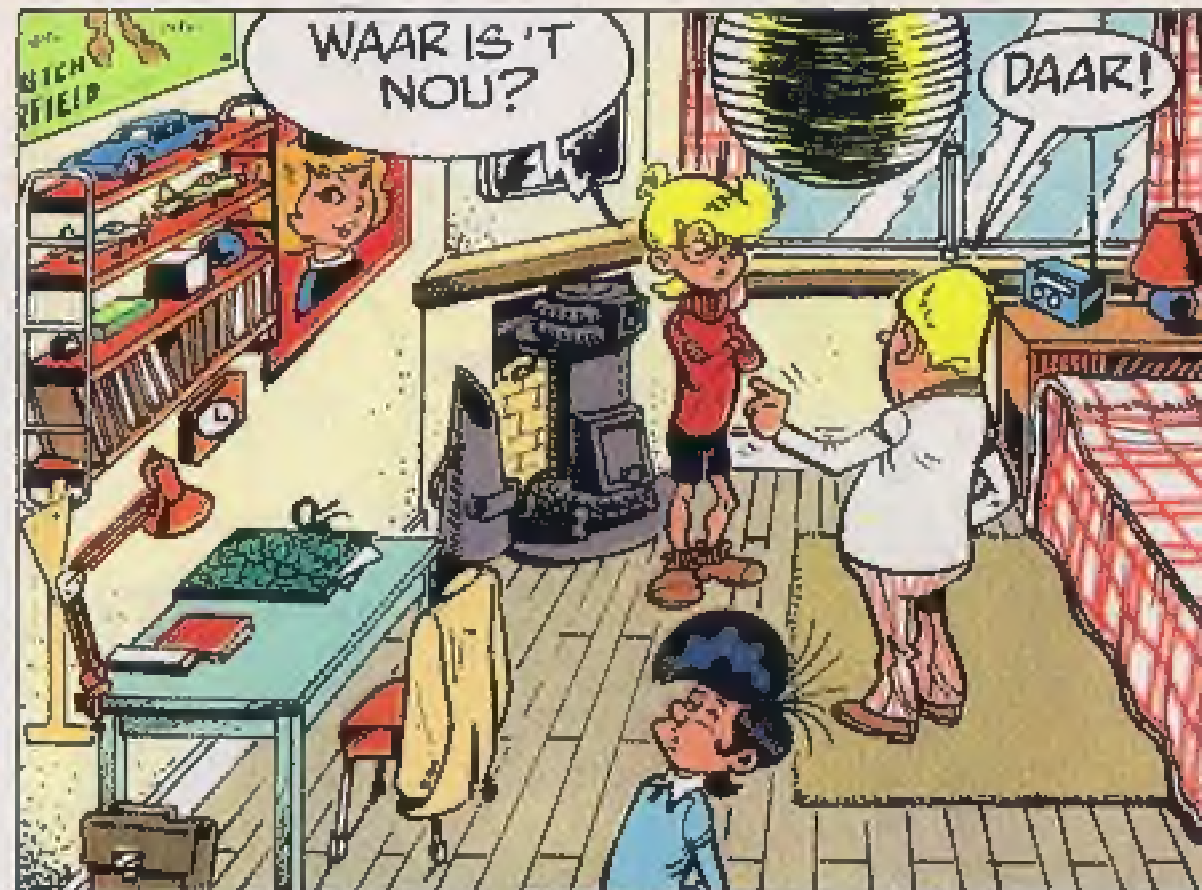

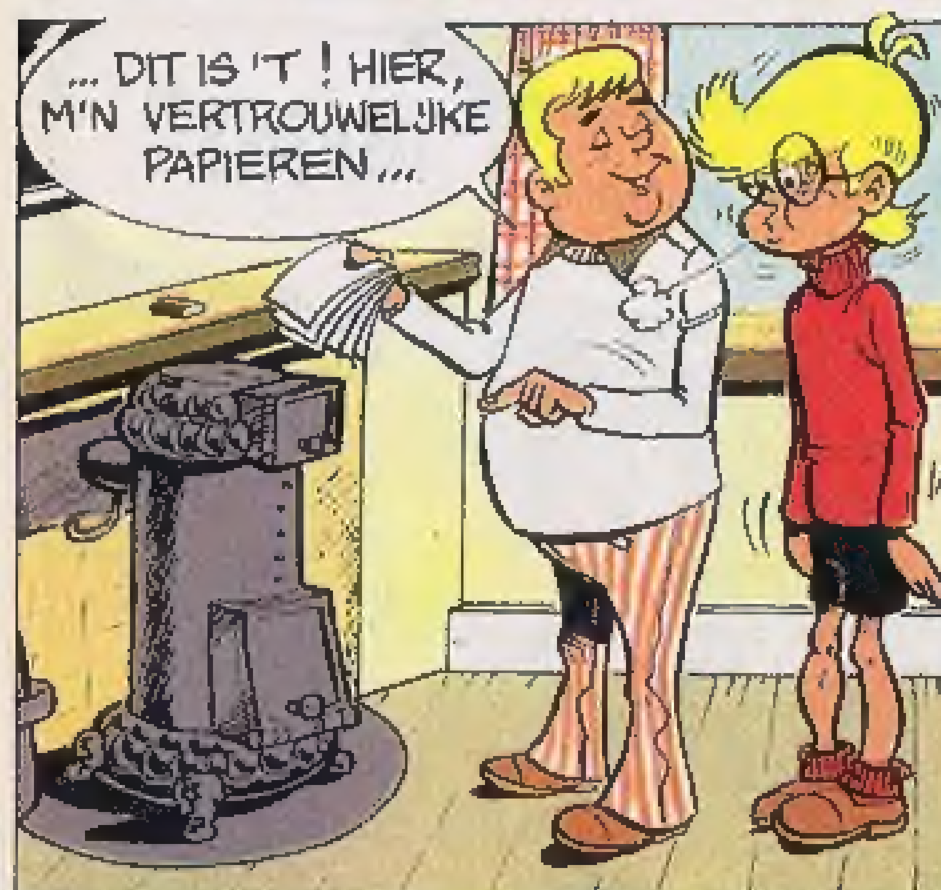

PLANT 'N KNOL

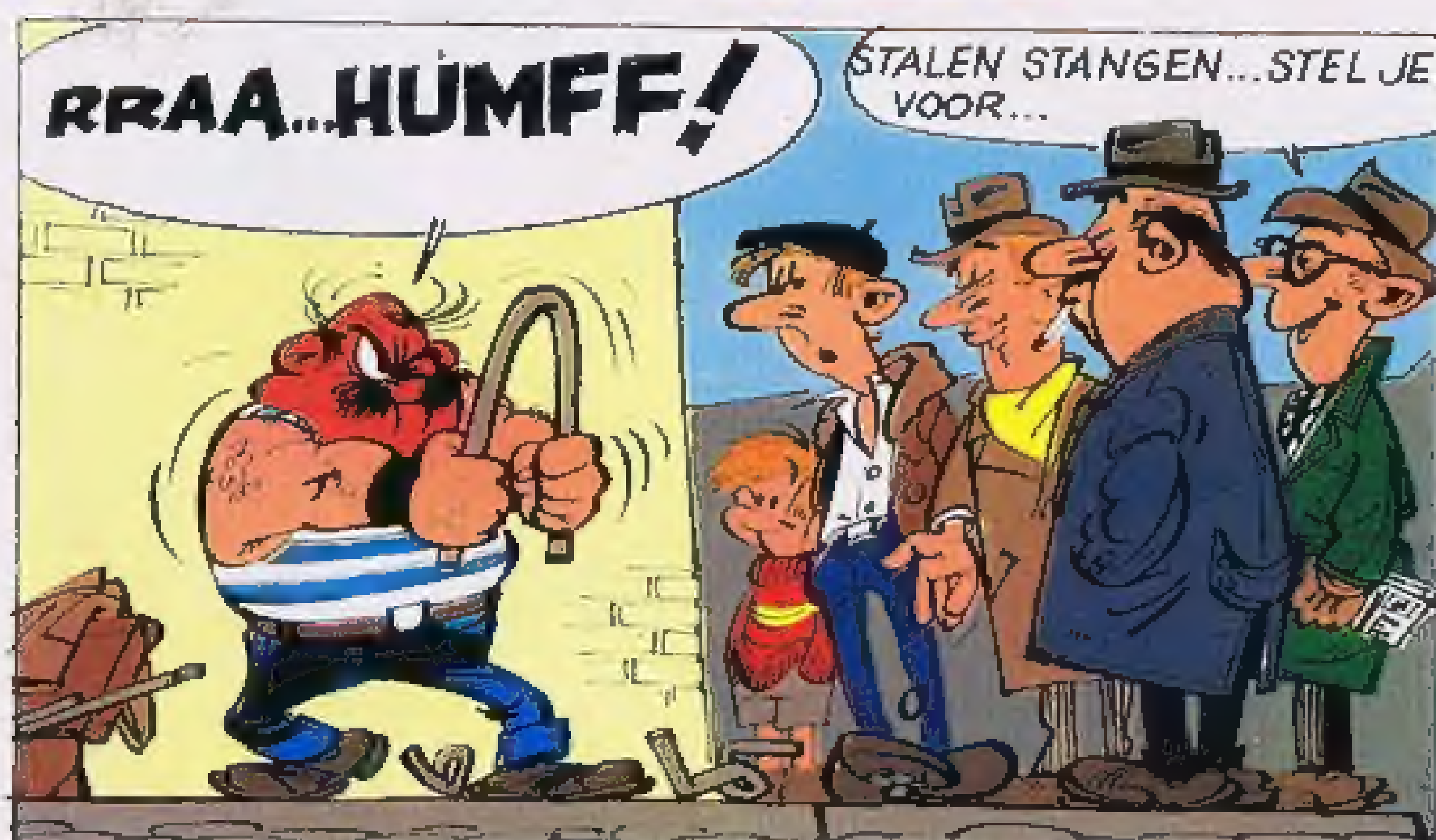
Peter De Roeck 10 jaar, Hoboken

De katamarom door Eric Grobbe 12 jaar '76

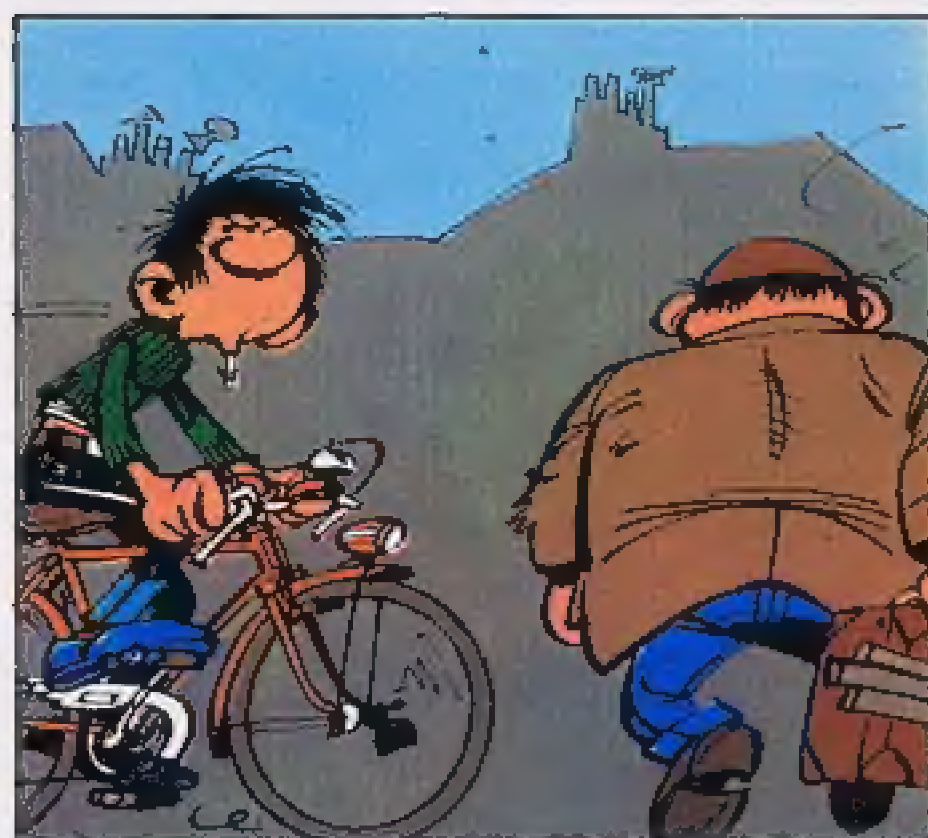

Anne Bertels 14 jaar Wilrijk

in de volgende ROBBEDOES:

- Weer een verhaal van ELDERS van ROSEK, die Pool, weet je wel ?
- AGENT 212 in OPTIMA UNIFORMA !
- De DWAASTE der MOHIKANEN ontdekt van alles en nog wat ! Ugh en wee, dus !
- Hoe LANGER hoe BETER : ISABEL, DE MUSKETIERS, FORD T, de STRAATRIDDERS, de MINI-MENSJES, ROLF KARSTEN en dat kereltje links : SAM !

UITGEVERIJ JEAN DUPUIS, N. V. - Industriestraat 13, Sittard
Livornostraat 97, 1050 Brussel.